MONITOR BELONINGSCODES/CAO'S BIJ WNT, 2014

EINDRAPPORT

Op verzoek van: Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

SEOR
Paul de Hek
Arie Gelderblom
Panteia
Jaap Wils
Inge Harteveld

Datum 21 januari 2016

MONITOR BELONINGSCODES/CAO'S BIJ WNT, 2014

EINDRAPPORT

Op verzoek van: Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Contactpersoon	Arie Gelderblom
Adres	SEOR, Erasmus Universiteit Rotterdam Postbus 1738 3000 DR ROTTERDAM
Telefoon	+31-10-3020505
Fax	+31-10-4089650
E-mail	gelderblom@seor.eur.nl

VOORWOORD

In september 2015 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan SEOR en Panteia een opdracht verleend om een meting voor 2014 uit te voeren van een monitor voor de bezoldiging van bestuurders en toezichthouders in relatie tot de cao's en beloningscodes bij de WNT.

De monitor is uitgevoerd door Paul de Hek en Arie Gelderblom (projectleider) vanuit SEOR en Inge Harteveld en Jaap Wils vanuit Panteia. Marina Georgieva heeft als stagiair bij SEOR op verschillende punten assistentie verleend. Vanuit de opdrachtgever is het onderzoek begeleid door Irene Bonet en Paul Biemans. Een concept-eindrapport is besproken met vertegenwoordigers van de onderwijssectoren en beleidsdirecties van het departement.

Wij willen zowel de begeleidingscommissie van de opdrachtgever als de vertegenwoordigers uit de sector bedanken voor hun bijdrage aan deze monitor.

INHOUD

SAMENVATTING

Doel van het onderzoek

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT beoogt een evenwichtige, verantwoorde en maatschappelijk aanvaardbare bezoldiging in de publieke en semipublieke sector, door inkomens en ontslagvergoedingen te normeren en openbaar te maken.

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen. Het begrip 'topfunctionaris' is een centraal begrip in de WNT en omvat twee categorieën. De eerste categorie (de topbestuurders) bestaat uit leden van het hoogste uitvoerende orgaan van een rechtspersoon of instelling en de daaraan hoogste ondergeschikten, en degenen belast met de dagelijkse leiding. De tweede categorie (toezichthouders) zijn de leden van het hoogste toezichthoudende orgaan, zoals de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen.[1]

Het onderwijs kent een eigen ministeriële regeling met sectorale bezoldigingsmaxima. Om te voorkomen dat de bezoldigingen van alle bestuurders naar het sectorale maximum toegroeien, bestaan salarisklassen onder de sectorale maxima. Om het draagvlak voor deze salarisklassen te vergroten, is gekozen voor zelfregulering. De onderwijssectoren hebben daarom in bestuurderscao's (po en vo) en beloningscodes (mbo en hbo) salarisklassen onder de sectorale maxima vastgelegd. In welke salarisklasse men valt is afhankelijk van de grootte van de betreffende instelling.

Het doel van de monitor is om cijfermatig inzicht te geven in de ontwikkeling van de individuele bezoldigingen van topfunctionarissen in de onderwijssectoren en de mate waarin deze in overeenstemming zijn met de door de sector zelf opgestelde salarisklassen in de cao's c.q. beloningscodes in het kader van de WNT.

De monitor wordt nu voor de derde keer uitgevoerd en heeft betrekking op de bezoldigingen over 2014. De voorgaande monitor had betrekking op de bezoldigingen over 2013, het jaar van invoering. De eerste keer dat de monitor werd uitgevoerd had deze betrekking op de bezoldigingen over 2012, dus over het jaar vóór de invoering van de WNT. De uitkomsten hiervan dienden als een nulmeting voor de daaropvolgende uitkomsten.

Aandachtspunten bij de interpretatie van de cijfers

Naast de voorliggende monitor die specifiek betrekking heeft op het onderwijs, wordt ook in bredere zin voor alle (semi)publieke sectoren gerapporteerd over de WNT in de WNT-jaarrapportage 2014[2]. Tussen de WNT-jaarrapportage 2014 voor alle sectoren en de voorliggende rapportage voor de onderwijssector treden enige verschillen op in de aantallen topfunctionarissen. In de jaarrapportage over de WNT zijn voor het onderwijs 1845 bestuurders en 2563 toezichthouders opgenomen. In deze monitor is over 1926 bestuurders en 2603 toezichthouders gerapporteerd. Deze verschillen zijn te verklaren doordat de selecties waarop beide onderzoeken zijn gebaseerd uiteenlopen. De WNT-

---

[1] Zie: WNT-jaarrapportage 2014, Jaaranalyse en overzicht Wet normering topinkomens (WNT).

[2] Idem. Dit jaaroverzicht is in december 2015 naar de Tweede Kamer gestuurd.

jaarrapportage richt zich op een overkoepelend beeld over alle sectoren. Hiervoor is onder andere op een andere manier naar de in- en uitdiensttreding van functionarissen gekeken. Een deel van de functionarissen die in de monitor wel zijn meegenomen viel daardoor buiten de selectie. Daartegenover staat dat in deze monitor de instellingen zonder leerlingen niet zijn meegenomen.

Voor het mbo moet de aantekening worden gemaakt dat de beloningscode pas van kracht is sinds 1 december 2013. Verder moet bij de interpretatie van de bezoldigingen rekening worden gehouden met het overgangsrecht. Degenen die in 2014 meer verdienden dan het sectorale maximum, vallen in de meeste gevallen nog onder het overgangsregime.

Naast de afspraken voor bezoldigingen boven het sectorale maximum gelden ook afspraken over uitfasering van de salarisklassen onder het sectorale maximum. Dit is het geval bij de sectoren mbo en hbo. Bij herbenoemingen kan sprake zijn van een afbouw van drie jaar.

HOOFDLIJNEN

Het algemene beeld dat uit de analyses naar voren komt is dat in vergelijking met de monitor in 2013 (i) de beloningen meer in lijn liggen met de in de cao's of beloningscodes vastgestelde criteria, en (ii) de informatievoorziening deels is verbeterd, deels iets minder van kwaliteit is (de dekkingsgraad is gestegen, de kwaliteit van de data is iets verminderd).

Bestuurders met een bezoldiging boven de norm

In de nulmeting over 2012 kwam naar voren dat vooral in het hoger onderwijs, hbo en wo, het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de codenorm en/of de sectorale norm relatief hoog lag. Deze sectoren lieten in de monitor over 2013 de sterkste dalingen zien in zowel het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm (hbo) als het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm (hbo en wo). Deze dalingen zetten zich door in de huidige monitor over 2014.

De percentages bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm zijn ook in vo en mbo (licht) gedaald. Dit geldt ook voor de percentages bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. In het po is het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de cao-norm gelijk gebleven, terwijl het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm licht is gestegen. Binnen de sectoren zijn het over het algemeen vaker de bestuurders in de hogere salarisklassen met bezoldigingen boven de cao-/codenorm en sectorale norm.

Nieuwe bestuurders hebben doorgaans iets minder vaak een bezoldiging boven de cao-/codenorm als zittende bestuurders. Interim bestuurders hebben, onafhankelijk van of zij meer of minder dan zes maanden werkzaam zijn bij de instelling, juist veel vaker een bezoldiging boven de cao-/codenorm dan zittende bestuurders.

Kwaliteit data en dekkingsgraad

In de nulmeting bleef de mate waarin bezoldiginggegevens werden gerapporteerd met name in het po en het vo achter. In de meting over 2013 was een sterke verbetering te

constateren. Deze lijn zet zich voort. In alle sectoren ligt de mate van rapportage op tenminste 96% (zie tabel 1).

In de kwaliteit van de aangeleverde gegevens is geen verdere verbetering te zien ten opzichte van de voorgaande meting. Belangrijkste probleem blijft het niet invullen van de data van in- en uitdiensttreding. Ten opzichte van vorig jaar is het aantal dubbele meldingen toegenomen. Verder zijn uit het bestand verschillende invoerfouten gehaald. Ten opzichte van het totaal aantal cases is de omvang van de fouten op dit vlak echter beperkt.

Tabel 1 Kwaliteit van de data

Sector	PO	VO	BVE	HBO	WO
Functiecategorie ontbreekt/anders	0%	1%	0%	0%	3%
Geen aanvang en/of einddatum ingevuld	84%	80%	82%	77%	77%
Dubbel in bestand, verwijderd	9%	6%	7%	5%	1%
Rapporterende instellingen	96%	96%	100%	100%	100%

HOOGTE BEZOLDIGINGEN BESTUURDERS

Het overgrote deel van de bestuurders ontvangt een bezoldiging. Alleen in het primair onderwijs en de laagste klasse in het voortgezet onderwijs is een substantieel deel van de bestuurders onbezoldigd.

De hoogte van de bezoldigingen van bestuurders is op verschillende manieren inzichtelijk te maken. Ten eerste kunnen we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging op fulltime basis. Deze staat in de eerste kolom van tabel 2. Hier zien we dat, net als in de nulmeting en de monitor 2013, de gemiddelde bezoldiging oploopt vanaf het primair onderwijs tot aan het wetenschappelijk onderwijs. In vier sectoren, het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs, is de gemiddelde bezoldiging in 2014 hoger dan in 2013; in het hoger beroepsonderwijs is de gemiddelde bezoldiging in 2014 lager dan in 2013.

Tabel 2 Gegevens bezoldiging bestuurders naar sector

		Bestuurders boven de klassenorm			Bestuurders boven de sectorale norm	
Sector	**Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging**	**Aantal**	**Percentage**	**Sectoraal maximum (WNT)**	**Aantal**	**Percentage**
Po	93.108	217	17,3%	165.901	34	2,7%
Vo	118.811	17	4,0%	184.448	2	0,5%
Mbo	152.616	20	16,5%	199.905	3	2,5%
Hbo	165.527	15	21,4%	199.905	4	5,7%
Wo	193.091	nvt	nvt	230.474	4	8,2%

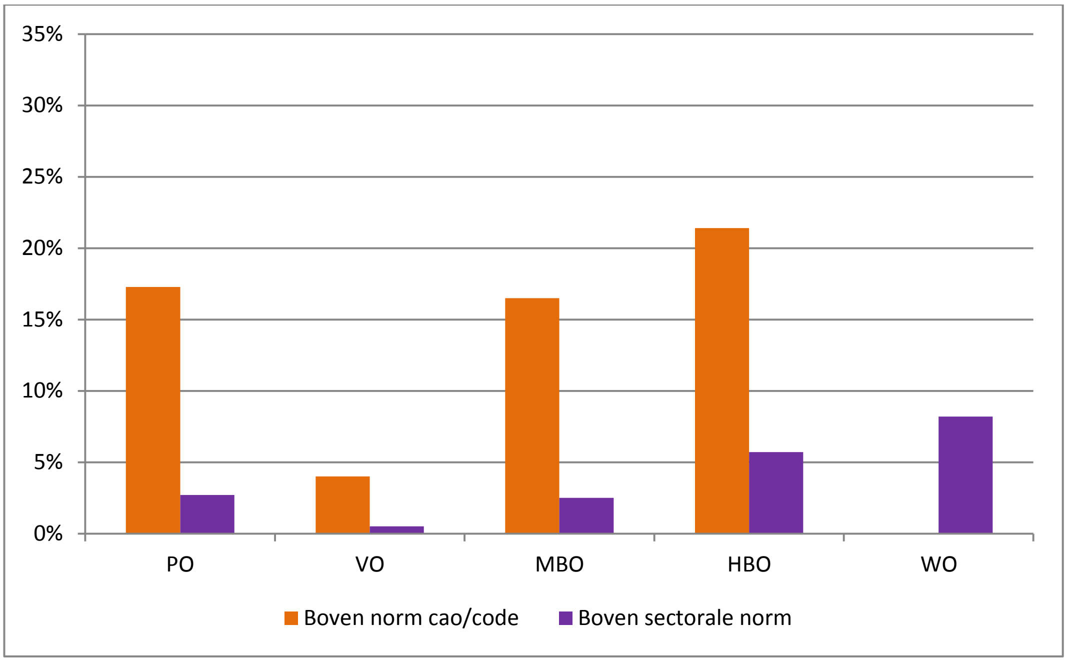
Een andere maatstaf om zicht te krijgen op de hoogte van de bezoldigingen van bestuurders is het aandeel van de bezoldigde bestuurders met een bezoldiging boven de in de cao of beloningscode gespecificeerde maximum normen per klasse. Deze aandelen staan, samen met de absolute aantallen, in de tweede en derde kolom van tabel 2. Het

aandeel bezoldigingen boven de norm in het voortgezet onderwijs is duidelijk lager dan in de andere sectoren. In het hoger beroepsonderwijs is dit aandeel het hoogst. In het wetenschappelijk onderwijs wordt geen onderverdeling gemaakt naar verschillende salarisklassen.

Ten slotte kunnen we de hoogte van de bezoldigingen van bestuurders meten aan de hand van het aandeel van de bezoldigde bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Aantal en percentage staan vermeld in de laatste twee kolommen van tabel 2. Het aandeel bestuurders boven de sectorale norm varieert van een half procent in het voortgezet onderwijs tot ruim acht procent in het wetenschappelijk onderwijs.

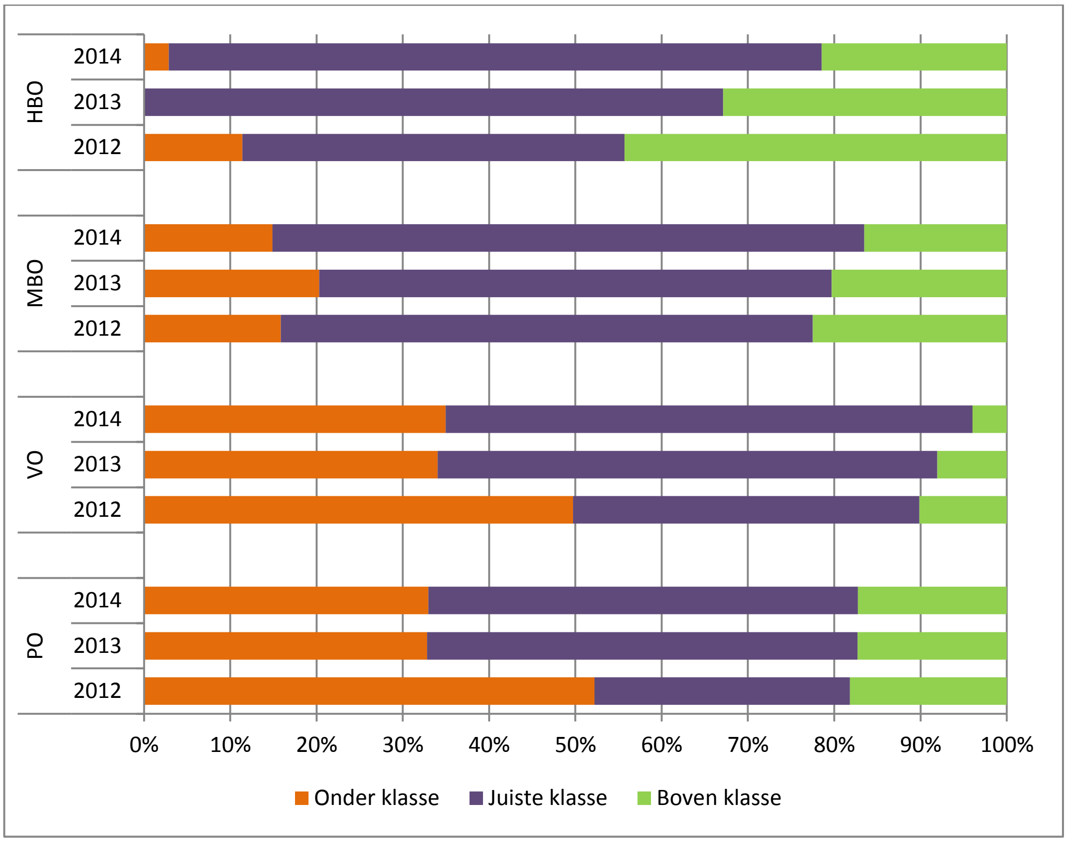
Figuur 1 geeft een meer visueel overzicht van de aandelen bestuurders met een bezoldiging boven cao-/codenorm en boven de sectorale norm. In vergelijking met het overzicht in de monitor 2013 zijn er, met uitzondering van het primair onderwijs, relatief gezien minder bezoldigingen boven beide normen.

Figuur 1 Bezoldigingen boven cao-/codenorm en sectorale norm als percentage van bezoldigde bestuurders

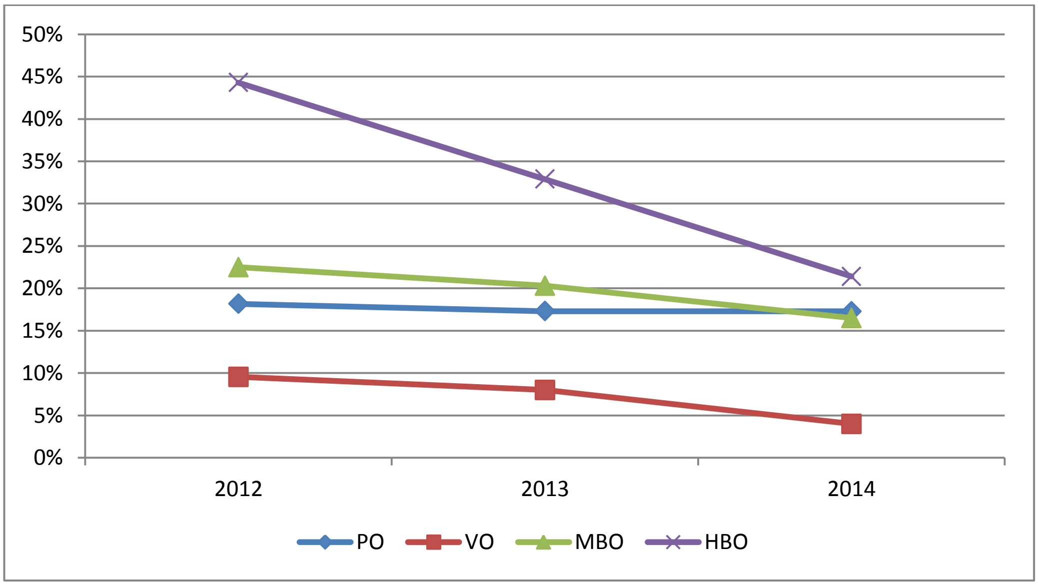

Voor een nog wat gedetailleerder beeld van de hoogte van de bezoldigingen binnen de verschillende salarisklassen kijken we ook naar in hoeverre de bezoldigingen in de juiste salarisklasse vallen op basis van de in de cao of beloningscode vastgestelde criteria (figuur 2). Deze criteria bevatten naast maximumbedragen ook minimumbedragen. In geval van primair en voortgezet onderwijs zijn deze minimumbedragen bepaald op basis van de beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. Van 2013 naar 2014 heeft in drie van de vier sectoren een verschuiving plaatsgevonden naar relatief meer bestuurders met een bezoldiging in lijn met de klasse waarin de instelling zich bevindt. Dit heeft vooral plaatsgevonden op basis van relatief minder bezoldigingen boven het klassemaximum. In het primair onderwijs zijn de aandelen vrijwel onveranderd gebleven.

Figuur 2 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, 2012 - 2014

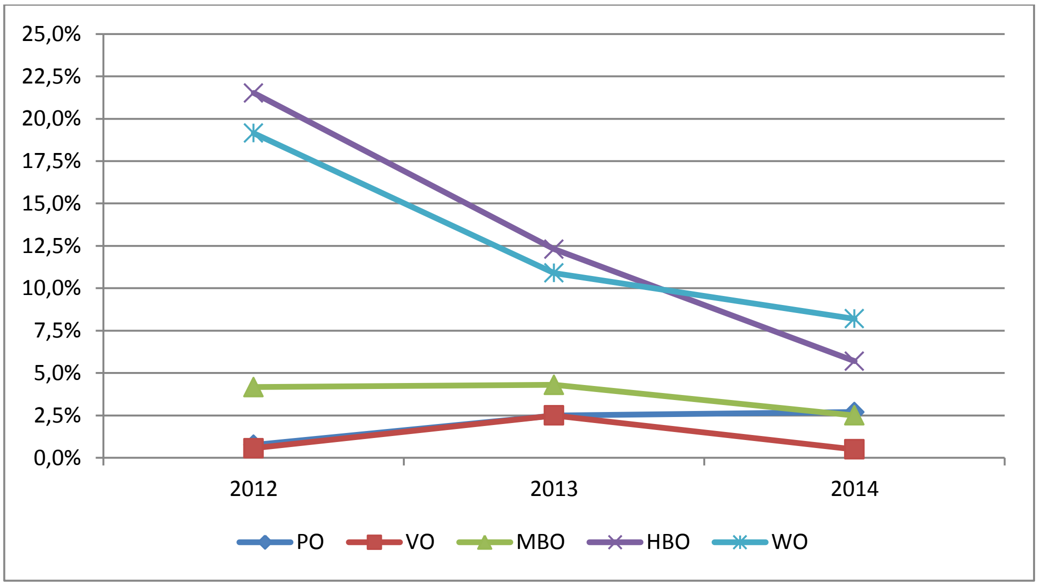

Figuur 3 Percentage bestuurders boven de cao-/codenorm, 2012 - 2014

Figuur 3 laat zien hoe het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm zich heeft ontwikkeld van 2012 tot en met 2014. In het primair onderwijs is dit percentage in 2014 ten opzichte van 2013 gelijk gebleven, in de andere drie sectoren is dit percentage (verder) gedaald. Figuur 4 doet hetzelfde voor het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Hier zien we dat dit percentage van 2013 naar 2014 in vier van de vijf sectoren is gedaald. In het primair onderwijs is het aandeel vrijwel gelijk gebleven.

*Figuur 4 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012 – 2014**

* Tussen 2012 en 2013 vallen po en vo vrijwel samen, waardoor po daar niet goed te zien is in deze figuur.

SPREIDING BEZOLDIGINGEN BESTUURDERS

Naast het aantal bestuurders dat een bezoldiging boven de cao-/codenorm heeft ontvangen, is het ook interessant om te zien of de overige bestuurders een bezoldiging hebben ontvangen die tegen het maximum aan zit, of er nog juist ver van verwijderd is. Om dit inzichtelijk te maken zijn per sector boxplots gemaakt waarin de spreiding binnen de verschillende klassen wordt weergegeven. Daarnaast is aan de spreiding per klasse een waarde toegekend (met behulp van de variatiecoëfficiënt).

In het primair onderwijs is de spreiding binnen de verschillende klassen ten opzichte van de andere sectoren over het algemeen het grootst. In het hoger beroepsonderwijs is de spreiding het kleinst. De spreiding in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs is met elkaar vergelijkbaar en ligt daar tussenin. In het wetenschappelijk onderwijs, waarin geen klassen worden onderscheiden, is de spreiding ook relatief groot.

HOOGTE BEZOLDIGINGEN TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders in het primair en voortgezet onderwijs is onbezoldigd[3], namelijk respectievelijk 72 procent en 40 procent. In de andere sectoren is het overgrote deel van de toezichthouders juist bezoldigd.

De hoogte van de bezoldigingen van bezoldigde toezichthouders wordt per sector samengevat aan de hand van de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging en het aantal toezichthouders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Deze gegevens staan vermeld in tabel 4. De gemiddelde jaarlijkse bezoldiging varieert van ruim €3.300 in het primair onderwijs tot ongeveer €10.500 in het wetenschappelijk onderwijs.

Tabel 4 Gegevens bezoldigde toezichthouders naar sector

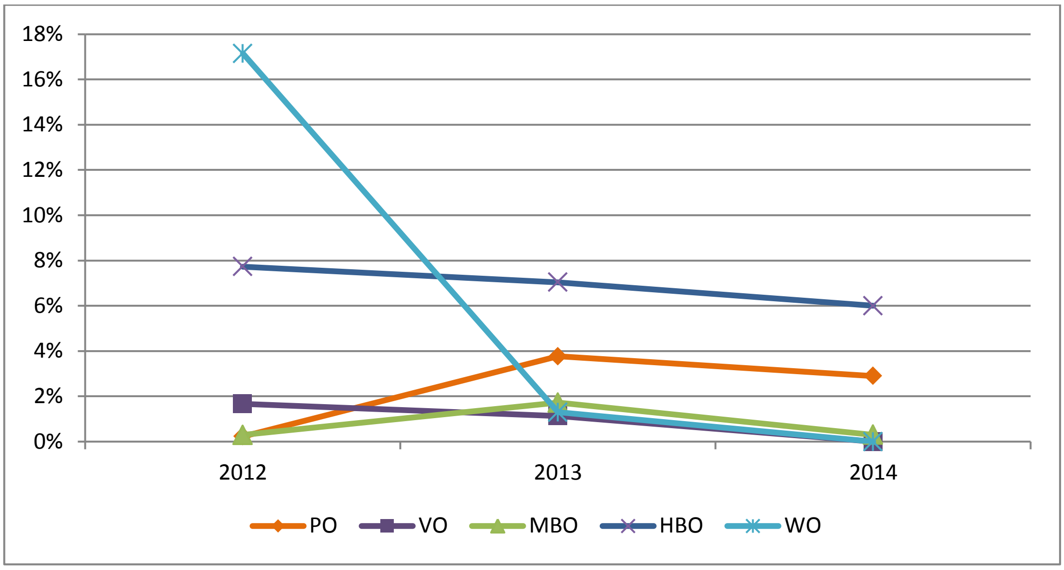
Sector	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging	Sectoraal maximum		Toezichthouders boven de sectorale norm	
		Voorzitter	Lid	Aantal	Percentage
Po	3.389	12.443	8.296	37	2,9%
Vo	3.781	13.834	9.223	0	0%
Mbo	6.317	14.993	9.996	1	0,3%
Hbo	7.303	14.993	9.996	9	6,0%
Wo	10.337	17.286	11.524	0	0%

Voor toezichthouders geldt de richtlijn dat voorzitters maximaal 7,5 procent van het sectorale maximum mogen ontvangen en leden maximaal vijf procent van het sectorale maximum. De bedragen staan vermeld in tabel 4. Dezelfde tabel geeft ook het aantal toezichthouders weer dat een bezoldiging heeft ontvangen boven dit sectorale maximum voor toezichthouders. Hierbij zijn voorzitters en leden samengenomen. In absolute aantallen heeft het primair onderwijs de meeste toezichthouders boven de norm. Als percentage van het totaal aantal bezoldigde toezichthouders heeft het hoger beroepsonderwijs de meeste toezichthouders boven de norm. Het middelbaar beroepsonderwijs heeft één toezichthouder boven de norm en het voortgezet onderwijs en het wetenschappelijk onderwijs hebben geen toezichthouders boven de norm.

In een vergelijking met de percentages toezichthouders boven de norm in 2013 (zie figuur 5) valt op dat alle percentages (licht) zijn gedaald.

[3] Personen met een totale bezoldiging van minder dan €1.500,- zijn als onbezoldigd beschouwd (zie ook paragraaf 3.1).

Figuur 5 Percentage toezichthouders boven de sectorale norm, 2012 – 2014

1 ACHTERGROND, DOEL EN VRAAGSTELLING

Achtergrond en doel

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT beoogt een evenwichtige, verantwoorde en maatschappelijk aanvaardbare bezoldiging in de publieke en semipublieke sector, door inkomens en ontslagvergoedingen te normeren en openbaar te maken.

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen. Het begrip ‘topfunctionaris’ is een centraal begrip in de WNT en omvat twee categorieën. De eerste categorie (de topbestuurders) bestaat uit leden van het hoogste uitvoerende orgaan van een rechtspersoon of instelling en de daaraan hoogste ondergeschikten, en degenen belast met de dagelijkse leiding. De tweede categorie (toezichthouders) zijn de leden van het hoogste toezichthoudende orgaan, zoals de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen.[4]

Voor voorzitters en leden van Raden van Toezicht geldt een afwijkend regime t.o.v. bestuurders. Dit omdat met leden van toezichthoudende organen vaak bezoldigingsafspraken worden gemaakt zonder dat de hoeveelheid tijd wordt vastgelegd die zij aan hun functie moeten besteden. De WNT legt een directe relatie tussen het maximum van de bezoldiging van de bestuurder en de maximale honorering van de interne toezichthouders. Het doel is excessieve bezoldigingen te voorkomen door een bezoldigingsmaximum te stellen dat gerelateerd is aan het maximum voor de betreffende sector. Het maximum voor een lid en voorzitter van een Raad van Toezicht in 2014 bedraagt per kalenderjaar respectievelijk 5% en 7,5% van de maximum bezoldiging van het sectorale maximum.

De WNT-norm voor 2014 was €230.474. Tegelijkertijd met de invoering van de WNT is specifiek voor het onderwijs een ministeriële regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren in werking getreden. [5] Met deze ministeriële regeling zijn de sectorale bezoldigingsmaxima per onderwijssector vastgesteld. Deze varieert in 2014 van €165.901 voor het po, €184.448 voor het vo, tot €199.905 voor mbo en hbo.[6] Voor wo geldt geen verlaagd plafond. Om te voorkomen dat de bezoldigingen van alle bestuurders naar het sectorale maximum zouden toegroeien, werd het wenselijk geacht om salarisklassen onder de sectorale maxima in te bouwen. Om het draagvlak voor deze salarisklassen te vergroten, is gekozen voor zelfregulering. De onderwijssectoren hebben daarom in bestuurderscao’s (po en vo) en beloningscodes (mbo en hbo) salarisklassen onder de

---

[4] Zie: WNT-jaarrapportage 2014, Jaaranalyse en overzicht Wet normering topinkomens (WNT).

[5] Dit betreft regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 8 december 2012, nr. WJZ/353186 (10126), houdende verlaagde bezoldigingmaxima voor topfunctionarissen in het onderwijs en ter invoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren). Deze is onder meer terug te vinden in de Staatscourant: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-26223.html.

[6] http://www.topinkomens.nl/documenten/regelingen/2014/1/1/wnt-normen-2014

sectorale maxima vastgelegd[7]. Deze salarisklassen zijn gebaseerd op de grootte van de instellingen, veelal afgemeten aan het (gewogen) aantal studenten[8].

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil graag weten in hoeverre de feitelijke beloningen passen binnen de opgestelde salarisklassen en of de zelfregulering ook daadwerkelijk functioneert. De voorliggende studie betreft een meting over het jaar 2014. Eerdere metingen zijn uitgevoerd voor 2012 (nulmeting) en 2013. Dit geeft de mogelijkheid om de uitkomsten voor 2014 te vergelijking met de voorgaande jaren om ontwikkelingen zichtbaar te maken. Om een dergelijke vergelijking mogelijk te maken wordt een sterk vergelijkbare aanpak gehanteerd als in de eerste twee metingen.

Bij de interpretatie van de bezoldigingen moet rekening worden gehouden met het overgangsrecht. Topfunctionarissen die meer verdienden dan het sectorale maximum kunnen in een overgangsregime terechtkomen. Zij kunnen daardoor tijdelijk hoger dan het sectorale maximum verdienen. Naast de afspraken voor bezoldigingen boven het sectorale maximum gelden ook afspraken over uitfasering binnen de sectoren mbo en hbo over de codenormen onder het sectorale maximum. Bij herbenoemingen kan sprake zijn van een afbouw van drie jaar.

WNT Jaarrapportage

In december 2015 is de WNT Jaarrapportage over 2014 naar de Tweede Kamer verzonden door de minister van BZK. In deze Jaarrapportage zijn gegevens opgenomen voor alle (semi)publieke sectoren, waaronder het onderwijs. De gepresenteerde cijfers voor het onderwijs hebben alleen betrekking op de sectorale maxima en eventuele overschrijdingen daarvan. De invloed van de ingebouwde salarisklassen komt niet aan bod.

Tussen de WNT-jaarrapportage 2014 voor alle sectoren en de Monitor beloningscodes/cao's voor de onderwijssector treden enige verschillen op in de aantallen topfunctionarissen. In de jaarrapportage over de WNT zijn voor het onderwijs 1845 bestuurders en 2563 toezichthouders opgenomen. In deze monitor is over 1926 bestuurders en 2603 toezichthouders gerapporteerd. Deze verschillen zijn met name te verklaren doordat de selecties waarop beide onderzoeken zijn gebaseerd op een aantal punten afwijken. Een belangrijk verschil is dat de WNT-jaarrapportage is gebaseerd op personen die in 2014 een volledig jaar in dienst waren. In de Monitor beloningscodes/cao's worden alle personen meegenomen die in 2014 op 31 december in dienst waren. Een ander belangrijk verschil is dat in de Monitor beloningscodes/cao's de instellingen zonder leerlingen niet zijn meegenomen.

---

[7] Aanbiedingsbrief monitor beloningscodes/cao's bij WNT 2012 aan Tweede Kamer (9 september 2014).

[8] Bij het hbo spelen ook andere criteria een rol. In paragraaf 2.4 geven we een nadere toelichting op de bepaling van de klassen.

Onderzoeksvragen

Concreet zal in deze monitor per sector antwoord gegeven worden op de volgende vragen:

1. Hoeveel (zowel absoluut als relatief) onderwijsbesturen hebben beloningsgegevens gerapporteerd? Wat is de kwaliteit van de data? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012 en 2013?
2. Hoeveel bezoldigd bestuurders en gehonoreerde toezichthouders zijn er gemiddeld per onderwijsinstelling? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012 en 2013?
3. Hoe hoog zijn de bezoldigingen van bestuurders? Hoeveel (zowel absoluut als relatief) bestuurders ontvingen in 2014 een bezoldiging boven het sectorale maximum? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012 en 2013?
4. Zitten bestuurders op basis van de in de cao (po en vo) of beloningscode (mbo en hbo) vastgestelde criteria in de juiste salarisklasse? Hoeveel (zowel absoluut als relatief) bestuurders zitten boven de voor hen geldende salarisklasse en hoeveel bestuurders zitten eronder? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012 en 2013?
5. In hoeverre zitten de nieuwe bestuurders binnen de juiste salarisklasse?
6. In hoeverre zitten de interim bestuurders binnen de juiste salarisklasse?
7. Wat is de verdeling/spreiding van de bezoldiging van bestuurders in po, vo, mbo en hbo binnen de salarisklassen? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012 en 2013?
8. In hoeverre bevinden besturen zich in 2014 in dezelfde klasse als in 2013? Een verschuiving doet zich voor als leerlingaantallen (in hbo gecombineerd met budget en aantal opleidingen) zodanig veranderd zijn dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren.
9. Hoe hoog zijn de honoreringen van toezichthouders? Hoeveel toezichthouders ontvingen in 2014 een bezoldiging boven 7,5% (voorzitter) dan wel 5% (lid) van het sectorale maximum? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012 en 2013?

Opzet van deze rapportage

Deze rapportage is als volgt opgezet. In het volgende hoofdstuk 2 geven we een nadere beschrijving van de relevante regelingen omtrent sectormaxima en de bepaling van salarisklassen per onderwijssoort. Vervolgens wordt een beschrijving gegeven van de gebruikte data, inclusief de kwaliteit hiervan en de uitgevoerde bewerkingen (hoofdstuk 3). Daarna volgt de specifieke uitwerking van de vraagstelling voor de verschillende sectoren in het onderwijs.

2 SECTORALE MAXIMA EN SALARISKLASSEN

De salarisklassen en de daarbij behorende bezoldigingsplafonds zijn bepaald op basis van de criteria in cao of beloningscode per onderwijssector, met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs, dat geen afzonderlijke klassen kent. Voor een aantal sectoren geldt dat de indeling in salarisklassen gebaseerd is op gegevens over meerdere jaren. Dit betreft het primair onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en het hoger beroepsonderwijs (hbo).

Aan elk van de salarisklassen zijn vervolgens het juiste beloningsmaximum en –minimum gekoppeld. De beloningscodes voor mbo en hbo bevatten naast een maximum beloning ook expliciet een minimum beloning. In geval van primair en voortgezet onderwijs is de laagste trede van de salarisschaal als minimum genomen. In het wo is alleen een maximum (het WNT-maximum) van toepassing.

De sectorale maxima in de WNT gelden voor de totale bezoldiging. De totale bezoldiging is beloning plus (belastbare) onkostenvergoeding plus pensioenbijdrage werkgever. De beloning bestaat uit het bruto jaarsalaris inclusief eindejaarsuitkering en vakantiegeld.[9]

2.1 PRIMAIR ONDERWIJS

De salarisklassen in het po voor 2014 zijn vastgelegd in de CAO Bestuurders PO 2014. Deze CAO is niet algemeen verbindend verklaard.

De indeling in salarisklassen binnen het primair onderwijs is gebaseerd op het gemiddeld aantal gewogen leerlingen over drie voorgaande jaren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bestuurders op wie de CAO Bestuurders PO 2013 reeds is toegepast en eerste toetreders tot de CAO 2014. Voor bestuurders op wie de CAO Bestuurders PO 2013 reeds is toegepast blijven de leerlingaantallen (op 1 oktober) van 2010, 2011 en 2012 gelden; voor eerste toetreders tot de CAO 2014 gaat het om de leerlingaantallen van 2011, 2012 en 2013. Zie tabel 2.1 voor de voorgeschreven gewogen leerlingaantallen per klasse.

Voor het bepalen van het gewogen aantal leerlingen per schoolbestuur moet het aantal leerlingen van de diverse onderwijssoorten met de volgende factor vermenigvuldigd worden:

- Leerlingen regulier basisonderwijs: factor 1
- Leerlingen speciaal basisonderwijs: factor 2
- Leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs: factor 4
- Leerlingen voortgezet onderwijs: factor 2

[9] In het geval van het voortgezet onderwijs was in 2013 het bedrag voor beloning expliciet onderverdeeld in een vaste en een variabele beloningscomponent. In 2014 is dit niet meer het geval en is er een minimum en maximum bedrag voor beloning vastgelegd. Hierbij correspondeert het minimum bedrag met de hoogte van de vaste beloning en het maximum bedrag met de hoogte van vaste beloning plus (maximale) variabele beloning.

De leerlingen voortgezet onderwijs zijn alleen van belang als het aandeel van leerlingen uit het voortgezet onderwijs bij de organisatie minder is dan een derde (33 procent). Is dat aandeel hoger, dan valt de bestuurder in beginsel onder de CAO Bestuurders VO.

In de CAO Bestuurders PO 2014 wordt, in tegenstelling tot het jaar ervoor, geen maximale bezoldiging (voor de hoogste schaal) vastgesteld. Om tot een vergelijkbare maximale bezoldiging te komen, hebben we het bedrag in 2013 voor onkostenvergoeding en pensioenbijdrage (€130.564 minus €112.555) opgehoogd met eenzelfde percentage (circa 4,5 procent) als de stijging van de bedragen voor onkostenvergoeding en pensioenbijdrage die ten grondslag liggen aan de verhoging van het sectorale maximum in het primair onderwijs. Opgeteld bij de (in eerste instantie) gelijkgebleven maximale beloning (€112.555) levert dat een maximale bezoldiging op van €131.383. Complicerende factor is dat de beloning in het po met ingang van 1 september 2014 over de hele linie is verhoogd met 1,2 procent. Bovenstaande maximum bezoldiging is dus geldig voor een deel van het jaar (tot en met augustus). Voor de rest van het jaar geldt een maximale bezoldiging die 1,2 procent hoger ligt (€132.960).

De voor een bestuurder geldende minimum en maximum bedragen zijn als gevolg hiervan gewogen gemiddelden van de bedragen voor en na de verhoging, waarbij de weging afhangt van welke maanden gewerkt is. Voor de bestuurders die het hele jaar in dienst zijn geweest betekent dit (weging van 2/3 en 1/3) een maximale bezoldiging van €131.906. Voor bestuurders die gedurende het jaar zijn aangetreden gelden individuele minimum en maximum bedragen afhankelijk van de datum van indiensttreding.

Op basis van de vaste verhouding tussen maximale totale bezoldiging (bijvoorbeeld €131.383) in de hoogste schaal (B5) en de daarbij behorende beloning (€112.555), worden de minimale en maximale totale bezoldigingen in de overige schalen berekend op basis van de gegeven beloningen in de schalen; het minimum is het bedrag behorende bij de laagste trede van elke schaal (trede 1) en het maximum is het bedrag behorende bij de hoogste trede van elke schaal (trede 10). Tabel 2.1 bevat de gewogen gemiddelden van de minimum en maximum bedragen voor een bestuurder die het hele jaar in dienst is.

*Tabel 2.1 Indeling in cao-schaal en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het po voor bestuurders die het hele jaar in dienst zijn**

Leerlingaantal (gewogen)	Cao-schaal	Minimum vaste beloning	Maximum vaste beloning	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
≤ 500	Schaal B1	62.905	79.685	73.428	93.015
501 - 1.000	Schaal B2	68.134	86.366	79.531	100.813
1.001 - 2.000	Schaal B3	73.462	93.615	85.750	109.275
2.001 - 5.000	Schaal B4	79.685	102.869	93.015	120.077
≥ 5.001	Schaal B5	86.366	113.003	100.813	131.906

* De hier gehanteerde minimum vaste beloning is de vaste beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. De minimum en maximum bezoldiging is berekend op basis van een opslag op de beloning die bepaald is aan de hand van de verhouding tussen de maximale bezoldiging in de hoogste schaal en de daarbij behorende vaste beloning.

De maximale bezoldiging voor de hoogste schaal ligt lager dan het sectorale maximum volgens de WNT. Voor deze monitor sluiten we ons aan bij de WNT, en gebruiken dus een sectoraal maximum van €165.901. In het primair onderwijs kan een bestuurder

daardoor een bezoldiging hebben die boven de hoogste klassenorm uitkomt, maar toch onder het sectorale maximum blijft. Bij de andere sectoren kan dit niet omdat de hoogste klasse aansluit bij het sectorale maximum volgens de WNT.

2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS

De salarisklassen in het vo voor 2014 zijn vastgelegd in de CAO Bestuurders VO 2014. Deze CAO is in het voorjaar van 2013 algemeen verbindend verklaard. Hierdoor zijn de bepalingen in deze CAO voor vrijwel de gehele vo-sector gaan gelden.[10]

In het voortgezet onderwijs is het leerlingaantal op 1 oktober 2013 bepalend voor de klasse waarin een instelling in 2014 valt.[11] Zie tabel 2.2 voor de voorgeschreven leerlingaantallen per klasse. In dezelfde tabel staan ook de minimum en maximum bedragen voor de beloning en de bezoldiging die aan de vijf klassen zijn toebedeeld. De CAO Bestuurders VO bevat de beloningen in geval van een dienstverband voor (on)bepaalde tijd en in geval van een functiecontract.[12] De beloningen in het laatste geval zijn hoger. De beloningscomponent bestaat uit het bruto jaarsalaris, een eindejaarsuitkering en vakantiegeld. De bezoldiging bestaat uit een bedrag voor beloning en een bedrag voor pensioenopbouw.[13]

Aangezien de individuele contractsoort onbekend is, wordt voor het minimum uitgegaan van de vaste beloning behorende bij de laagste trede van desbetreffende schaal voor een dienstverband (on)bepaalde tijd. Het maximum is de maximale beloning (vast plus variabel) behorende bij de hoogste trede van desbetreffende schaal voor een functiecontract.

De minimum en maximum beloningen zijn voor elke schaal bekend. De bijbehorende bedragen voor de bezoldiging zijn berekend op basis van de verhouding tussen de gegeven maximale totale bezoldiging (€184.448) in de hoogste schaal (B5) en de daarbij behorende vaste beloning (€155.173). Deze verhouding (van ongeveer 1,19) tussen beloning en bezoldiging wordt voor elke schaal verondersteld dezelfde te zijn. Het sectorale maximum in het voortgezet onderwijs is gelijk aan €184.448, de maximum bezoldiging in de hoogste schaal.

---

[10] Bron: Preambule CAO Bestuurders VO 2014.

[11] Toelichting VO-raad: "Zodra op een VO-instelling het leerlingaantal onder of boven het leerlingaantal van een salarisklasse komt heeft dat direct gevolgen voor de indeling in een salarisklasse. Dit hoeft echter niet direct gevolgen te hebben voor het salaris van de bestuurder. De cao partijen hebben bij het vaststellen van het leerlingaantallen voor de klasse indeling gezocht naar grenzen die niet zo gevoelig zijn voor kleine wijzigingen."

[12] Het dienstverband voor bepaalde tijd (maximaal 12 maanden) eindigt na afloop van de termijn van rechtswege of kan worden omgezet in een dienstverband voor onbepaalde tijd. Het functiecontract (maximaal vijf jaar) eindigt na afloop van het contract zonder dat opzegging is vereist en kan telkens maximaal vijf jaar worden verlengd zonder dat er recht ontstaat op een dienstverband voor onbepaalde tijd.

[13] Onkostenvergoedingen maken geen deel uit van de bezoldiging in het VO.

*Tabel 2.2 Indeling in cao-schaal en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het vo**

Leerlingaantal	Cao-schaal	Minimum beloning	Maximum beloning	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
≤ 500	Schaal B1	80.136	108.086	95.254	128.478
501 – 2000	Schaal B2	86.872	118.724	103.261	141.123
2001 – 4000	Schaal B3	94.166	130.460	111.931	155.073
4001 - 12.500	Schaal B4	103.434	143.347	122.948	170.391
≥ 12.501	Schaal B5	116.429	155.173	138.395	184.448

* De hier gehanteerde minimum vaste beloning is de vaste beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. De minimum en maximum bezoldiging is berekend op basis van een opslag op de beloning die bepaald is aan de hand van de verhouding tussen de maximale bezoldiging (€184.448) in de hoogste schaal en de daarbij behorende vaste beloning (€155.173).

De minimum en maximum beloningen zijn gelijk gebleven ten opzichte van 2013. De minimum en maximum bezoldigingen zijn daarentegen wel gestegen door de stijging van het sectorale maximum. De stijging van de bezoldigingen is geheel toe te schrijven aan de stijging van de pensioenpremie.

In geval er meerdere onderwijssoorten aangeboden worden, wordt in de cao als richtlijn meegegeven dat de werknemer in aanmerking komt voor bezoldiging volgens de voorwaarden van de onderwijssoort met de hoogste bezoldiging, wanneer minimaal een derde (33%) van het totale leerlingaantal van de onder het bestuur ressorterende scholen uit deze onderwijscategorie afkomstig is.

2.3 MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

De salarisklassen in het mbo voor 2014 zijn grotendeels dezelfde als die in het Beloningsclassificatiesysteem Bestuurders mbo-instellingen 2013. De enige aanpassing betreft het maximumbedrag in de hoogste klasse, die gelijk is gesteld aan het sectorale maximum. Omdat het Beloningsclassificatiesysteem Bestuurders mbo van het Platform Raden van Toezicht de status heeft van een sectorale beloningscode (met pas toe of leg uit) en dus niet gezien kan worden als regelgeving, is dit niet meer (en ook niet minder) dan een aanbeveling aan raden van toezicht.

De indeling in salarisklassen binnen het middelbaar beroepsonderwijs is in eerste instantie gebaseerd op het aantal studenten in het afgelopen jaar. De salarisklassen voor 2014 zijn dus gebaseerd op de studentenaantallen op 1 oktober van het jaar 2013. Er wordt echter gebruik gemaakt van een gemiddeld studentenaantal over de laatste drie jaar als een bestuurder eventueel (op basis van aantal studenten in het afgelopen jaar) naar een hogere klasse gaat. Dus als de klasse in 2014 op basis van studentenaantallen in 2013 hoger zou worden dan de klasse waarin de bestuurder in 2013 zat, dan wordt de klasse gebaseerd op het gemiddelde studentenaantal over de laatste drie jaar. Zie tabel 2.3 voor de benodigde aantallen studenten per klasse. De studentenaantallen betreffen alleen de studenten in het mbo (mbo-bol en mbo-bbl), ook in situaties waarin vo en mbo verenigd zijn in één instelling.

De minimum en maximum bedragen zijn in de beloningscode gespecificeerd. Dit betreft de totale bezoldiging, bestaande uit salaris, pensioenbijdrage van de werkgever en onkostenvergoeding.

Het sectorale maximum in het middelbaar beroepsonderwijs is gelijk aan de maximum bezoldiging in de hoogste klasse, te weten €199.905.

Tabel 2.3 Indeling in klasse en bijbehorende minimum en maximum bedrag in het mbo

Studentenaantal (eventueel gemiddeld)	Klasse	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
< 8.000	Klasse A	117.931	160.094
8.000 - 17.999	Klasse B	133.897	179.184
≥ 18.000	Klasse C	149.862	199.905

2.4 HOGER BEROEPSONDERWIJS

De indelingssystematiek in salarisklassen is vastgelegd in de Bezoldigingscode Bestuurders Hogescholen 2013. De bijbehorende bedragen voor 2014 zijn, ten opzichte van de bedragen in 2013, met een zelfde percentage (0,82 procent) verhoogd als het sectorale maximum in het hbo.

Binnen het hoger beroepsonderwijs is de indeling van hogescholen in salarisklassen in 2014 gebaseerd op drie differentiërende factoren: studentenaantallen, budget en aantal (onderwijs)sectoren. Elk van deze factoren heeft een verschillende wegingsfactor. Het aantal studenten telt mee voor 50 procent, het totale budget voor 30 procent en het aantal sectoren voor 20 procent.

Zowel studentenaantallen als budget worden hierbij gebaseerd op een *gewogen* gemiddelde over de laatste drie jaren. In het geval van 2014 zijn dat de jaren 2011, 2012 en 2013. Het jaar 2013 telt drie keer zo zwaar mee en het jaar 2012 twee keer zo zwaar als het jaar 2011. Voor het aantal sectoren wordt het aantal in het voorgaande jaar gebruikt, in dit geval dus het jaar 2013.

In tabel 2.4 staan de in de beloningscode bepaalde minimum en maximum bedragen. Voor een voorzitter gelden andere bedragen dan voor een lid van een college van bestuur. Het sectorale maximum bedraagt €199.905.

Tabel 2.4 Indeling in klasse en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het hbo

	Voorzitter CvB		Lid CvB	
Salarisklasse	**Minimum bezoldiging**	**Maximum bezoldiging**	**Minimum bezoldiging**	**Maximum bezoldiging**
Klasse 1	112.982	150.643	102.814	137.085
Klasse 2	124.156	165.541	112.982	150.643
Klasse 3	136.435	181.913	124.156	165.541
Klasse 4	149.929	199.905	136.435	181.913

2.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

In het wetenschappelijk onderwijs worden geen afzonderlijke salarisklassen onderscheiden, noch een onderscheid gemaakt tussen voorzitters en leden van colleges van bestuur. De maximum bezoldiging is gelijk aan de WNT-norm van €230.474. Deze norm geldt echter niet voor vijf instellingen, te weten vier instellingen voor humanistiek en theologie en de Open Universiteit. Voor deze instellingen geldt een afwijkende, lagere norm. Deze zijn niet wettelijk vastgelegd en er vindt dus ook geen regulering op plaats. Deze instellingen zijn wel in de analyses meegenomen.

3 GEBRUIKTE DATABESTAND: BEWERKINGEN EN KWALITEIT

3.1 BEWERKINGEN OP DATABESTAND

Voorafgaand aan de analyse heeft een nadere controle op het bestand plaatsgevonden en zijn aanvullingen en correcties doorgevoerd. Het gecontroleerde en aangevulde databestand is de basis voor de analyse en rapportage. De bewerkingen bestonden uit drie stappen:

1. controle van het bestand
2. toetsing van ontbrekende gegevens
3. toevoegen van ontbrekende gegevens en aanpassen afwijkingen.

Controle van het bestand

De focus bij de controle lag op specifieke afwijkingen. Gekeken is in hoeverre aangeleverde gegevens compleet zijn en of er verschillen optreden tussen ontvangen gegevens van instellingen en berekende waarden (omrekening naar volledige dienstverbanden of hele jaar in dienst). Specifiek is daarbij ingezoomd op extreme waarden en grote verschillen tussen de ontvangen gegevens en de berekende waarden. Bij dergelijke opvallende waarden is een controle in de jaarverslagen gedaan op de beloningscomponenten, de omvang van het dienstverband en de indiensttredingsdatum.

Verder is specifiek gekeken naar personen die meerdere keren in het bestand zitten. Allereerst is beoordeeld of er sprake is van een mogelijke dubbele opgave (bijvoorbeeld door een correctie op een eerdere aanlevering). Organisaties of personen die duidelijk dubbel zijn, zijn uit het bestand verwijderd. Daarnaast zijn er personen die terecht meerdere keren in het bestand kunnen zitten, omdat zij meerdere dienstverbanden hebben. Deze zijn gemarkeerd en zijn in de analyse meegenomen. Een laatste groep bestaat uit personen die meerdere keren in het bestand voorkwamen met dezelfde beloningsgegevens, maar bij een andere instelling. Omdat de gegevens identiek zijn – op de instelling na – is in zo’n geval slechts één case meegenomen. Na bepaling van de salarisklasse van de instellingen is daarbij gekeken naar het dienstverband met de hoogste salarisklasse. Deze vormt vervolgens de basis voor de analyse.

Op basis van het leerlingaantal is in het geval van primair en voortgezet onderwijs gecontroleerd of een instelling zich in de juiste sector bevindt. Richtlijn hiervoor is dat de werknemer in aanmerking komt voor bezoldiging volgens de voorwaarden van de onderwijssoort met de hoogste bezoldiging, wanneer minimaal een derde (33%) van het totale leerlingaantal van de onder het bestuur ressorterende scholen uit deze onderwijscategorie afkomstig is. Scholen waarvan een derde of meer van het totale leerlingaantal uit het voortgezet onderwijs afkomstig is zijn ingedeeld in de sector voortgezet onderwijs. Scholen waarvan minder dan een derde van het totale leerlingaantal uit het voortgezet onderwijs afkomstig is zijn ingedeeld in de sector primair onderwijs.

Toetsing ontbrekende gegevens

De tweede stap in de bewerking is het toetsen van ontbrekende gegevens. In het gehele bestand ontbreken regelmatig gegevens over de omvang van het dienstverband en in- en uitdiensttredingsdata. Door DUO is een eerste bewerking op het bestand gedaan. Hierbij zijn de volgende regels gehanteerd:

- velden waar niet is ingevuld (‘onbekend’) zijn vervangen door ‘0’;
- niet ingevulde fte’s zijn op ‘0’ gezet
- de categorie ‘andere functionarissen’ is verwijderd wanneer de bezoldiging 0 is;
- besturen, waarvan is aangegeven dat er geen jaarrekening en/of geen WNT opgave is ontvangen, zijn verwijderd;
- besturen, waarvan is aangegeven dat ze voor of per 1-1-2014 zijn opgeheven, zijn verwijderd.

Op het door DUO aangeleverde bestand zijn vervolgens ten behoeve van de berekeningen de volgende aanpassingen gedaan:

- bij een onbekende fte bij bestuurders is ervan uitgegaan dat het om een volledig dienstverband gaat (1 fte);
- wanneer de fte bij andere functionarissen ontbreekt dan is deze gecontroleerd in het jaarverslag;
- bij ontbrekende in- en uitdiensttredingsdata wordt ervan uitgegaan dat men het hele jaar deze functie heeft vervuld.

Ontbrekende gegevens over de functie zijn nagezocht in de jaarverslagen.

Aanvullingen en correcties doorvoeren

Vervolgens zijn op basis van de gevonden informatie de ontbrekende gegevens toegevoegd en afwijkingen aangepast. Voor de verdere analyses zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alleen die personen die aan het einde van het jaar (31 december 2014) nog in dienst zijn, zijn meegenomen.
- Personen met een totale bezoldiging van minder dan € 1.500,- zijn als onbezoldigd beschouwd.
- Als er een breuk in de aanstelling van een functionaris is te constateren (bijvoorbeeld door functiewisseling) dan zijn de gegevens van de laatste functie aangehouden om de berekeningen op uit te voeren.

Aantal cases analyse

Na de controles zijn de uitkomsten gebaseerd op het aantal cases dat in de onderstaande tabel is gepresenteerd. Per sector is een uitsplitsing gemaakt naar het aantal bestuurders, toezichthouders en overige functionarissen.

Tabel 3.1 Overzicht aantal cases en aandeel onbezoldigde cases

Sector	PO	VO	BVE	HBO	WO
Aantal cases	**6556**	**1730**	**455**	**231**	**131**
bestuurders	1991	447	123	70	49
toezichthouders	4565	1283	332	161	82
Cases onbezoldigd*	**4006 (61,1%)**	**528 (30,5%)**	**13 (2,9%)**	**10 (4,3%)**	**17 (13,0%)**
Bestuurders	734 (36,9%)	18 (4,0%)	2 (1,6%)	0 (0%)	0 (0%)
Toezichthouders	3272 (71,7%)	510 (39,8%)	11 (3,3%)	10 (6,2%)	17 (20,7%)
Cases bezoldiging = 0**	**2998 (45,7%)**	**264 (15,3%)**	**7 (1,5%)**	**8 (3,5%)**	**13 (9,9%)**
bestuurders	630 (31,6%)	13 (2,9%)	2 (1,6%)	0 (0%)	0 (0%)
toezichthouders	2368 (51,9%)	251 (19,6%)	5 (1,5%)	8 (5,0%)	13 (15,9%)

* Alle cases in het bestand waarbij de bezoldiging gelijk is aan nul, er geen bezoldiging is ingevuld of de bezoldiging beneden de €1.500 ligt.

** Alle cases in het bestand waarbij de bezoldiging gelijk is aan nul of geen bezoldiging is ingevuld.

In het onderzoek worden alle bezoldigingen beneden de € 1.500 als onbezoldigd beschouwd. Met name in de sector po gaat het om een aanzienlijke groep bestuurders en toezichthouders (61%). Ook in de sector vo is er een substantiële groep toezichthouders die de functie onbezoldigd vervult. Binnen de groep onbezoldigde functionarissen ontvangt een deel in het geheel geen vergoeding[14]. In het po gaat het om 46% van alle functionarissen, in het vo om 15% en in het wo om 10%. Ook hier zijn het vooral toezichthouders.

3.2 KWALITEIT VAN DE DATABESTANDEN

Dit jaar valt op dat in vergelijking met voorgaand jaar het aantal dubbel gemelde personen is toegenomen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met aangebrachte wijzigingen in de gemelde gegevens, waarbij de eerdere gegevens als een aparte melding zijn blijven staan. Verder valt op dat nog steeds een deel van de gegevens ontbreekt. De in- en uitdiensttreding ontbreekt bij meer dan 80% van alle functionarissen. Dit is een verslechtering ten opzichte van vorig jaar. De omvang van het dienstverband ontbrak vorig jaar bij veel meldingen. Dit jaar zijn de ontbrekende waarden door DUO op “0” gesteld in het databestand. Hierdoor is niet goed te herleiden bij welk percentage van de van de functionarissen sprake is van ontbrekende gegevens over de omvang van het dienstverband.

De functies zijn over het algemeen wel goed ingevuld. In een beperkt aantal gevallen diende een check plaats te vinden. Verder blijken de opvallende bedragen die extra zijn gecontroleerd in bijna alle gevallen overeen te komen met de bedragen in het jaarverslag. Hoge correctiefactoren op de duur en omvang van het dienstverband kwamen vaker voor.

Tot slot kan worden vermeld dat de door DUO aangeleverde gegevens, in tegenstelling tot het voorgaande jaar, minder compleet zijn en het bestand vaker dubbelingen bevat dan

[14] Inclusief de groep die geen bezoldiging heeft ingevuld.

de andere bestanden die voor de landelijke analyse van alle WNT-instellingen zijn gebruikt. Dit is een opvallende ontwikkeling. Blijkbaar zijn er minder waarborgen ingebouwd in de digitale melding om ontbrekende waarden te voorkomen dan bij de meldfaciliteiten van andere vakministers waar melding wordt gedaan.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste kenmerken van de datakwaliteit opgenomen per sector.

Tabel 3.2 Kwaliteit van de aangeleverde data uitgedrukt in percentages

	PO	VO	BVE	HBO	WO	Totaal
	%	%	%	%	%	%
Gegevens compleet	13,6%	20,0%	18,2%	22,1%	22,6%	15,4%
Functiecategorie ontbreekt/anders	0,4%	0,6%	0,2%	0,0%	3,0%	0,5%
Andere sector	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Beloningscomponent/ontslagvergoeding anders	0,0%	0,1%	0,3%	0,8%	0,6%	0,1%
Fte niet correct	0,4%	0,6%	0,2%	0,0%	3,0%	0,5%
Wijzigen datum in dienst/uit dienst	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Fte niet ingevuld bij bezoldiging > €1.500	0,7%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,5%
Geen aanvang en/of einddatum ingevuld	83,7%	79,9%	81,6%	77,2%	76,8%	82,6%
Dubbel in bestand, verwijderd	8,9%	5,6%	7,1%	5,3%	0,6%	8,0%
Terecht dubbel in bestand	21,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,2%
Totaal aantal functionarissen	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Het aantal instellingen in het bestand is vergeleken met cijfers van DUO. Hiermee ontstaat een beeld van de dekkingsgraad. In het po en vo treden verschillen op tussen het aantal bekende instellingen en het aantal instellingen in het bestand. Bij de overige sectoren zijn de aantallen gelijk. Niet alle instellingen zijn uiteindelijk meegenomen in de analyse. Instellingen zonder leerlingen zijn verwijderd. Daarnaast zijn enkele instellingen weggevallen door het verwijderen van dubbelingen.

Tabel 3.3 Aantal instellingen

	PO	VO	BVE	HBO	WO	Totaal
Aantal instellingen totaal	1272	335	75	34	18	1734
Aantal in bestand	1226	322	75	34	18	1675
Aantal in analyse	1010	283	60	33	18	1404

Primair onderwijs
Het primair onderwijs heeft verreweg het grootste aantal onbezoldigde functionarissen (61%). Het gaat om 4.000 functionarissen in totaal. Een fors deel daarvan ontvangt in het geheel geen bezoldiging. Deze sector heeft zowel verreweg het grootste aandeel onbezoldigde bestuurders als onbezoldigde toezichthouders.

In het bestand van het primair onderwijs zijn relatief weinig aangeleverde gegevens compleet. Slechts bij 14% van alle cases ontbraken geen gegevens. Met name de datum van in- of uitdiensttreding ontbreekt vaak (bij 84%). Dit was overigens vorig jaar ook het geval. Verder viel op dat in deze sector relatief veel functionarissen ten onrechte dubbel in het bestand aanwezig waren (9%).

Er zijn in het bestand 1.226 instellingen in het po aanwezig van de 1.272 instellingen in 2014. Na opschoning, o.a. door het verwijderen van instellingen zonder leerlingen, zijn uiteindelijk 1.010 instellingen meegenomen in de analyse.

Voortgezet onderwijs
In het voortgezet onderwijs waren er in 2014 ruim 500 onbezoldigde functionarissen. Dit is ongeveer 30% van het totaal aantal bestuurders en toezichthouders. Ongeveer de helft daarvan had een bezoldiging van “0”.

In het bestand van het voortgezet onderwijs is 20% van de aangeleverde gegevens compleet. De datum van in- of uitdiensttreding ontbreekt bij 80%. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. Bij 1% van de cases ontbrak de functiecategorie en ook was bij 1% de ingevulde fte niet correct.

Er zijn in het bestand 322 instellingen in het vo aanwezig van de in totaal 355 instellingen in 2014. Na opschoning, o.a. door het verwijderen van instellingen zonder leerlingen, zijn 283 instellingen meegenomen in de analyse.

Middelbaar beroepsonderwijs
De BVE sector heeft relatief de minste onbezoldigde bestuurders en toezichthouders. In totaal gaat het om 3%, waarvan de helft geen enkele bezoldiging ontvangt.

Net als bij de voorgaande sectoren geldt voor de BVE dat de datum van in- en uitdiensttreding in veel gevallen ontbreekt. Daarnaast ontbreken er in incidentele gevallen andere gegevens. Bij 7% van de functionarissen was sprake van een onterechte dubbele melding. Alle 75 aanwezige instellingen, inclusief kenniscentra, in de sector hebben een melding gedaan. Na verwijderen van instellingen zonder leerlingen (de 15 kenniscentra), zijn 60 instellingen meegenomen in de analyse.

Hoger beroepsonderwijs
Het hbo kent alleen onbezoldigde toezichthouders en geen onbezoldigde bestuurders. Het merendeel daarvan heeft een bezoldiging van “0”.

Ook in het hbo ontbreekt de datum van in- en uitdiensttreding in veel gevallen. Bij 1% bleek sprake van fouten in de gemelde beloningscomponent of ontslagvergoeding. Verder was bij 5% sprake van een onterechte dubbele melding. De 34 instellingen hebben allemaal een melding gedaan. Er zijn 33 instellingen in de analyse meegenomen. Door één instelling is één bestuurder gemeld die in april 2014 uit dienst is gegaan en nog niet is vervangen. Deze bestuurder valt buiten de selectie (alleen personen die aan het einde van

het jaar nog in dienst zijn worden meegenomen) en daarmee valt de hele instelling buiten de selectie.[15]

Wetenschappelijk onderwijs

In het WO zijn 17 van de 82 toezichthouders onbezoldigd. Hun aandeel is relatief hoog met ruim 20%. Daarvan ontvangt bovendien een groot deel geen enkele vergoeding.

Het beeld bij het wetenschappelijk onderwijs lijkt sterk op dat van de andere sectoren. Bij ruim driekwart van de functionarissen ontbrak de datum in- en uitdiensttreding. Er zijn 18 instellingen die allen zijn meegenomen in de analyse.

Verdere verbetering kwaliteit bezoldigingsgegevens

Dit jaar viel op dat evenals voorgaande jaren relatief veel gegevens ontbreken over de data van in- en uitdiensttreding en van de omvang van het dienstverband. Ook zijn relatief veel onterechte dubbele meldingen in het bestand aanwezig. Dit laatste heeft waarschijnlijk te maken met de manier waarop instellingen correcties in een eerdere melding hebben aangebracht. Naast de nieuwe melding bleef de oude melding dan bewaard.

Mogelijke verbeteringen liggen in het verplicht stellen van een invoerwaarde bij de digitale melding van een waarde bij fte en in- en uitdiensttreding. Ook kan gedacht worden aan een ingebouwde controle waarbij ingevulde gegevens automatisch worden doorgerekend voor een volledig jaar en volledig dienstverband. Tot slot zou de juiste wijze van verwerking van correcties op een eerdere invoer nog meer onder de aandacht gebracht kunnen worden.

[15] Uit het jaarverslag blijkt dat er gewerkt wordt aan een nieuw bestuur/Raad van Toezicht.

4 PRIMAIR ONDERWIJS

4.1 INLEIDING

In het jaar 2014 waren 1272 besturen actief in het primair onderwijs. Hiervan hebben 1226 besturen salarisgegevens gerapporteerd. Na verwijdering van de instellingen zonder leerlingen (zoals samenwerkingsverbanden en regionale expertise centra[16]) bleven 1010 besturen over. De resultaten voor het primair onderwijs zijn dus gebaseerd op de gegevens van 1010 instellingen op bestuursniveau.

De gegevens over bestuurders zijn afkomstig van 965 instellingen, terwijl de gegevens over toezichthouders gebaseerd zijn op 853 instellingen. In totaal gaat het over 1991 bestuurders en 4565 toezichthouders.

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de instellingen met leerlingen met minimaal één bezoldigde bestuurder en/of minimaal één bezoldigde toezichthouder. Van de 1010 besturen zijn er 931 met minimaal één bezoldigde bestuurder en 293 met minimaal één bezoldigde toezichthouder. Er zijn gemiddeld ongeveer 1,35 bezoldigde bestuurders per bestuur, gelijk aan het gemiddelde aantal bezoldigde bestuurders per bestuur in 2013. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt. Het gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders is het kleinst in schaal B1 en het grootst in schaal B5.

Tabel 4.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

Cao-schaal	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Schaal B1	362	1,20	17	2,47
Schaal B2	114	1,41	24	3,42
Schaal B3	153	1,33	60	4,27
Schaal B4	225	1,41	126	4,54
Schaal B5	77	1,79	66	5,17
Totaal	**931**	**1,35**	**293**	**4,41**

Het gemiddelde aantal bezoldigde toezichthouders ligt hoger en bedraagt 4,41. Dit is iets hoger dan in 2013 (4,33). De hogere klassen hebben gemiddeld meer bezoldigde toezichthouders.

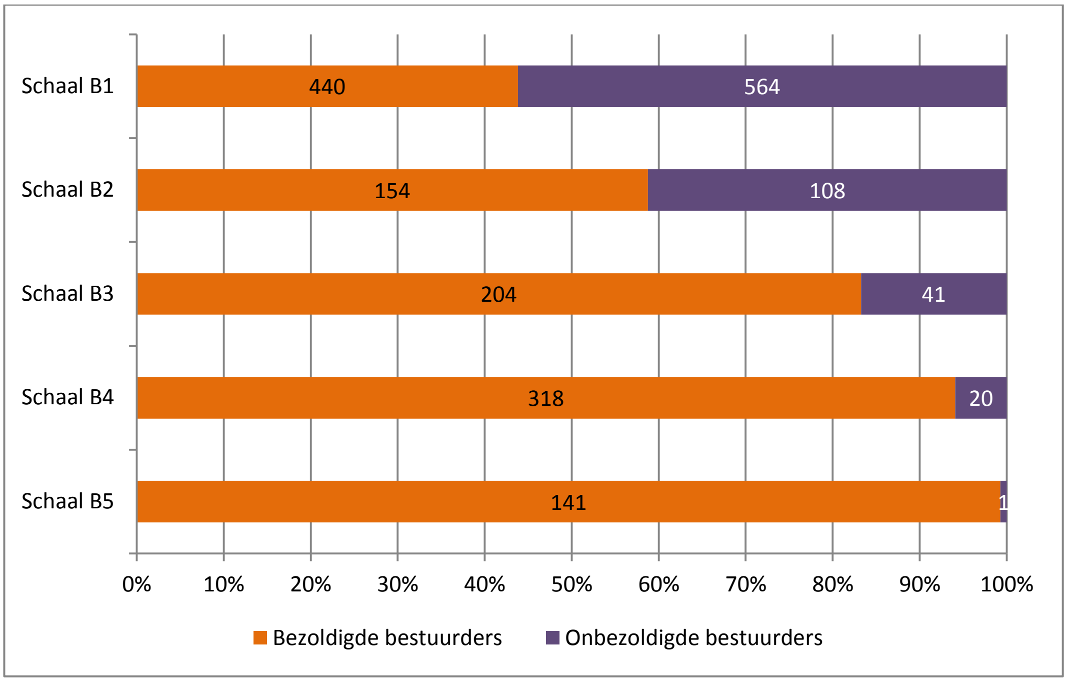
4.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf gaan we nader in op de beloningen van bestuurders in het primair onderwijs. Figuur 4.1 laat per schaal de verdeling zien tussen bezoldigde en onbezoldigde

[16] Er zijn ook enkele regionale expertise centra met leerlingen; deze zijn vanzelfsprekend niet verwijderd.

bestuurders op het niveau van de individuele bestuurder. Hieruit volgt dat een groot deel van de bestuurders, ongeveer 63 procent, in het primair onderwijs bezoldigd is. Het aandeel bezoldigde bestuurders neemt toe met het schaalniveau. In schaal B1 is meer dan de helft van de bestuurders onbezoldigd.

Figuur 4.1 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde bestuurders

De maximum vaste beloning en de daarbij horende maximum bezoldiging staan vermeld in tabel 4.2. Dezelfde tabel bevat ook de aantallen bezoldigde bestuurders per schaal en de daaruit voorkomende verdeling van bestuurders over de schalen. Hieruit volgt dat de meeste (bezoldigde) bestuurders in schaal B1 vallen, gevolgd door schaal B4. De gemiddelde jaarlijkse bezoldiging in het primair onderwijs als geheel is gelijk aan €93.108.

Tabel 4.2 Maximum beloningen per schaal en gegevens bezoldigde bestuurders

Cao-schaal	Maximum vaste beloning*	Maximum bezoldiging*	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de cao-schalen	Gemiddelde jaarlijkse beloning	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1	79.685	93.015	440	35%	65.619	74.983
Schaal B2	86.366	100.813	154	12%	72.498	82.738
Schaal B3	93.615	109.275	204	16%	85.108	97.259
Schaal B4	102.869	120.077	318	25%	92.817	106.659
Schaal B5	113.003	131.906	141	11%	107.493	124.422
Totaal			**1257**	**100%**	**81.202**	**93.108**

* Dit zijn de maximale vaste beloning en bezoldiging behorende bij een bestuurder die het hele jaar in dienst is. Voor bestuurders die niet het hele jaar in dienst zijn gelden iets andere bedragen vanwege de tussentijdse loonsverhoging per 1 september 2014 (zie sectie 2.1).

Tabel 4.3 vergelijkt enkele uitkomsten in 2014 met die in 2013 en 2012. Uit de vergelijking volgt bijvoorbeeld dat het aandeel bezoldigde bestuurders in 2014 licht gedaald is ten opzichte van 2013. Dit is niet voor alle schalen apart het geval. Het percentage bezoldigde bestuurders is in de lagere schalen (B1 en B2) gedaald, maar in de hogere schalen (B3 tot en met B5) juist gestegen. De verdeling over de schalen is ten opzichte van 2013 vrijwel gelijk gebleven. De gemiddelde bezoldiging is in 2014 verder gestegen. De gemiddelde bezoldiging loopt op van schaal B1 tot schaal B5 en is in de lagere schalen gedaald en in de hogere schalen gestegen.

Tabel 4.3 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

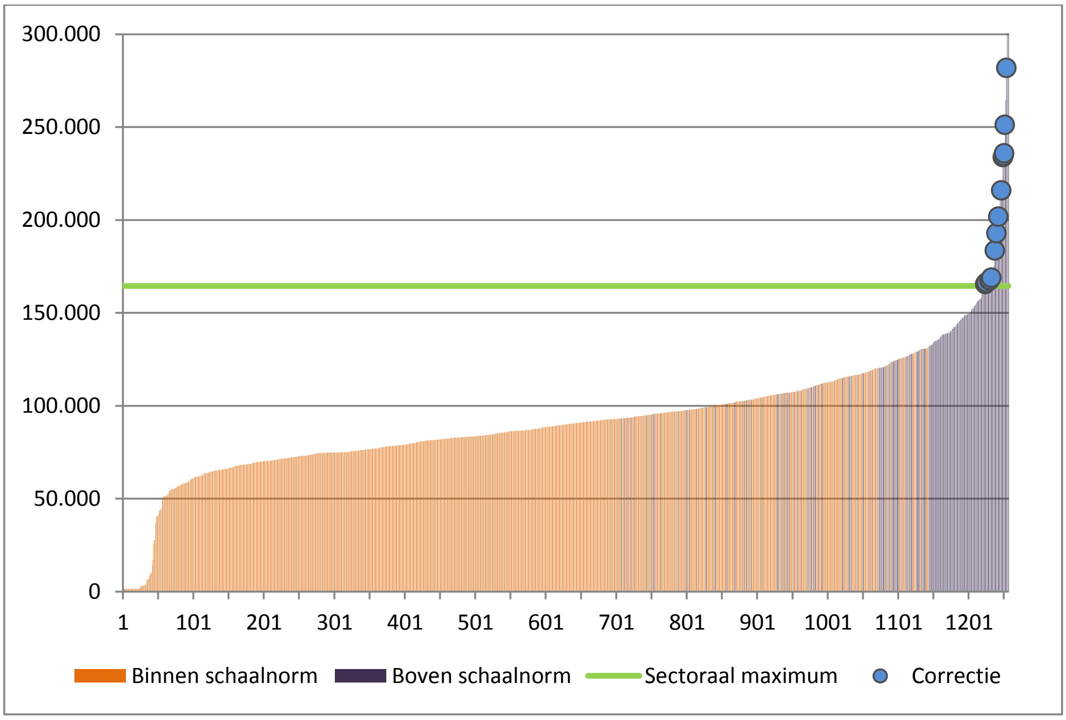
		Cao-schaal					
	Jaar	**Schaal B1**	**Schaal B2**	**Schaal B3**	**Schaal B4**	**Schaal B5**	**Totaal**
Percentage bezoldigde bestuurders	*2014*	43,8%	58,8%	83,3%	94,1%	99,3%	**63,1%**
	2013	49,1%	72,1%	76,6%	85,2%	91,9%	**66,0%**
	2012	26,7%	20,3%	28,3%	45,7%	77,3%	**38,6%**
Verdeling bestuurders over schalen	*2014*	35%	12%	16%	25%	11%	**100%**
	2013	35%	12%	17%	25%	11%	**100%**
	2012	8%	6%	21%	45%	20%	**100%**
Gemiddelde bezoldiging bestuurder	*2014*	74.983	82.738	97.259	106.659	124.422	**93.108**
	2013	75.067	87.399	94.059	104.616	113.286	**91.383**
	2012	62.397	57.292	65.381	92.288	93.455	**82.184**

Om een beeld te krijgen van het totale scala aan bezoldigingen van bestuurders in het primair onderwijs, zijn de bezoldigingen van alle 1257 bestuurders, van laag naar hoog, in figuur 4.2 weergegeven. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. In totaal zijn er 34 bestuurders (2,7 procent) met een bezoldiging boven de sectorale norm. Zestien van deze bezoldigingen zijn boven het sectorale maximum komen te liggen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

Bezoldigingen die onder het voor de betreffende bestuurder geldende schaalmaximum liggen zijn oranje gekleurd, bezoldigingen die boven het geldende schaalmaximum uitkomen hebben een paarse kleur gekregen. Er zijn 217 bestuurders (17,3 procent) met een bezoldiging boven een schaalmaximum.

De verdeling van de beloningen is sterk vergelijkbaar aan de verdeling in 2013.

Figuur 4.2 Bezoldiging bestuurders

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

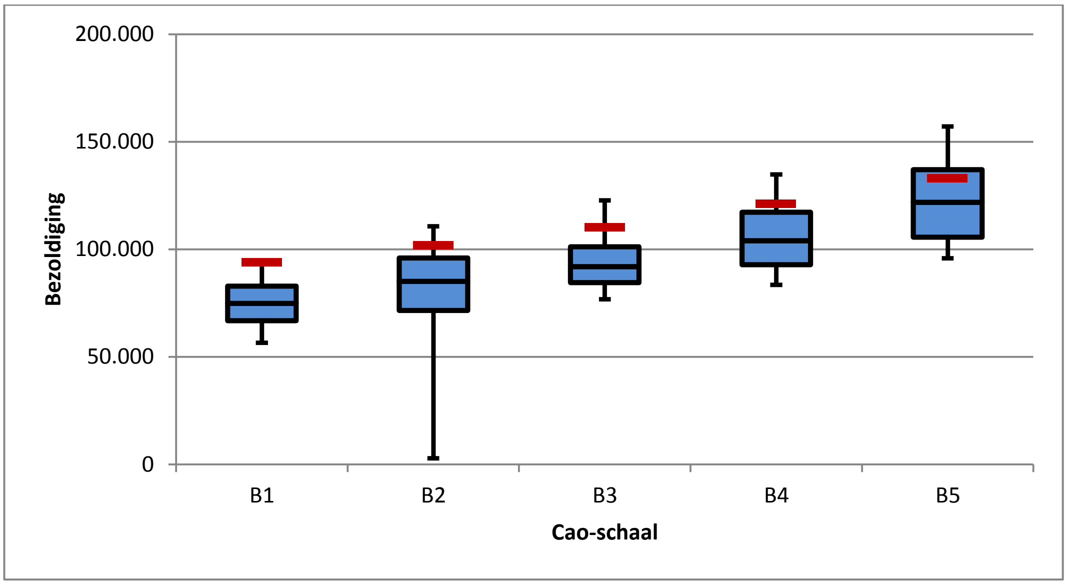
De spreiding van de bezoldiging van bestuurders binnen de salarisklassen wordt visueel in beeld gebracht in figuur 4.3 met behulp van zogenaamde boxplots. Per salarisklasse wordt de spreiding weergegeven aan de hand van grenzen waarbinnen vastgestelde percentages van de bezoldigingen liggen. Binnen de rechthoeken liggen de middelste 50 procent waarnemingen; binnen de grenzen van de verticale strepen, inclusief rechthoek, ligt 80 procent van de waarnemingen, tien procent ligt erboven en tien procent ligt eronder. De (horizontale) streep binnen de rechthoek geeft de hoogte van de mediaan[17] aan. De waarde van de mediaan per salarisklasse is gegeven in tabel 4.4. De rode streep geeft de hoogte van het schaalmaximum aan.

In vergelijking met 2013 is er op het oog weinig veranderd in de spreiding per salarisklasse.[18] In salarisklasse B2 zijn er wat meer kleine beloningen en is ook de spreiding binnen de middelste 50 procent gestegen. In salarisklasse B5 is de spreiding juist kleiner geworden.

[17] De mediaan is de middelste waarde, met 50 procent van de waarnemingen erboven en 50 procent eronder.

[18] Vergelijk met figuur 4.3 in Monitor beloningscodes/cao's bij WNT, 2013.

*Figuur 4.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)**

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm per klasse weer (van een bestuurder die het hele jaar in dienst is).

De mate van spreiding kan ook weergegeven worden met een getal. Hiervoor wordt de variatiecoëfficiënt[19] gebruikt – zie tabel 4.4. Dit geeft de relatieve spreiding weer ten opzichte van de gemiddelde hoogte van de betreffende bezoldigingen.

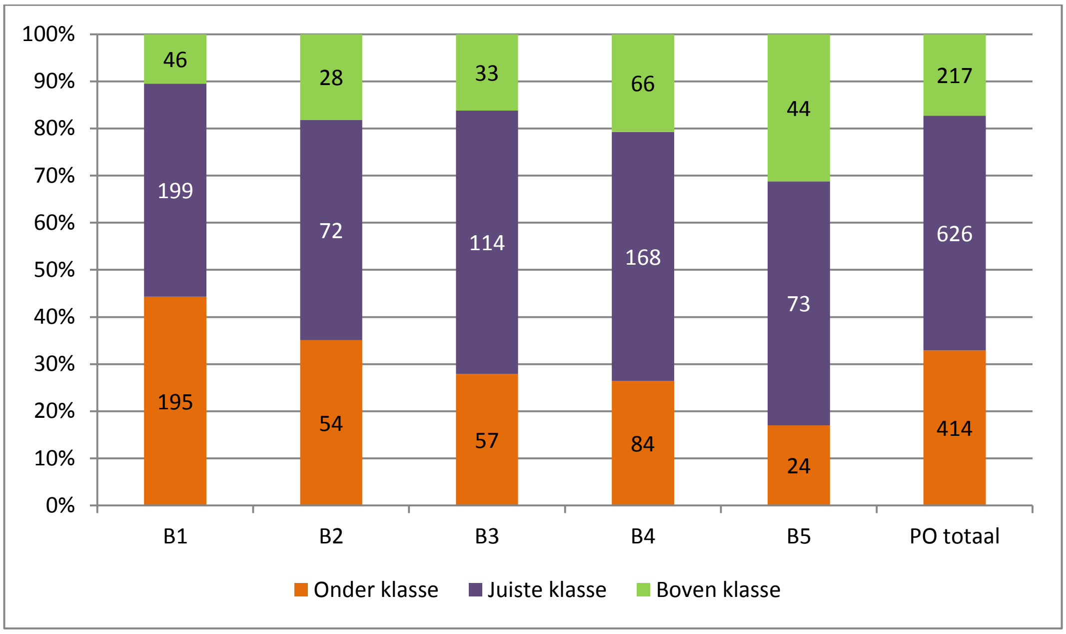
Tabel 4.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders, 2013 en 2014

	Mediaan		Variatiecoëfficiënt	
	2013	**2014**	**2013**	**2014**
Schaal B1	74.767	74.810	0,28	0,32
Schaal B2	85.031	85.156	0,40	0,54
Schaal B3	90.592	91.923	0,34	0,26
Schaal B4	103.298	103.964	0,32	0,32
Schaal B5	116.451	121.895	0,36	0,22

In schaal B5 liggen de beloningen relatief het dichtst bij elkaar, gevolgd door de beloningen in schaal B3. In schaal B2 is de spreiding het grootst. De mate van spreiding in de schalen B1 en B4 ligt daar tussenin. In relatie tot 2013 geven ook deze cijfers aan dat de spreiding in schaal B2 is gestegen en in schaal B5 is gedaald; in schaal B3 is de spreiding kleiner geworden, terwijl in de andere salarisklassen de spreiding weinig is veranderd.

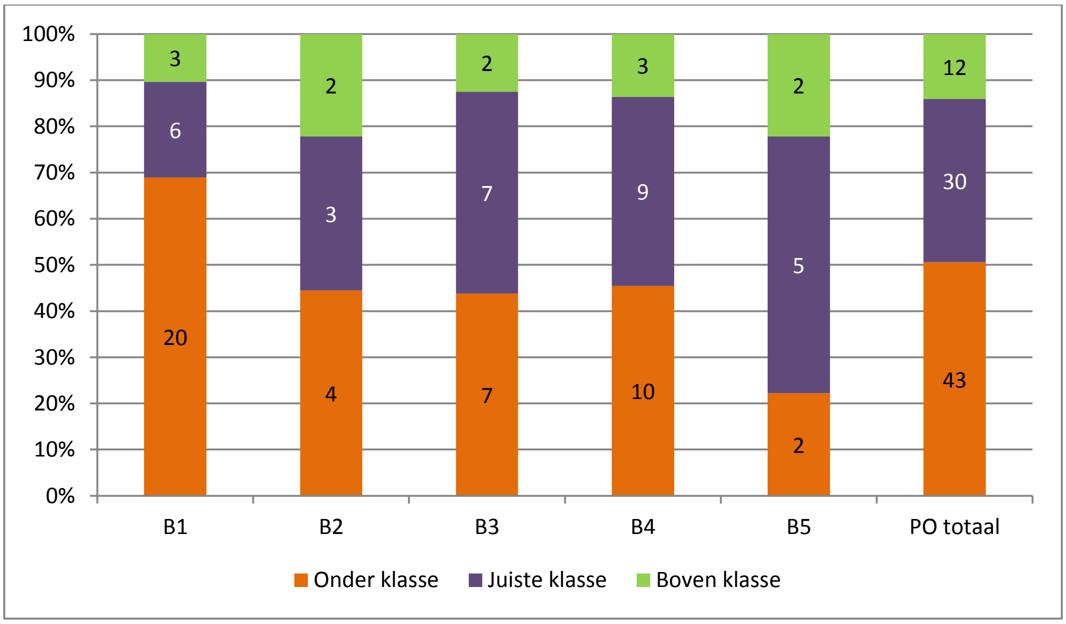
[19] De variatiecoefficiënt wordt bepaald door de standaarddeviatie te delen door het gemiddelde. Dit levert een dimensieloos getal op en kan dus goed gebruikt worden om verschillende populaties (met uiteenlopende gemiddelde beloningen) te vergelijken.

Figuur 4.4 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

Zoals toegelicht in hoofdstuk 2 is er voor elke salarisklasse naast een maximum bedrag ook een minimum bedrag gespecificeerd. Met behulp van deze twee bedragen wordt per salarisklasse bekeken in hoeverre de bezoldigingen van de bestuurders daarbinnen vallen of daarbuiten. In het laatste geval kan de beloning onder het minimum liggen of boven het maximum. Figuur 4.4 laat zien hoe vaak deze drie mogelijkheden per salarisklasse voorkomen. Het percentage kan afgelezen worden aan de hand van de schaal op de verticale as, binnen de balken zelf staan de aantallen. Naast de vijf salarisklassen wordt deze driedeling ook gegeven voor het primair onderwijs als geheel.

Figuur 4.5 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

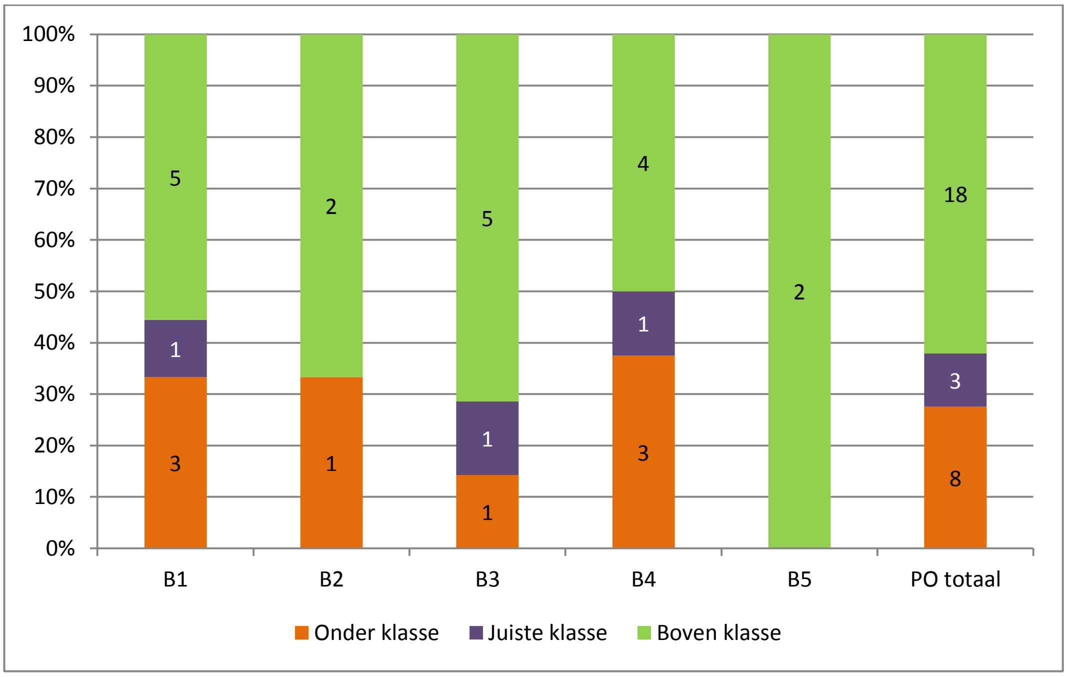

In totaal zijn er dus 217 bestuurders die in het jaar 2014 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen geldende schaalmaximum. Dit is ongeveer 17 procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit aantal en percentage zijn gelijk gebleven, aangezien in 2013 ook ongeveer 17 procent van de bezoldigde bestuurders (217 bestuurders) een bezoldiging boven de schaalnorm ontving. Daarnaast hebben 414 bestuurders, ongeveer een derde deel, juist een bezoldiging onder het schaalminimum ontvangen, terwijl de helft een bezoldiging ontving binnen de geldende bandbreedte.

Net als in de vorige monitor is er een tendens dat naarmate het niveau van de schaal hoger ligt, het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de schaalnorm groter is en het aandeel bestuurders met een bezoldiging onder het schaalminimum kleiner is.

Dat bestuurders een hogere bezoldiging ontvangen dan het schaalmaximum kan terug te voeren zijn op overgangsregelingen. Deze overgangsregelingen zijn echter niet van toepassing op nieuwe bestuurders, zodat eventuele bezoldigingen boven het schaalmaximum bij deze bestuurders niet hierop terug te voeren zijn. Daarom kijken we ook apart naar de indeling van de bezoldigingen naar salarisschaal in geval van nieuwe bestuurders – zie figuur 4.5.[20] Voor deze groep geldt dat ongeveer 14 procent van de bestuurders een hogere beloning dan de schaalnorm heeft ontvangen. Dit is circa drie procentpunten lager dan voor alle bestuurders. Gezien het feit dat voor deze groep de bezoldiging noodzakelijkerwijs gecorrigeerd is voor het aantal maanden in dienst, is mogelijk binnen deze groep de bezoldiging vaker niet juist weergegeven.[21]

Figuur 4.6 Indeling bezoldiging interim bestuurders naar salarisklasse

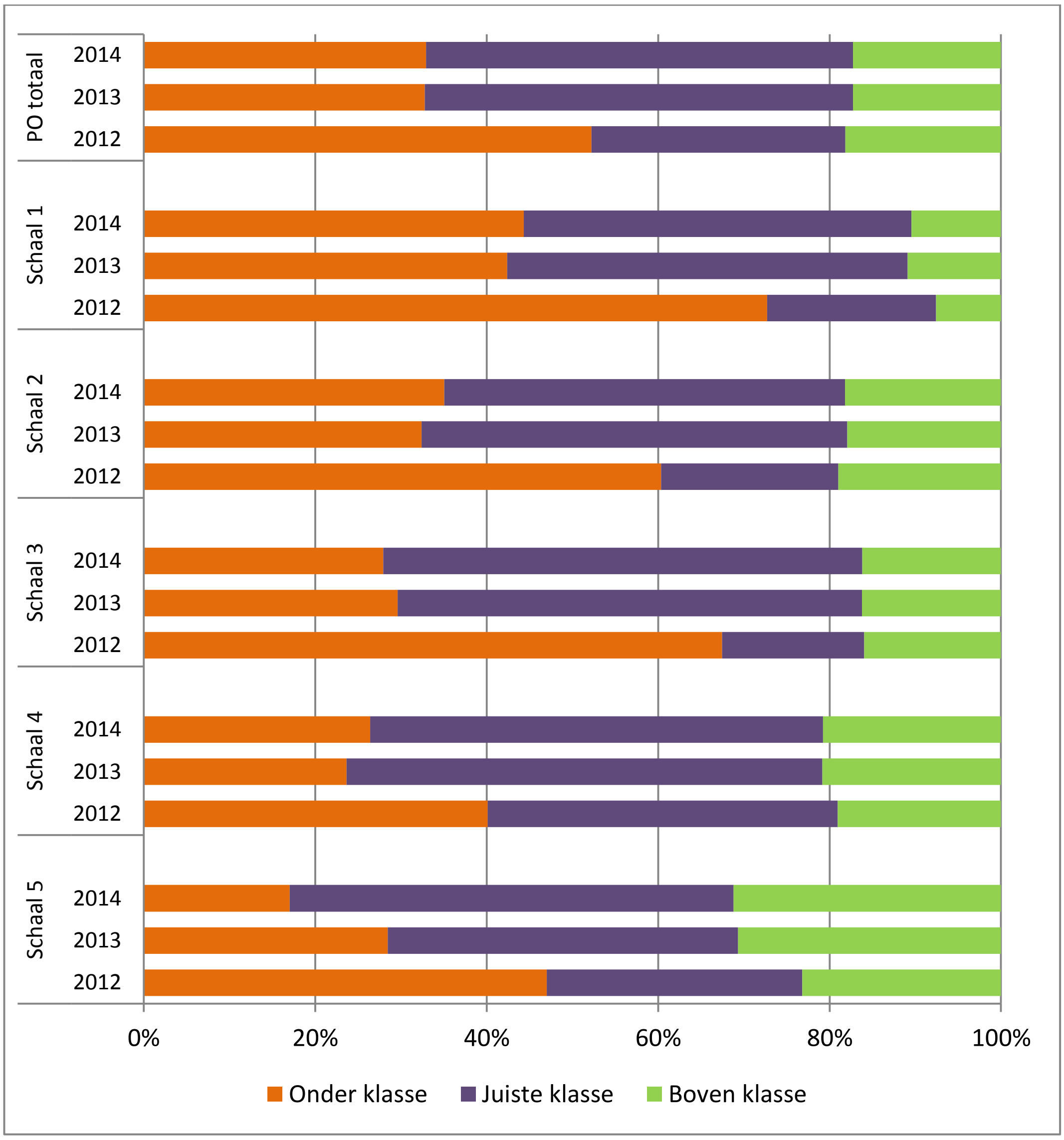

[20] Nieuwe bestuurders zijn geïdentificeerd aan de hand van een ingangsdatum dienstverband na 1 januari 2014. Interim bestuurders worden niet tot de nieuwe bestuurders gerekend.

[21] Dit is het geval als in het jaarverslag (ten onrechte) de beloning al is opgehoogd naar een jaarlijkse beloning op grond van het aantal maanden in dienst.

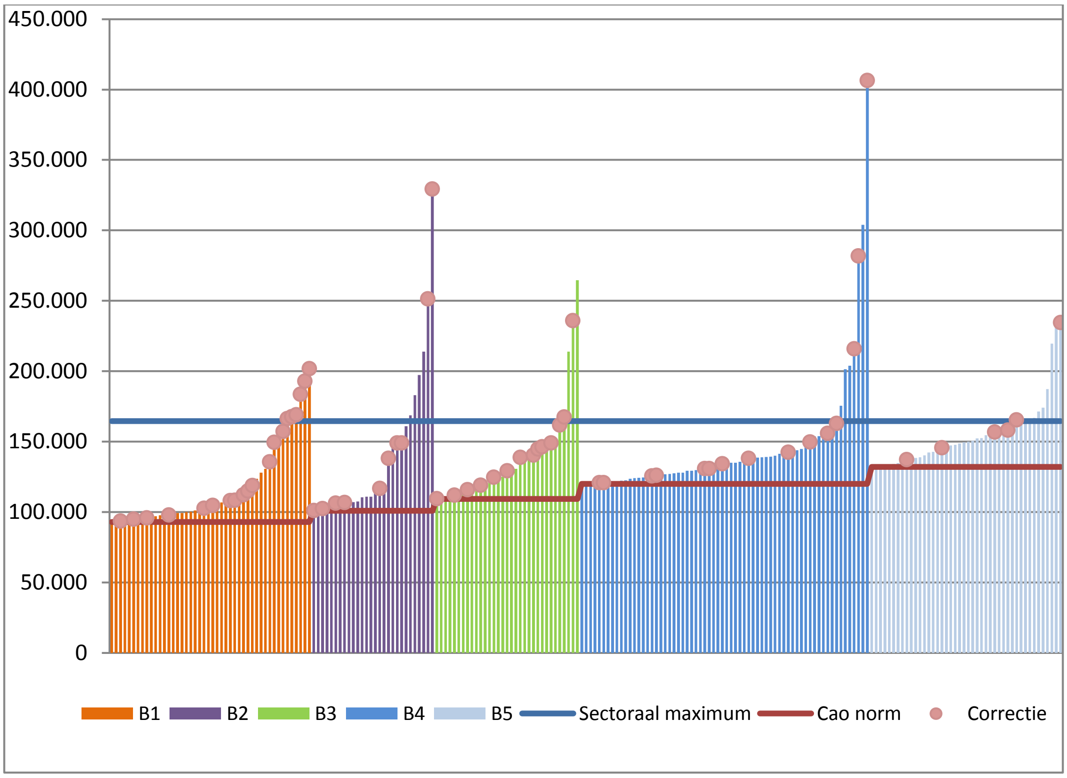
In totaal zijn er 51 interim bestuurders in 2014. Voor interim bestuurders die korter dan zes maanden werkzaam zijn bij hun instelling geldt alleen openbaarmaking. Alleen de interim bestuurders die langer dan zes maanden werkzaam zijn vallen onder de WNT. Voor deze laatste groep is in figuur 4.6 apart bepaald in hoeverre zij wel of niet in de juiste salarisklasse zitten. Het blijkt dat ruim zestig procent (18 van de 29) van deze interim bestuurders een bezoldiging ontving boven de klassenorm. Van de 22 interim bestuurders die korter dan zes maanden werkzaam waren ontvingen zestien bestuurders (ruim 70 procent) een bezoldiging hoger dan de klassenorm.

Figuur 4.7 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012 en 2013

Figuur 4.7 laat zien hoe de situatie in 2014 qua indeling naar salarisschaal zich verhoudt tot de situatie in 2012 en 2013.[22] In het primair onderwijs als geheel zijn er in 2014 evenveel bestuurders wiens bezoldiging in de juiste klasse valt als in 2013. Ook de bezoldigingen boven het schaalmaximum en onder het schaalminimum zijn vrijwel gelijk gebleven.

Figuur 4.8 Bezoldiging bestuurders boven schaalnorm

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

- De aangegeven cao norm betreft de maximale bezoldiging behorende bij een bestuurder die het hele jaar in dienst is. Voor bestuurders die niet het hele jaar in dienst zijn gelden iets andere bedragen vanwege de tussentijdse loonsverhoging per 1 september 2014 (zie sectie 2.1).

Om een gedetailleerder beeld te krijgen van de 217 bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum, waarvan 34 bezoldigingen boven de sectorale norm uitstijgen, worden in figuur 4.8 de hoogte van de bezoldigingen afgezet tegen het geldende schaalmaximum en het sectorale maximum. Op deze manier kan per salarisklasse gezien worden in welke mate de bezoldigingen boven de norm uit komen. In een groot deel van de gevallen is de bezoldiging boven het schaalmaximum gekomen als gevolg van een

[22] Voor deze vergelijking is op de data uit 2012 (nulmeting) dezelfde methode toegepast als op de data in 2013 en 2014. Zowel de schaalminima als de –maxima zijn anders vastgesteld. Dit geeft andere resultaten dan vermeld in de nulmeting.

toegepaste correctie op grond van lengte en/of omvang dienstverband. Hieronder valt ook een groot deel van de 51 interim bestuurders.

Het beeld van de bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum en, in sommige gevallen, boven de sectorale norm is gelijk gebleven ten opzichte van 2013.

In tabel 4.5 zijn nog enkele gegevens weergegeven met betrekking tot de groep van bestuurders die met hun bezoldiging boven het schaalmaximum zitten. Voor deze hele groep is het gemiddelde bedrag boven de norm circa €27.500. Binnen salarisklasse B5 is het gemiddelde bedrag het laagst, binnen salarisklasse B2 het hoogst. In absolute zin zijn de meeste bestuurders binnen deze groep afkomstig uit klasse B4. Relatief gezien komen beloningen boven de norm het meest voor in klasse B5 (ruim 30 procent), gevolgd door klasse B4 (ruim 20 procent).

Tabel 4.5 Gegevens over bestuurders boven schaalnorm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	24.088	46	10,5%	41	1,12
Schaal B2	39.166	28	18,2%	26	1,08
Schaal B3	29.955	33	16,2%	30	1,10
Schaal B4	26.524	66	20,8%	60	1,10
Schaal B5	23.214	44	31,2%	34	1,29
Totaal	**27.489**	**217**	**17,3%**	**191**	**1,14**

De 217 bestuurders met een beloning boven de norm zijn afkomstig van 191 besturen. Dit betekent dat een aantal besturen meerdere bestuurders hebben met een beloning boven de norm. Gemiddeld is dit 1,14 bestuurders met een beloning boven de norm per bestuur, vergelijkbaar met het gemiddelde in de vorige monitor.

Tabel 4.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

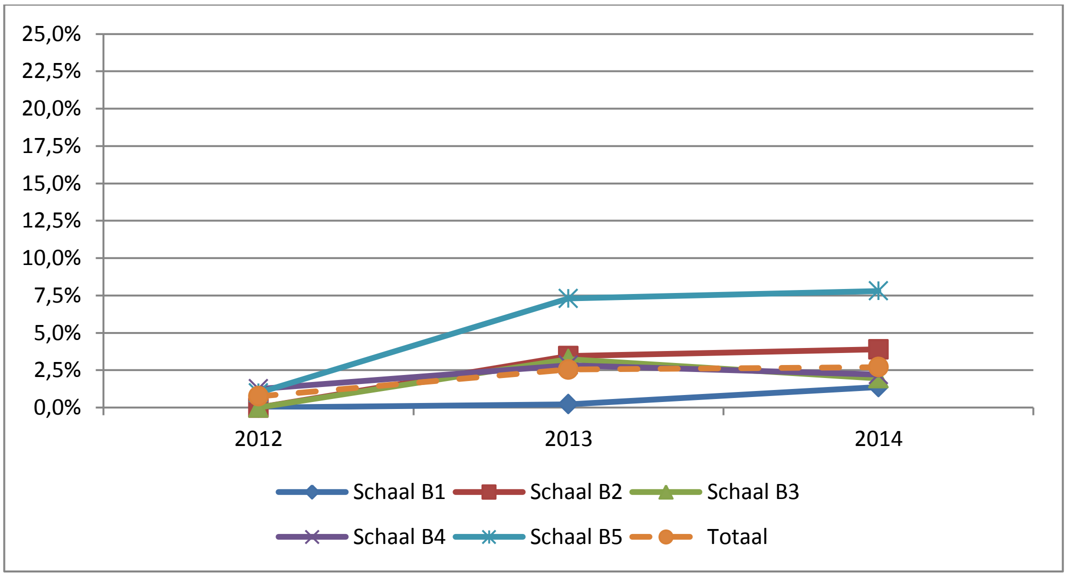
Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	15.593	6	1,4%	6	1,00
Schaal B2	59.330	6	3,9%	5	1,20
Schaal B3	55.847	4	2,0%	4	1,00
Schaal B4	90.988	7	2,2%	6	1,17
Schaal B5	21.957	11	7,8%	9	1,22
Totaal	**45.628**	**34**	**2,7%**	**30**	**1,13**

De gegevens over de bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm van €165.901 staan vermeld in tabel 4.6. Gemiddeld is het bedrag dat boven de sectorale norm uit komt meer dan €45.000. In de hoogste schaal komt het het vaakst voor dat een

bestuurder een bezoldiging heeft ontvangen boven het sectorale maximum, zowel in aantal als in percentage. De 34 bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm vormen ongeveer 2,7 procent van alle bezoldigde bestuurders. Deze bestuurders zijn afkomstig van 30 besturen, een gemiddelde van 1,13 per bestuur. Veertien bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn interim bestuurder (waarvan de helft langer dan zes maanden werkzaam was).

Figuur 4.9 laat de ontwikkeling zien die de percentages bestuurders boven de sectorale norm, per schaal en in totaal, hebben doorgemaakt van 2012 naar 2014. Van 2013 naar 2014 zijn de percentages redelijk constant gebleven.

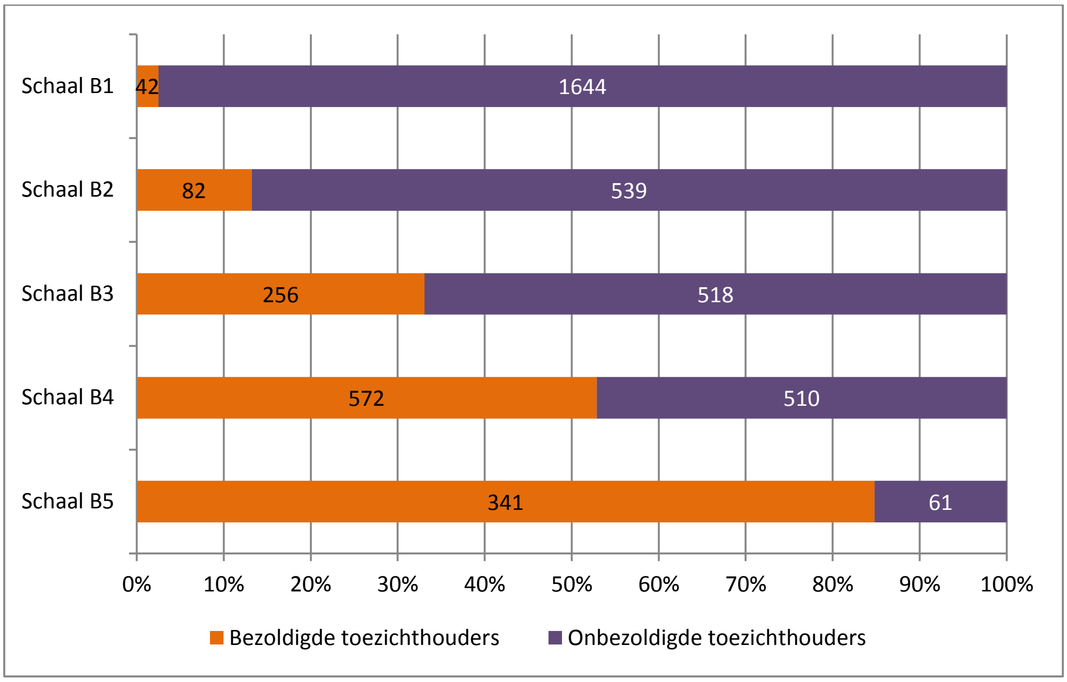
Figuur 4.9 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2014

4.3 TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders (ruim 70 procent) voert hun taak onbezoldigd uit. Dit is ten opzichte van de monitor 2013 iets gedaald, ruim drie kwart was daarin onbezoldigd. Evenals in de nulmeting en de monitor 2013 is er een verband tussen het aantal onbezoldigde toezichthouders en de salarisklasse; hoe hoger de salarisklasse, hoe minder het aandeel onbezoldigde toezichthouders. Zie figuur 4.10 voor een overzicht van de aantallen en percentages per schaal.

Figuur 4.10 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectoraal maximum (€12.443), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectoraal maximum (€8.296). In 2014 is er gemiddeld €3.389 aan bezoldigingen toegekend aan bezoldigde toezichthouders. Dit is iets hoger dan in 2013, waar de gemiddelde bezoldiging €3.175 bedroeg. Er is een tendens in de gemiddelde bezoldiging dat hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging, zie tabel 4.7. Uitzondering hierop vormt, net als in 2013, de gemiddelde bezoldiging in schaal B2. In deze schaal zijn ook relatief veel bezoldigingen boven de norm (tabel 4.8).

Tabel 4.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Cao-schaal	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	… waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1			1686	42	2.182
Schaal B2			621	82	4.309
Schaal B3	12.443	8.296	774	256	2.726
Schaal B4			1082	572	3.289
Schaal B5			402	341	3.981
Totaal			**4565**	**1293**	**3.389**

In totaal zijn er 37 toezichthouders, verdeeld over 10 raden van toezicht, die in 2014 een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen, zie tabel 4.8. Dit is 2,9 procent van alle bezoldigde toezichthouders, een daling ten opzichte van 2013 toen 46 toezichthouders,

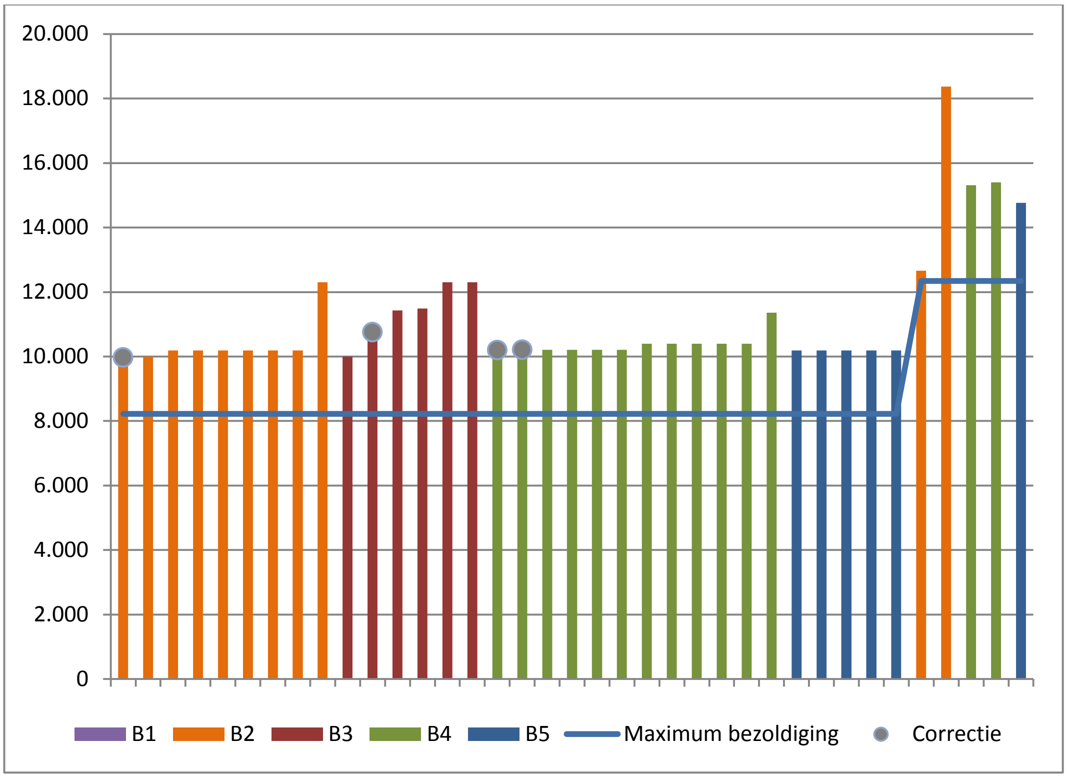
ofwel 3,8 procent, boven de norm uit kwamen. Ook het gemiddelde bedrag van €2.395 boven de norm ligt lager dan in 2013. Bezoldigingen boven de maximum norm komen relatief gezien veruit het meest voor in schaal B2 (13,4 procent, een stijging ten opzichte van de 10,5 procent van een jaar eerder). In absolute aantallen zijn de meeste toezichthouders met een bezoldiging boven de norm afkomstig uit schaal B4.

Tabel 4.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
Schaal B1	-	0	0%	0	-
Schaal B2	2.333	11	13,4%	4	2,75
Schaal B3	3.148	6	2,3%	2	3,00
Schaal B4	2.275	14	2,4%	3	4,67
Schaal B5	2.036	6	1,8%	1	6,00
Totaal	**2.395**	**37**	**2,9%**	**10**	**3,70**

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Figuur 4.11 Bezoldiging toezichthouders boven de norm

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven de maximum bezoldiging uit komt.

Figuur 4.11 laat de individuele bezoldigingen zien van de 37 toezichthouders met een beloning boven de norm. Van deze 37 toezichthouders zijn er 32 lid en zijn er 5 voorzitter. In de figuur zijn eerst de bezoldigingen van de leden, in oplopende volgorde per klasse, afgebeeld – met bijbehorende maximum bezoldiging – en daarna, te zien aan de verhoging van de maximum bezoldiging, de voorzitters, wederom met oplopende bezoldigingen binnen een klasse. De toezichthouders met een bezoldiging boven de norm zijn afkomstig van een relatief klein aantal raden van toezicht (zie tabel 4.8). Dit is het gevolg van het feit dat deze raden van toezicht vaak meerdere toezichthouders hebben met een bezoldiging boven de norm. De tien raden van toezicht hebben gemiddeld 3,7 toezichthouders met een beloning boven de norm.

Tabel 4.9 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

		Cao-schaal					
	Jaar	**Schaal B1**	**Schaal B2**	**Schaal B3**	**Schaal B4**	**Schaal B5**	**Totaal**
Percentage bezoldigd	*2014*	2,5%	13,2%	33,1%	52,9%	84,8%	**28,3%**
	2013	3,4%	11,0%	23,6%	46,7%	81,5%	**24,2%**
	2012	2,9%	1,6%	11,7%	28,1%	62,7%	**28,6%**
Gemiddelde bezoldiging	*2014*	2.182	4.309	2.726	3.289	3.981	**3.389**
	2013	2.530	4.513	2.653	2.908	3.760	**3.175**
	2012	3.150	2.400	3.517	3.217	3.729	**3.804**
Percentage boven de norm	*2014*	0%	13,4%	2,3%	2,4%	1,8%	**2,9%**
	2013	1,5%	10,5%	3,1%	3,7%	3,1%	**3,8%**
	2012	0%	0%	0%	0,5%	0%	**0,2%**

Tabel 4.9 vergelijkt nog enkele kengetallen met waarden in eerdere jaren. Het percentage bezoldigde toezichthouders is, met uitzondering van schaal B1, gestegen ten opzichte van het jaar 2013. De gemiddelde bezoldiging is in de lagere schalen (B1 en B2) gedaald en in de andere schalen gestegen. Het percentage toezichthouders met een beloning boven de norm is alleen in schaal B2 gestegen, in de andere schalen en ook als geheel zijn de percentages gedaald.

4.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Bevinden besturen – binnen de sector primair onderwijs – zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse of zijn er verschuivingen opgetreden? Een verschuiving doet zich voor als leerlingaantallen zodanig veranderd zijn dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren. Omdat er nu, in 2014, een onderscheid is gemaakt tussen zittende bestuurders (op wie de CAO Bestuurders PO 2013 reeds is toegepast) en eerste toetreders tot de cao 2014, is het nu niet meer een geheel bestuur dat tot een bepaalde klasse hoort, maar individuele bestuurders die tot een bepaalde klasse horen. Onderstaande bewegingen van besturen geven dan ook de bewegingen aan van de klasse van zittende bestuurders naar de klasse van eerste toetreders tot de cao 2014.

Om inzicht in deze dynamiek te krijgen zijn de salarisklassen van alle besturen voor beide jaren, zowel 2013 als 2014, berekend en met elkaar vergeleken. Door op bestuursniveau de bewegingen te volgen onstaat een gedetailleerd beeld van de mate van verandering.

Dit beeld is weergegeven in figuur 4.12. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De vlakken buiten de diagonaal bevatten alle besturen die van 2013 naar 2014 van klasse zijn gewisseld. Van bijvoorbeeld de 412 besturen die in 2013 in schaal B1 vielen, zijn er 409 besturen in dezelfde schaal B1 gebleven en zijn drie besturen doorgegroeid naar schaal B2.

Uit de bewegingen valt op dat er meer besturen naar een lagere klasse zijn gegaan dan naar een hogere klasse. Er zijn 10 besturen naar een lagere klasse gegaan en 4 besturen naar een hogere klasse. In totaal is er in 1,4 procent van de besturen een verandering opgetreden.

Figuur 4.12 Beweging besturen tussen klassen

Cao schaal 2013 \ Cao schaal 2014	B1	B2	B3	B4	B5	Totaal
B1	409	3	0	0	0	412
B2	0	126	1	0	0	127
B3	0	4	158	0	0	162
B4	0	0	4	226	0	230
B5	0	0	0	2	77	79
	409	133	163	228	77	1010

5 VOORTGEZET ONDERWIJS

5.1 INLEIDING

De resultaten voor het voortgezet onderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 283 instellingen op bestuursniveau. Van 274 besturen zijn gegevens bekend over bestuurders, en van 230 raden van toezicht zijn gegevens beschikbaar over toezichthouders. In totaal betreft het 447 bestuurders en 1283 toezichthouders. In het jaar 2014 waren 335 besturen actief. Hiervan hebben 322 besturen salarisgegevens gerapporteerd. Na verwijdering van de instellingen zonder leerlingen (zoals samenwerkingsverbanden en regionale expertise centra) bleven 283 besturen over.

Zoals in tabel 5.1 te zien is, hebben de meeste besturen minimaal één bezoldigde bestuurder; er zijn vier besturen waarbij geen van de bestuurders bezoldigd is. Dit aantal is vergelijkbaar met vorig jaar. Evenals in 2012 (nulmeting) en 2013 vallen de meeste besturen in de klassen B2 en B3. Gemiddeld zijn er ongeveer 1,6 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld meer bezoldigde bestuurders actief. In de cao wordt ook aangeraden één bestuurder aan te stellen in de categorie B1 en B2 (tot en met 2000 leerlingen), gelet op de complexiteit van de bestuurlijke opdracht. Boven 2000 leerlingen (vanaf schaal B3) kan de werkgever ervoor kiezen twee bestuurders aan te stellen.

Tabel 5.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

Cao-schaal	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Schaal B1	20	1,20	2	5,00
Schaal B2	102	1,48	42	4,21
Schaal B3	93	1,55	67	4,84
Schaal B4	44	2,00	37	5,35
Schaal B5	11	2,00	10	6,40
Totaal	**270**	**1,59**	**158**	**4,89**

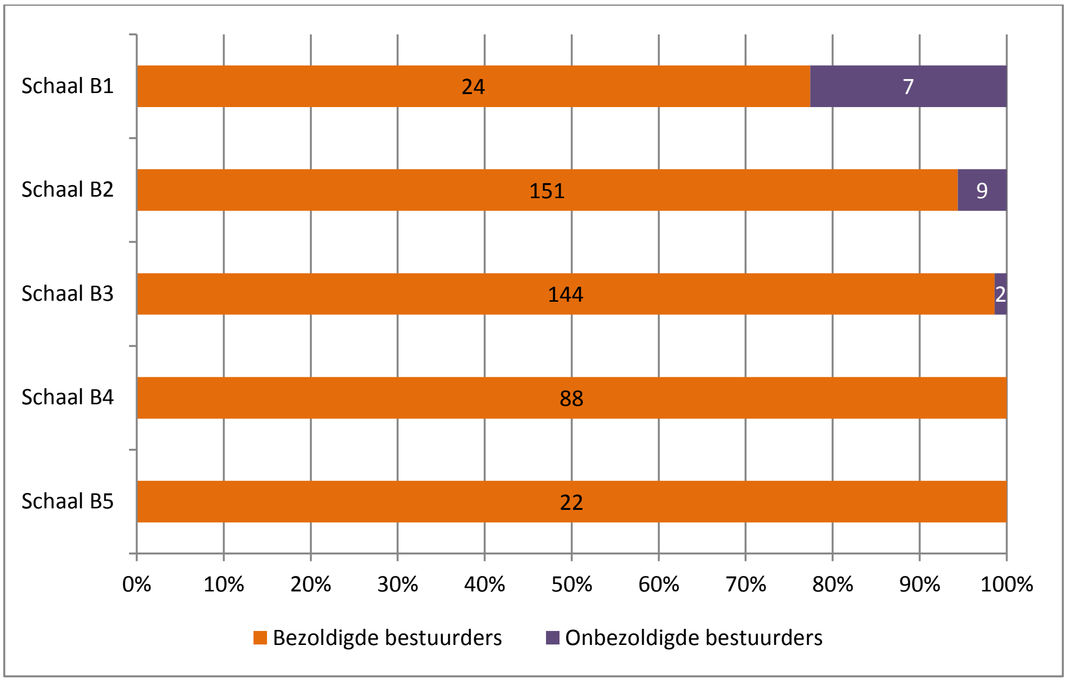
Raden van toezicht (RvT) zijn vaker volledig onbezoldigd. Van de 230 RvT's zijn er 158 met bezoldigde toezichthouders en 72 met alleen onbezoldigde toezichthouders. Het gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders is ongeveer 4,9. Dit ligt beduidend hoger dan het gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders. Ook hier geldt dat naarmate een instelling in een hogere schaal valt deze gemiddeld genomen een groter aantal bezoldigde toezichthouders heeft (uitzondering is schaal B1, waar echter slechts twee instellingen met bezoldigd toezicht actief zijn).

5.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de beloningen van bestuurders in het voortgezet onderwijs. Figuur 5.1 laat per schaal de verdeling zien tussen bezoldigde en

onbezoldigde bestuurders op het niveau van de individuele bestuurder. Ook hieruit volgt dat het overgrote deel van de bestuurders in het vo bezoldigd is. Waar vorig jaar nog een groot deel van de bestuurders, ongeveer 45 procent, in schaal B1 onbezoldigd was, zijn nu ook in deze schaal meer dan 75 procent van de bestuurders bezoldigd.

Figuur 5.1 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde bestuurders

Tabel 5.2 geeft per cao-schaal het aantal bezoldigde bestuurders weer en hoe zij over de verschillende schalen verdeeld zijn. De meeste bestuurders zijn werkzaam in besturen die in de schalen B2, B3 en B4 vallen. In totaal zijn er 429 bezoldigde bestuurders.

In dezelfde tabel kunnen de gemiddelde beloningen en bezoldigingen met elkaar vergeleken worden, zowel tussen de schalen onderling als het gemiddelde in een schaal met het daarbij behorende maximum. De gemiddelde bezoldiging stijgt zoals verwacht van schaal B1 naar schaal B5 en ligt voor elke schaal ruim onder het maximum.

Tabel 5.2 Maximum beloningen per schaal en gegevens bezoldigde bestuurders

Cao-schaal	Maximum vaste beloning	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de cao-schalen	Gemiddelde beloning	Gemiddelde bezoldiging
Schaal B1	108.086	128.478	24	6%	79.358	90.915
Schaal B2	118.724	141.123	151	35%	91.879	105.342
Schaal B3	130.460	155.073	144	34%	106.705	124.461
Schaal B4	143.347	170.391	88	21%	113.453	130.912
Schaal B5	155.173	184.448	22	5%	134.136	156.304
Totaal			**429**	**100%**	**102.748**	**118.811**

In vergelijking met vorig jaar is het percentage bezoldigde bestuurders nog iets toegenomen, na een forse toename vorig jaar ten opzichte van de nulmeting. De toename doet zich vooral voor in schaal B1, van een kleine 55 procent in 2013 naar ruim 77 procent in 2014. Dit is mogelijk het gevolg van een verdere professionalisering van bestuurders van kleinere scholen. De percentages staan vermeld in tabel 5.3. In deze tabel worden enkele gegevens over 2014 vergeleken met de gegevens over 2013 en 2012. Met betrekking tot de verdeling over de schalen valt op dat deze verdeling ten opzichte van 2013 nauwelijks is veranderd. De gemiddelde bezoldigingen zijn ten opzichte van het jaar 2013 nog iets verder gestegen, van ongeveer 116.000 naar ongeveer 118.800. Als we afzonderlijk naar de schalen kijken zien we dat de gemiddelde bezoldiging gestegen is in de schalen B3 en B4 en gedaald in de schalen B1, B2 en B5.

Tabel 5.3 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

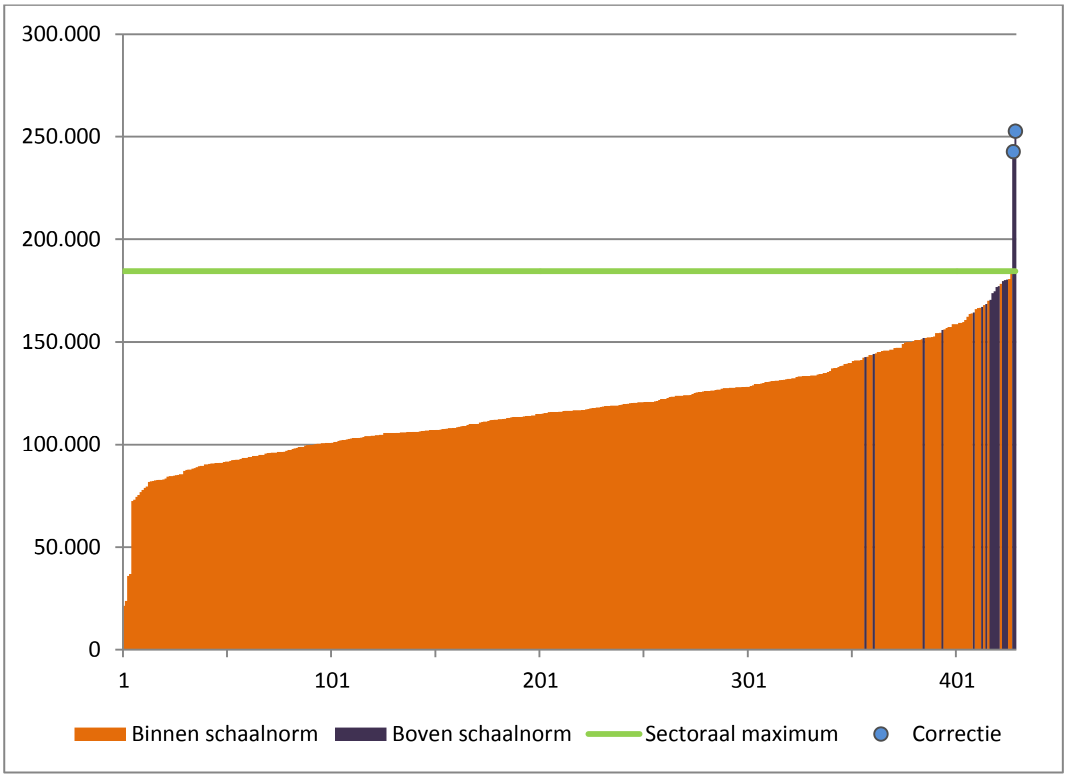
		Cao-schaal					
	Jaar	**Schaal B1**	**Schaal B2**	**Schaal B3**	**Schaal B4**	**Schaal B5**	**Totaal**
Percentage bezoldigde bestuurders	*2014*	77,4%	94,4%	98,6%	100,0%	100,0%	**96,0%**
	2013	54,7%	97,8%	96,0%	94,0%	100,0%	**92,2%**
	2012	51,1%	58,9%	90,5%	100,0%	100,0%	**68,7%**
Verdeling bestuurders over schalen	*2014*	6%	35%	34%	21%	5%	**100%**
	2013	6%	36%	35%	19%	4%	**100%**
	2012	7%	51%	32%	9%	1%	**100%**
Gemiddelde bezoldiging bestuurder	*2014*	90.915	105.342	124.461	130.912	156.304	**118.811**
	2013	104.962	105.746	116.780	126.410	166.273	**116.022**
	2012	109.260	89.168	121.803	110.665	143.309	**103.707**

Om een beeld te krijgen van het totale scala aan bezoldigingen van bestuurders in het voortgezet onderwijs, zijn de bezoldigingen van alle 429 bestuurders, van laag naar hoog, in figuur 5.2 weergegeven. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. In totaal zijn er twee bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Eén van deze bestuurders is een interim bestuurder die minder dan zes maanden werkzaam is bij de instelling. Beide bezoldigingen zijn boven het sectorale maximum komen te liggen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

Bezoldigingen die onder het voor de betreffende bestuurder geldende schaalmaximum liggen zijn oranje gekleurd, bezoldigingen die boven het geldende schaalmaximum uitkomen hebben een paarse kleur gekregen. Er zijn 17 bestuurders met een bezoldiging boven een schaalmaximum.

De verdeling van de beloningen is ten opzichte van 2013 nog wat gelijker geworden, minder beloningen boven de sectorale norm en ook minder lagere beloningen (onder €50.000). In 2014 zijn er twee bestuurders die een bezoldiging boven de sectorale norm hebben ontvangen (ten opzichte van 12 in het jaar 2013). Aan de andere kant van het beloningsspectrum zijn er nog maar vier beloningen onder de €50.000. In 2013 lagen nog 27 beloningen hieronder.

Figuur 5.2 Bezoldiging bestuurders

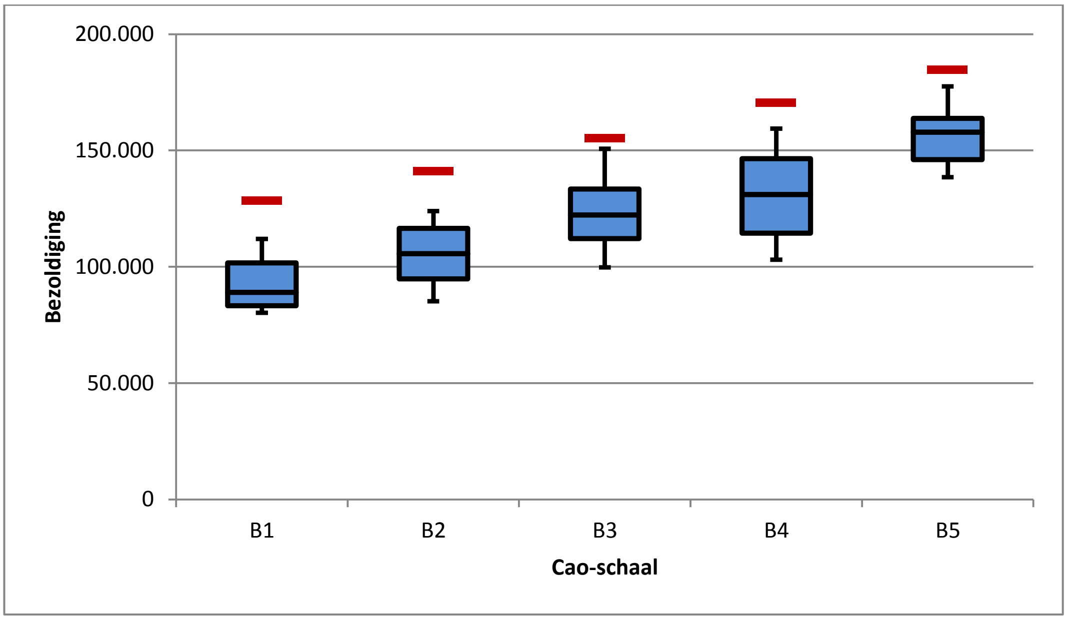

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

De spreiding van de bezoldiging van bestuurders binnen de salarisklassen wordt visueel in beeld gebracht in figuur 5.3 met behulp van boxplots. De lengte van de rechthoeken en de verticale strepen zijn een maat voor de spreiding binnen een salarisklasse. De dikke (rode) streep geeft het schaalmaximum aan.

De figuur laat zien dat de middelste 50 procent beloningen (weergegeven door de lengte van de rechthoek) in schaal B4 het meest verspreid zijn. Bij de andere schalen is deze spreiding duidelijk kleiner. In geval van de middelste 80 procent is de afstand tussen de laagste en hoogste beloning het kleinst in schaal B1, gevolgd door schaal B2 en schaal B5. De spreiding van de middelste 80 procent is, met uitzondering van schaal B5, ook duidelijk gedaald ten opzichte van 2013. In schaal B1 ligt de mediaan vrij laag in de rechthoek. Dit geeft aan dat er binnen de middelste 50 procent beloningen meer lagere dan hogere beloningen zijn. In schaal B5 ligt dit precies andersom.

*Figuur 5.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)**

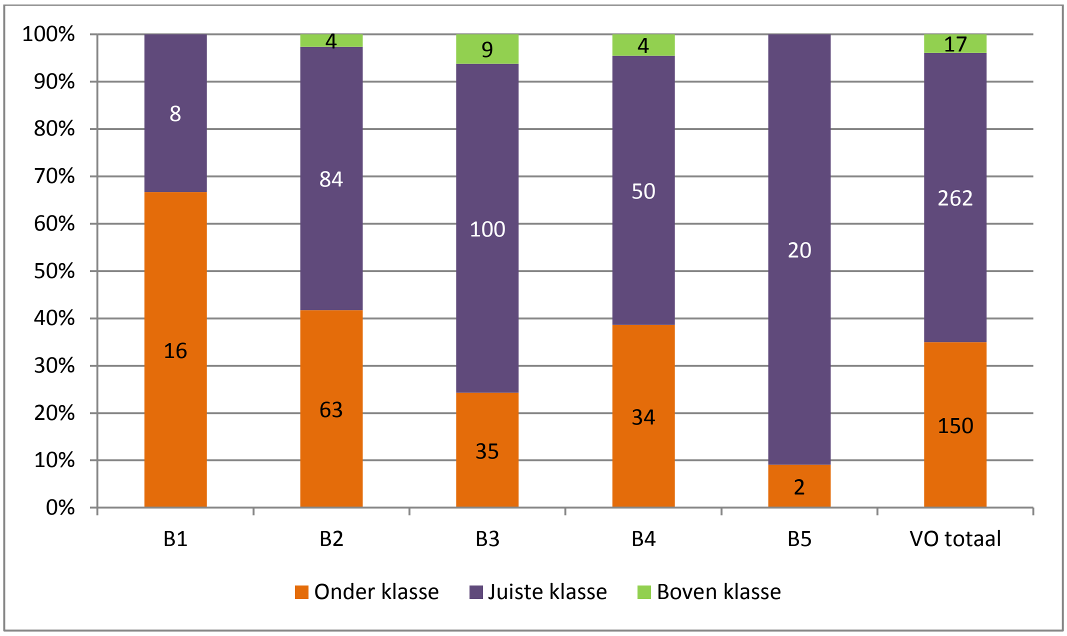
* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een bestuurder per klasse weer.

De mate van spreiding kan ook weergegeven worden met de variatiecoefficiënt. Zie tabel 5.4 voor de waarde hiervan per salarisklasse. Ter vergelijking zijn ook de waarden uit 2013 weergegeven. Binnen schaal B5 is de spreiding, relatief ten opzichte van het gemiddelde, het laagst. Binnen schaal B1 is de spreiding het hoogst. In deze schalen is de spreiding ten opzichte van 2013 vrijwel gelijk gebleven, terwijl de spreiding in de andere schalen fors is gedaald.

Tabel 5.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders, 2013 en 2014

	Mediaan		**Variatiecoëfficiënt**	
	2013	**2014**	**2013**	**2014**
Schaal B1	100.924	89.058	0,21	0,21
Schaal B2	105.344	105.686	0,34	0,17
Schaal B3	121.692	122.340	0,36	0,20
Schaal B4	134.252	131.089	0,32	0,17
Schaal B5	163.550	157.956	0,11	0,09

Figuur 5.4 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

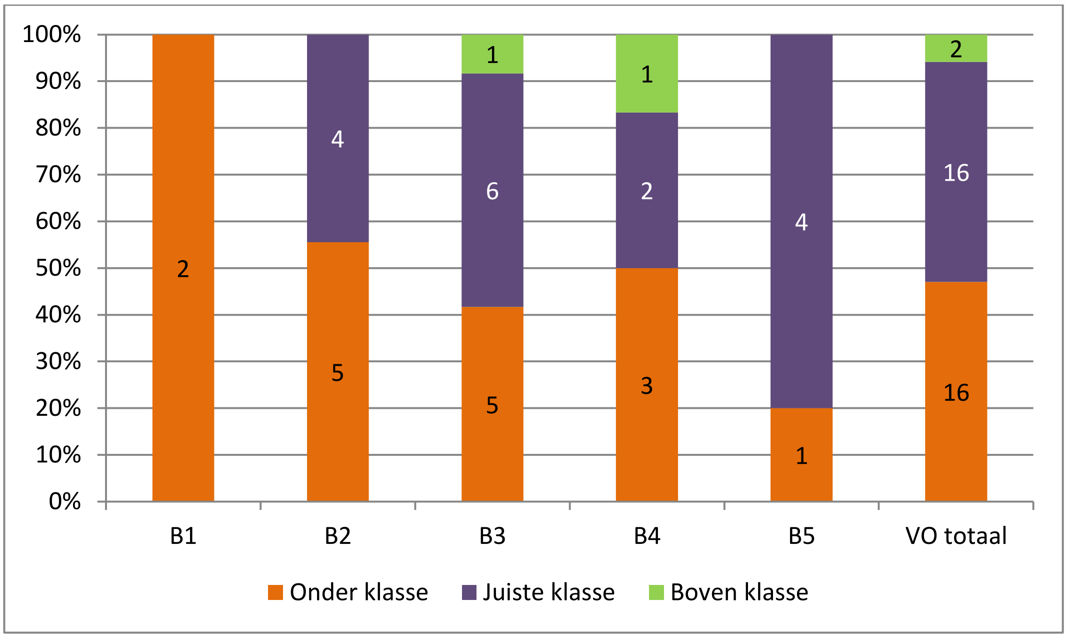
Zoals toegelicht in hoofdstuk 2 is er voor elke salarisklasse naast een maximum bedrag ook een minimum bedrag gespecificeerd. Met behulp van deze twee bedragen wordt per salarisklasse bekeken in hoeverre de bezoldigingen van de bestuurders daarbinnen vallen of daarbuiten. In het laatste geval kan de beloning onder het minimum liggen of boven het maximum. Figuur 5.4 laat zien hoe vaak deze drie mogelijkheden per salarisklasse voorkomen. Het percentage kan afgelezen worden aan de hand van de schaal op de verticale as, binnen de balken zelf staan de aantallen. Naast de vijf salarisklassen wordt deze driedeling ook gegeven voor het voortgezet onderwijs als geheel.

In totaal zijn er 17 bestuurders die in het jaar 2014 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen geldende schaalmaximum. Dit is ongeveer vier procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit is een halvering ten opzichte van 2013 toen circa acht procent van de bezoldigde bestuurders een bezoldiging boven de schaalnorm ontving (zie ook figuur 5.6 waarin de indeling vergeleken wordt met eerdere jaren). Daarnaast hebben 150 bestuurders, evenals in 2013 ongeveer een derde deel, juist een bezoldiging onder het schaalminimum ontvangen, terwijl 61 procent een bezoldiging ontving binnen de geldende bandbreedte.

Door het ontbreken van een overgangsregeling voor nieuwe bestuurders, is het interessant om apart naar deze groep te kijken. Dit is gedaan in figuur 5.5. In totaal zijn er 34 nieuwe bestuurders in 2014. Het valt op dat voor deze groep nieuwe bestuurders een groter deel van de bestuurders, twee bestuurders of circa zes procent, een hogere beloning dan de schaalnorm heeft ontvangen. Dit was ook het geval in 2013. Gezien de kleine aantallen nieuwe bestuurders kan dit in meer of mindere mate toeval zijn. Ook kan het zo zijn dat, gezien het feit dat voor deze groep de bezoldiging noodzakelijkerwijs gecorrigeerd is

voor het aantal maanden in dienst, binnen deze groep de bezoldiging vaker niet juist is weergegeven.[23]

Figuur 5.5 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

In totaal zijn er in 2014 zes interim bestuurders, drie interim bestuurders die korter dan zes maanden werkzaam zijn bij hun instelling (hier geldt alleen openbaarmaking) en drie interim bestuurders die langer dan zes maanden werkzaam zijn bij hun instelling. Alleen de interim bestuurders die langer dan zes maanden werkzaam zijn vallen onder de normering van de WNT. Voor deze groep is ook apart bepaald in hoeverre zij wel of niet in de juiste salarisklasse zitten. Het blijkt dat alle drie interim bestuurders, twee uit schaal B2 en één uit schaal B3, een bezoldiging ontvingen boven de klassenorm. Van de drie interim bestuurders die korter dan zes maanden werkzaam waren ontving één bestuurder een bezoldiging hoger dan de klassenorm.

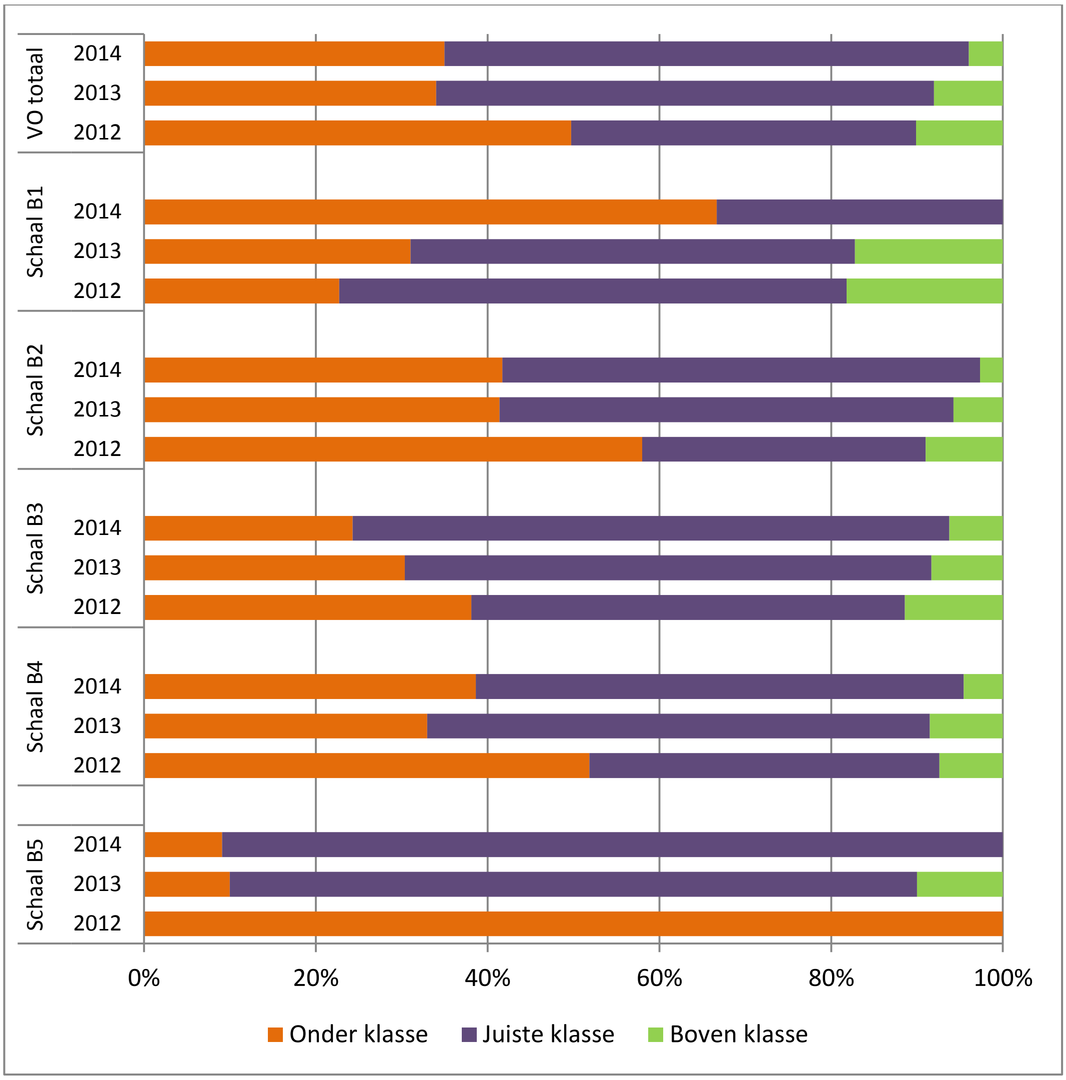
Figuur 5.6 laat zien hoe de situatie in 2014 qua indeling naar salarisschaal zich verhoudt tot de situatie in de voorgaande jaren 2012 en 2013.[24] In het voortgezet onderwijs als geheel zien we dat er steeds meer bezoldigingen van bestuurders in de juiste klasse vallen. Het aandeel bezoldigingen boven het schaalmaximum is in elke schaal gedaald, het aandeel onder het schaalminimum is in sommige schalen gedaald maar in andere schalen gestegen. Vooral in schaal B1 is het aandeel bezoldigingen onder het schaalminimum de afgelopen twee jaren fors gestegen.

---

[23] Dit is het geval als in het jaarverslag (ten onrechte) de beloning al is opgehoogd naar een jaarlijkse beloning op grond van het aantal maanden in dienst.

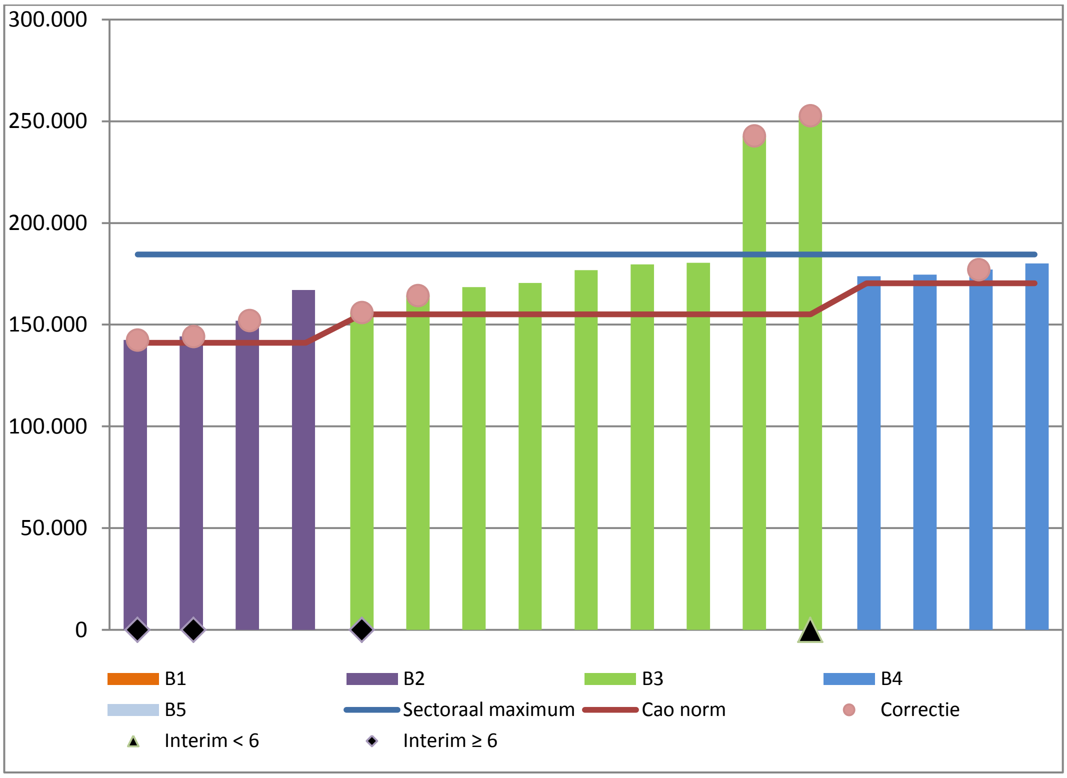
[24] Voor deze vergelijking is op de data uit 2012 dezelfde methode toegepast als op de data in 2013 en 2014. Met name de schaalminima zijn anders vastgesteld. Dit geeft iets andere resultaten dan vermeld in de nulmeting.

Figuur 5.6 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisschaal, vergelijking met eerdere jaren

Om een gedetailleerder beeld te krijgen van de 17 bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum, waarvan twee bezoldigingen boven de sectorale norm uitstijgen, worden in figuur 5.7 de hoogte van de bezoldigingen afgezet tegen het geldende schaalmaximum en het sectorale maximum. Op deze manier kan per salarisklasse gezien worden in welke mate de bezoldigingen boven de norm uit komen. In acht gevallen is de bezoldiging boven het schaalmaximum gekomen als gevolg van een toegepaste correctie op grond van lengte en/of omvang dienstverband. In vier gevallen is sprake van een interim bestuurder, waarvan één interim bestuurder niet langer dan zes maanden voor de instelling werkzaam is. De bezoldigingen van deze interim bestuurders zijn ook allemaal als gevolg van een correctie boven het schaalmaximum gekomen.

Figuur 5.7 Bezoldiging bestuurders boven klassenorm

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

- ‘Interim < 6’ geeft aan dat de betreffende bestuurder minder dan zes maanden (binnen een periode van 18 maanden) een interim-functie vervult; ‘Interim ≥ 6’ geeft aan dat de betreffende bestuurder zes maanden of meer (binnen een periode van 18 maanden) een interim-functie vervult.

Ten opzichte van 2013 is het patroon op een aantal punten anders. Ten eerste valt op dat er minder forse uitschieters zijn. Daarnaast zijn er in de schalen B1 en B5 geen bezoldigingen die boven de klassenorm uit komen.

In tabel 5.5 zijn nog enkele gegevens weergegeven met betrekking tot de groep van bestuuurders die met hun bezoldiging boven de klassenorm zitten. Voor deze hele groep is het gemiddelde bedrag boven de norm ruim €20.000. Binnen salarisklassen B1 en B5 zijn er geen bestuurders die met hun bezoldiging boven de norm komen. Salarisklasse B3 bevat de meeste bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm, zowel absoluut als relatief (ten opzichte van het totaal aantal bestuurders in die klasse). In deze klasse is ook het gemiddelde bedrag boven de norm het hoogst.

De 17 bestuurders met een beloning boven de norm zijn afkomstig van 17 besturen. Er zijn dus, in tegenstelling tot eerdere jaren, geen besturen die meerdere bestuurders hebben met een beloning boven de norm.

Tabel 5.5 Gegevens over bestuurders boven klassenorm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de klassenorm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	-	0	0%	0	-
Schaal B2	10.339	4	2,6%	4	1,00
Schaal B3	32.898	9	6,3%	9	1,00
Schaal B4	6.025	4	4,5%	4	1,00
Schaal B5	-	0	0%	0	-
Totaal	**21.267**	**17**	**4,0%**	**17**	**1,00**

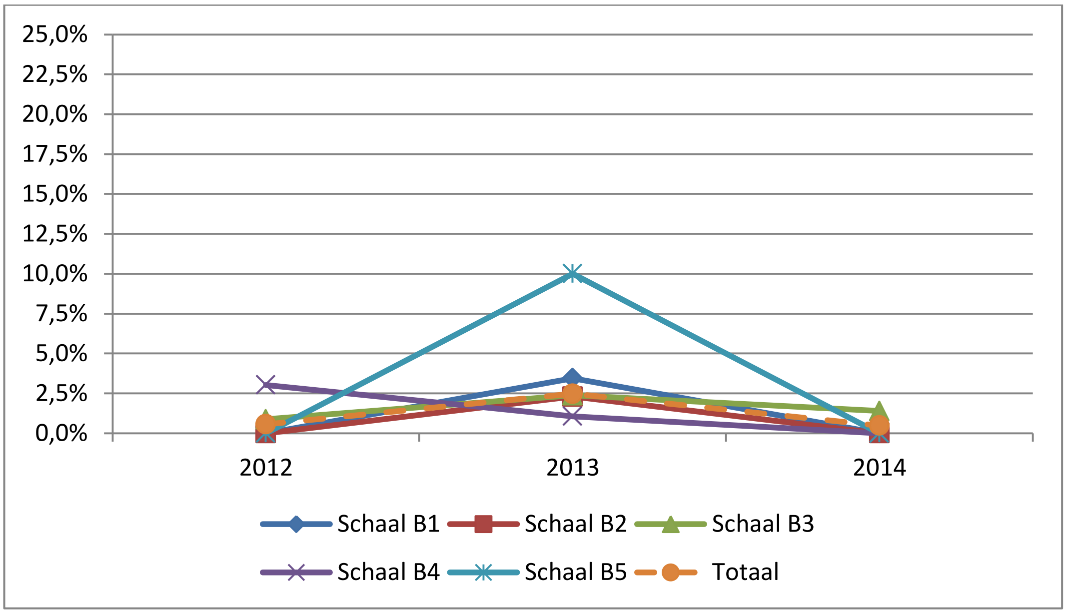
Zoals eerder vermeld zijn er in 2014 twee bestuurders met een beloning boven de sectorale norm van €184.448, van wie één interim bestuurder is (die zijn interim-functie minder dan zes maanden heeft vervuld). Enkele gegevens van deze bestuurders staan vermeld in tabel 5.6. Beide bestuurders bevinden zich in salarisschaal B3. Binnen deze schaal betekent dat dat 1,4 procent van de bestuurders een bezoldiging boven de sectorale norm heeft ontvangen. Voor het hele voortgezet onderwijs heeft 0,5 procent van de bestuurders een bezoldiging boven de sectorale norm ontvangen.

Tabel 5.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	-	0	0%	0	-
Schaal B2	-	0	0%	0	-
Schaal B3	63.274	2	1,4%	2	1,00
Schaal B4	-	0	0%	0	-
Schaal B5	-	0	0%	0	-
Totaal	**63.274**	**2**	**0,5%**	**2**	**1,00**

De percentages bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm, totaal en per schaal, is in figuur 5.8 voor de jaren 2012 tot en met 2014 weergegeven. Na in 2013 eerst te zijn toegenomen is het totale percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in 2014 weer afgenomen (tot onder het percentage in 2012). Met uitzondering van schaal B4 wordt dit patroon ook waargenomen binnen de schalen. Schaal B4 kent een blijvende afname over beide jaren.

Figuur 5.8 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2014

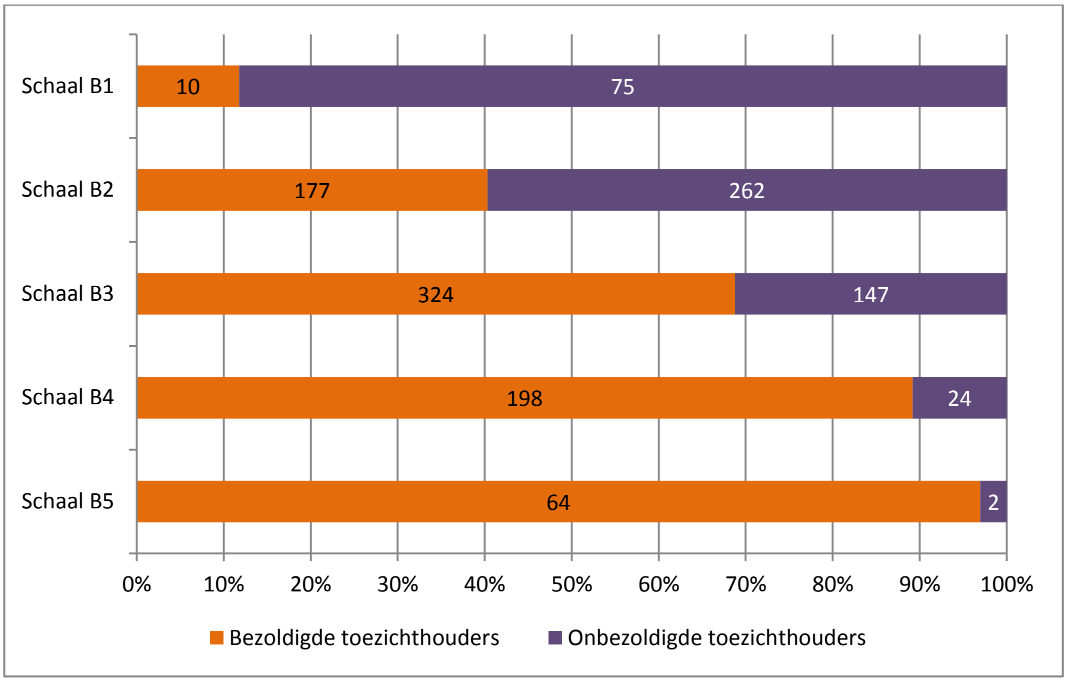

5.3 TOEZICHTHOUDERS

Terwijl het overgrote deel van de bestuurders een bezoldiging ontvangt, is dit bij de toezichthouders geheel anders. Ongeveer 40 procent van de toezichthouders voert zijn/haar taak onbezoldigd uit. Dit is ten opzichte van de twee eerdere jaren een daling van het aandeel onbezoldigde toezichthouders en dus een stijging van het aandeel bezoldigde toezichthouders (met circa tien procentpunten). Hierbij is er een verband tussen het aandeel onbezoldigde toezichthouders en de salarisklasse; hoe hoger de salarisklasse, hoe minder het aandeel onbezoldigde toezichthouders. Zie figuur 4.9 voor een overzicht van de aantallen en percentages per schaal.

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectorale maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectorale maximum (€13.834), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectorale maximum (€9.223). In 2014 is er gemiddeld €3.781 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders (zie tabel 5.7). Dit is iets hoger dan in 2013 (€3.530). Hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging in die klasse (met uitzondering van schaal B1, maar dit gemiddelde is slechts gebaseerd op tien bezoldigingen). Opvallend is dat in 2014 nog maar tien toezichthouders (ruim tien procent) in de laagste klasse een bezoldiging ontvingen (in 2013 was dit nog ruim 20 procent).

Figuur 5.9 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

In 2014 heeft geen enkele toezichthouder een bezoldiging boven de norm ontvangen, zie tabel 5.8. Een jaar eerder kwam 1,1 procent van alle bezoldigde toezichthouders boven de norm.

Tabel 5.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Cao-schaal	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1			85	10	3.577
Schaal B2			439	177	2.896
Schaal B3	13.834	9.223	471	324	3.382
Schaal B4			222	198	4.518
Schaal B5			66	64	5.999
Totaal			**1283**	**773**	**3.781**

Tabel 5.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Toezicht-houders boven de norm	Percentage toezicht-houders boven de norm	Raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
Schaal B1	-	0	0%	0	-
Schaal B2	-	0	0%	0	-
Schaal B3	-	0	0%	0	-
Schaal B4	-	0	0%	0	-
Schaal B5	-	0	0%	0	-
Totaal	**-**	**0**	**0%**	**0**	**-**

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Tabel 5.9 vergelijkt enkele gegevens per klasse in 2014 met de uitkomsten in de twee jaren ervoor. Het deel van de toezichthouders dat een bezoldiging ontvangt is in 2014 verder gestegen. Dit geldt ook voor de afzonderlijke schalen met uitzondering van schaal B1. In deze schaal is het percentage bezoldigde toezichthouders in de afgelopen twee jaar juist sterk gedaald. De gemiddelde bezoldiging is na de daling van vorig jaar weer gestegen (met circa zeven procent) naar ongeveer het niveau van 2012. De gemiddelde bezoldigingen binnen alle schalen laten ook een stijging zien. Het percentage toezichthouders met een bezoldiging boven de norm lag in 2012 en 2013 rond de één procent, en is, zoals hierboven al aangegeven, gedaald naar nul procent.

Tabel 5.9 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

		Cao-schaal					
	Jaar	**Schaal B1**	**Schaal B2**	**Schaal B3**	**Schaal B4**	**Schaal B5**	**Totaal**
Percentage bezoldigd	*2014*	11,8%	40,3%	68,8%	89,2%	97,0%	**60,2%**
	2013	21,6%	34,1%	62,1%	85,4%	85,7%	**54,1%**
	2012	54,9%	45,8%	61,1%	52,4%	58,3%	**53,2%**
Gemiddelde bezoldiging	*2014*	3.577	2.896	3.382	4.518	5.999	**3.781**
	2013	1.627	2.750	3.226	4.332	5.363	**3.530**
	2012	3.619	3.882	3.578	3.611	4.504	**3.783**
Percentage boven de norm	*2014*	0%	0%	0%	0%	0%	**0%**
	2013	0%	0%	1,6%	1,9%	0%	**1,1%**
	2012	0%	1,7%	0,5%	0%	0%	**0,9%**

5.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Bevinden besturen binnen de sector voortgezet onderwijs zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse of zijn er verschuivingen opgetreden? Om inzicht in deze dynamiek te krijgen zijn de salarisklassen van de besturen die in beide jaren, zowel in 2013 als in 2014, voorkomen met elkaar vergeleken. Door op bestuursniveau de bewegingen te volgen onstaat een gedetailleerd beeld van de mate van verandering.

Dit beeld is weergegeven in figuur 5.10. In totaal zijn er 282 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling (aantal leerlingen) beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De vlakken buiten de diagonaal bevatten de besturen die van 2013 naar 2014 van klasse zijn gewisseld. Van bijvoorbeeld de 107 besturen die in 2013 klasse B2 hadden zijn er 104 besturen die in dezelfde klasse B2 zijn gebleven, en drie besturen zijn naar klasse B3 gegaan.

In tegenstelling tot een jaar eerder zijn de veranderingen nu beperkt. Uit de bewegingen blijkt dat er vijf besturen naar een hogere klasse zijn gegaan en één bestuur naar een lagere klasse is gegaan. In totaal is er in 2,1 procent van de besturen een verandering opgetreden.

Figuur 5.10 Beweging besturen tussen klassen

Cao-schaal 2013 \ Cao-schaal 2014	B1	B2	B3	B4	B5	Totaal
B1	23	1	0	0	0	24
B2	0	104	3	0	0	107
B3	0	0	95	1	0	96
B4	0	0	1	43	0	44
B5	0	0	0	0	11	11
Totaal	23	105	99	44	11	282

6 MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

6.1 INLEIDING

De resultaten voor het middelbaar beroepsonderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 60 instellingen op bestuursniveau. In het jaar 2014 waren 75 besturen actief in het middelbaar beroepsonderwijs. Al deze besturen hebben salarisgegevens gerapporteerd. Na verwijdering van de instellingen zonder leerlingen (kenniscentra) bleven 60 besturen over.

De gegevens over bestuurders zijn afkomstig van 59 instellingen, terwijl de gegevens over toezichthouders gebaseerd zijn op 54 instellingen. In totaal gaat het over 123 bestuurders en 332 toezichthouders.

Zoals in tabel 6.1 te zien is, hebben vrijwel alle besturen (58 van de 59) minimaal één bezoldigde bestuurder. Het gemiddelde aantal bezoldigde bestuurders per bestuur is iets gedaald van 2,2 in 2013 naar 2,1 in 2014. Dit aantal is vrij constant ten opzichte van de klasse waarin de instelling zich bevindt. Het aantal besturen neemt sterk af van klasse A tot klasse C.

Tabel 6.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

Klasse	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Klasse A	31	2,03	29	5,66
Klasse B	21	2,14	19	6,32
Klasse C	6	2,17	6	6,17
Totaal	**58**	**2,09**	**54**	**5,94**

Er zijn 54 instellingen met bezoldigd toezicht, met een gemiddelde van een kleine zes bezoldigde toezichthouder per raad van toezicht. De instellingen in klasse B hebben gemiddeld het hoogste aantal bezoldigde toezichthouders.

6.2 BESTUURDERS

De drie salarisklassen hebben een minimum en maximum bezoldiging, deze staan vermeld in tabel 6.2. De maximum bezoldiging in klasse C is tegelijkertijd ook het sectorale maximum. Twee bestuurders hebben geen bezoldiging ontvangen. De meeste bestuurders – meer dan de helft – bevindt zich in klasse A, in klasse C bevindt zich het minste aantal bestuurders. De gemiddelde bezoldiging bedraagt €152.616. Evenals in 2013 verschillen de gemiddelde bezoldigingen in de klassen A en B niet zoveel van elkaar, terwijl de gemiddelde bezoldiging in klasse C daar een stuk boven ligt.

Tabel 6.2 Maximum beloningen per klasse en gegevens bezoldigde bestuurder

Klasse	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de klassen	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse A	117.931	160.094	63	52%	147.907
Klasse B	133.897	179.184	45	37%	151.887
Klasse C	149.862	199.905	13	11%	177.957
Totaal			**121**	**100%**	**152.616**

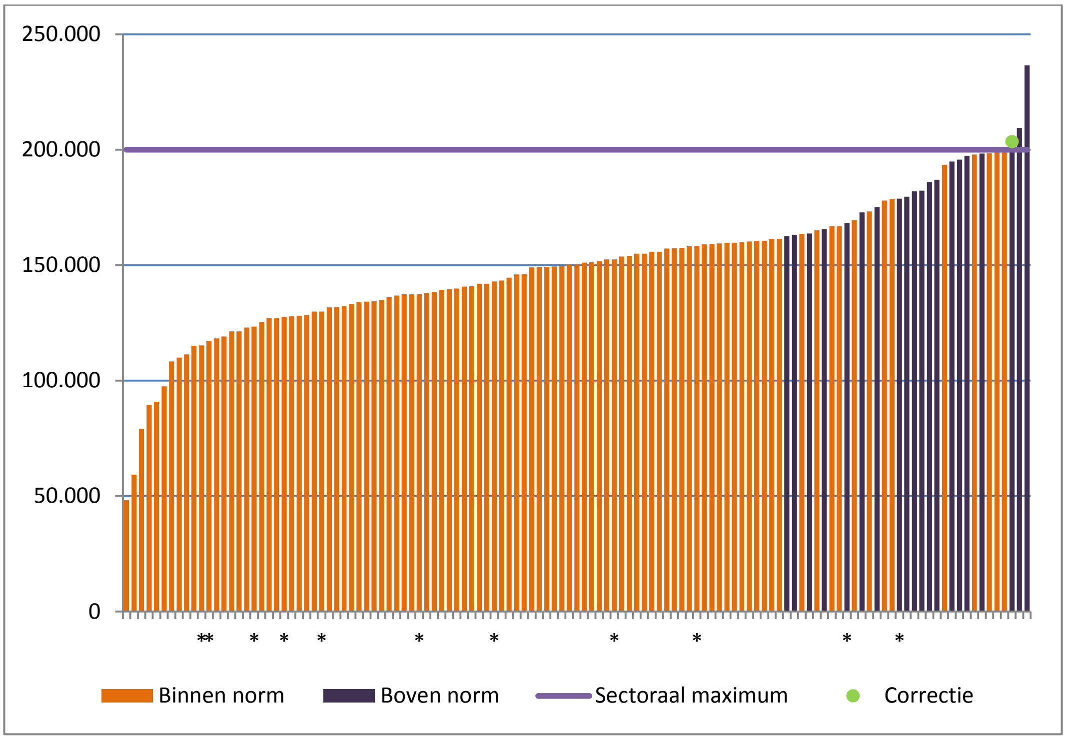
In tabel 6.3 worden de verdeling van de bestuurders over de schalen en de gemiddelde bezoldiging in 2014 vergeleken met de waarden in 2012 en 2013. In 2013 was het zwaartepunt van de verdeling van de bestuurders over de schalen verschoven van klasse B naar klasse A. In 2014 is dit nog steeds zo. Verder is de verdeling iets meer richting klasse C verschoven. De gemiddelde bezoldiging in 2014 is ten opzichte van 2013, mede daardoor, weer iets gestegen. Kijken we naar de klassen apart, dan zien we dat de gemiddelde bezoldiging in klasse A en B is gestegen en in klasse C is gedaald.

Tabel 6.3 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

		Klasse			
		Klasse A	**Klasse B**	**Klasse C**	**Totaal**
Verdeling over klassen	*2014*	52,8%	36,6%	10,6%	**100%**
	2013	53,6%	37,0%	9,4%	**100%**
	2012	44,2%	47,5%	8,3%	**100%**
Gemiddelde bezoldiging	*2014*	141.931	151.887	177.957	**149.504**
	2013	141.173	150.562	184.213	**148.697**
	2012	145.338	149.795	180.566	**150.391**

Figuur 6.1 bevat de bezoldigingen van de bestuurders in het middelbaar beroepsonderwijs, uitgezonderd de instellingen zonder leerlingen. De bezoldigingen variëren van ruim €50.000 tot ongeveer €250.000. Met behulp van kleuren is aangegeven of een bezoldiging onder of boven de klassenorm ligt. De beloningen van bestuurders van instellingen groen onderwijs, die niet onder het ministerie van OCW vallen, maar onder het ministerie van EZ, zijn aangegeven met een *. Eén van de beloningen is boven het sectorale maximum gekomen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

Figuur 6.1 Bezoldiging bestuurders

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

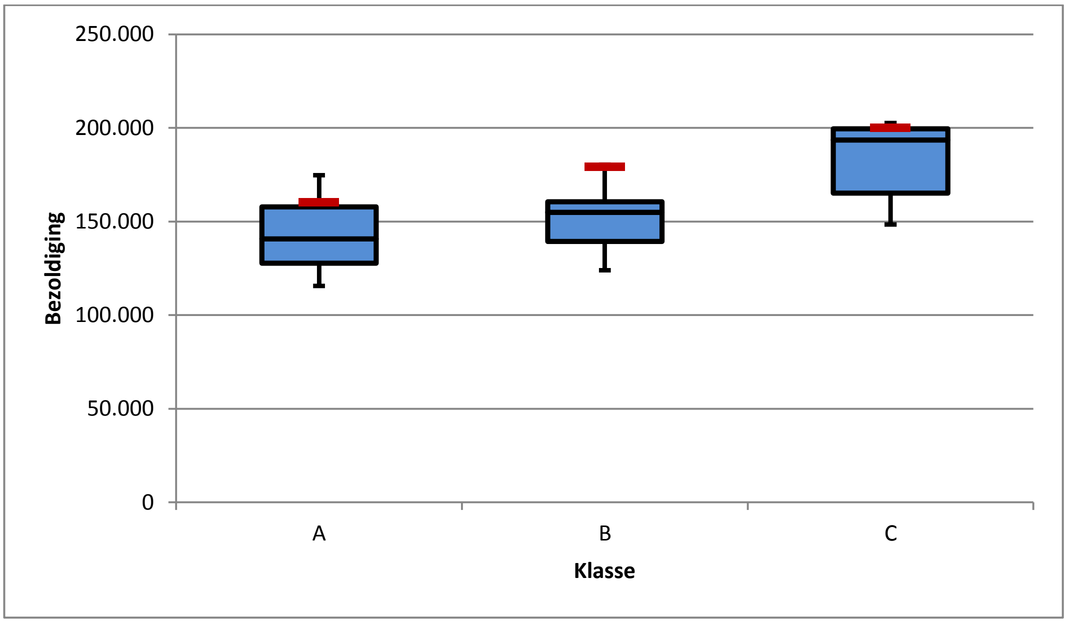
- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

Figuur 6.2 geeft een beeld van de spreiding van de bezoldigingen van de bestuurders in de drie salarisklassen. In klasse B is de spreiding het kleinst. In klasse C is deze het grootst en ook flink toegenomen ten opzichte van 2013 (door de grotere spreiding in de onderste helft van de bezoldigingen). Dit is ook af te leiden uit de waarden van de variatiecoëfficiënt in tabel 6.4. In de klassen A en C liggen de boxen (de middelste 50 procent) dicht tegen het niveau van het klassemaximum. Dit geeft aan dat in deze klassen weinig ruimte is voor salarisverhogingen zonder dat de beloningen dichter bij elkaar komen te liggen. In klasse B is daar meer ruimte voor.

Tabel 6.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

Klasse	Mediaan		Variatiecoëfficiënt	
	2013	2014	2013	2014
Klasse A	137.163	140.688	0,24	0,19
Klasse B	152.843	154.984	0,16	0,14
Klasse C	184.100	193.492	0,12	0,23

Figuur 6.2 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)

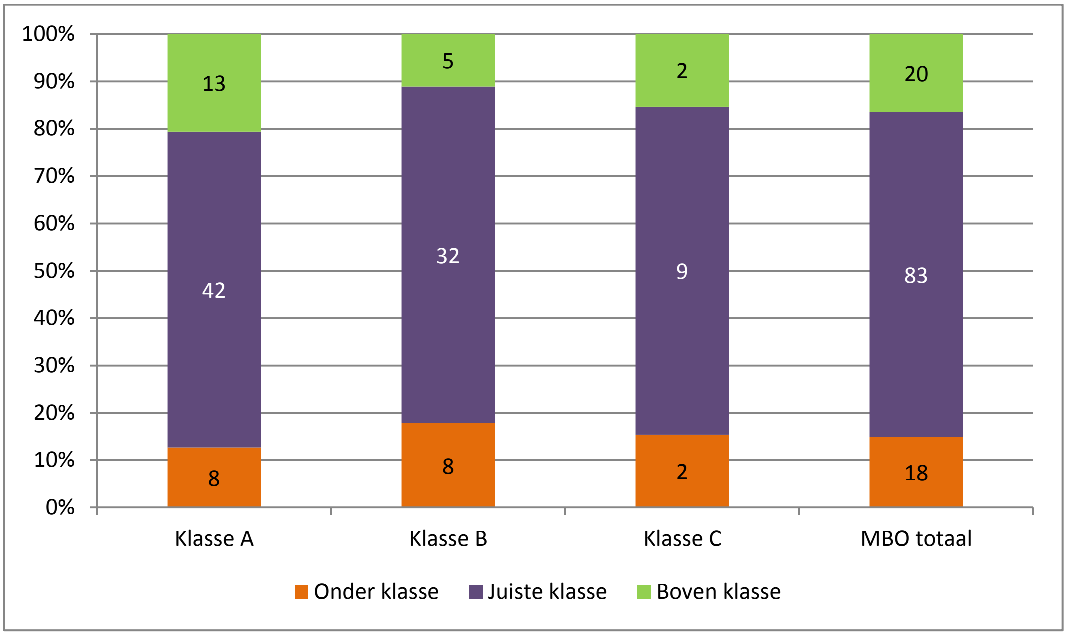
* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

Van de in totaal 121 bezoldigde bestuurders in het middelbaar beroepsonderwijs zijn er 20 bestuurders die in het jaar 2014 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen relevante klassemaximum, zie figuur 6.3. Dit is 16,5 procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit is een daling van 4,5 procentpunten, aangezien in de monitor 2013 21 procent van de bezoldigde bestuurders een bezoldiging boven de schaalnorm ontving. Daarnaast hebben 18 bestuurders juist een bezoldiging onder het klasseminimum ontvangen. Ongeveer 70 procent van de bestuurders heeft een bezoldiging ontvangen binnen de geldende bandbreedte.

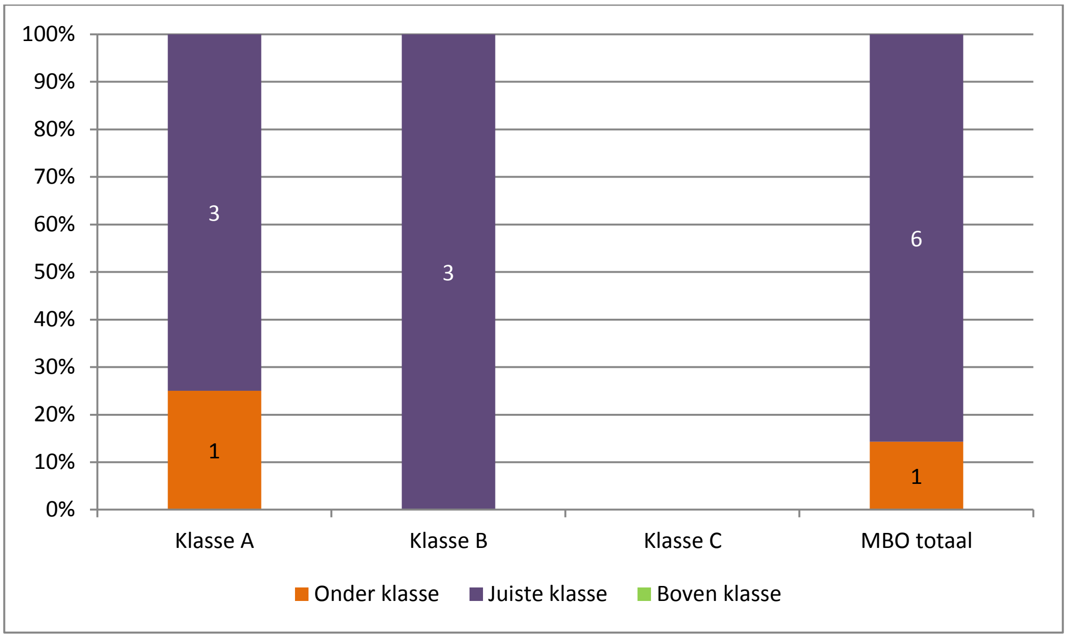
In klasse A komt een beloning boven de klassenorm het meest voor, zowel in aantal als in aandeel. Het aandeel bezoldigingen die onder het maximum en boven het minimum, dus binnen de klasse liggen, ligt in alle gevallen rond de 70 procent.

Onder de nieuwe bestuurders in het mbo zijn geen bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm. Van de zeven nieuwe bestuurders hebben zes bestuurders een bezoldiging ontvangen binnen de geldende bandbreedte (figuur 6.4). Eén bestuurder ontving een beloning onder het klasseminimum.

Figuur 6.3 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

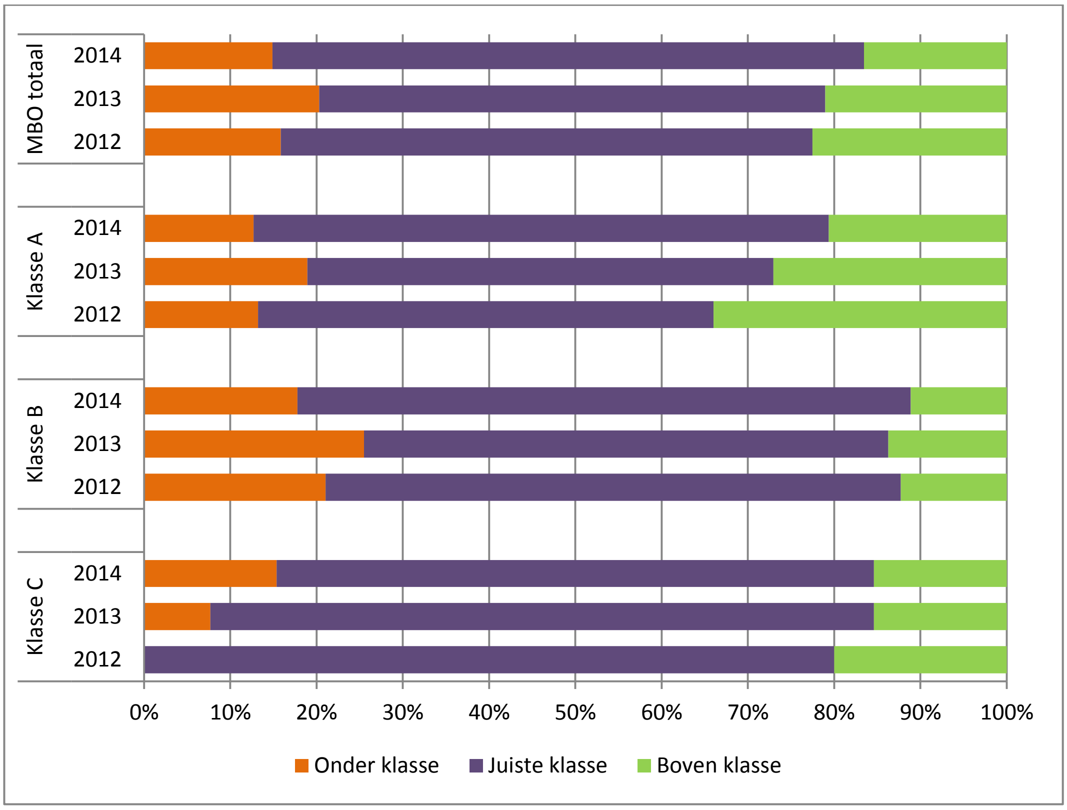
Figuur 6.4 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

In totaal zijn er drie interim bestuurders in het mbo, die allemaal langer dan zes maanden bij hun instelling werkzaam zijn geweest. Van deze drie interim bestuurders heeft één bestuurder een bezoldiging onder het klasseminimum ontvangen en hebben twee bestuurders een bezoldiging boven het klassemaximum ontvangen.

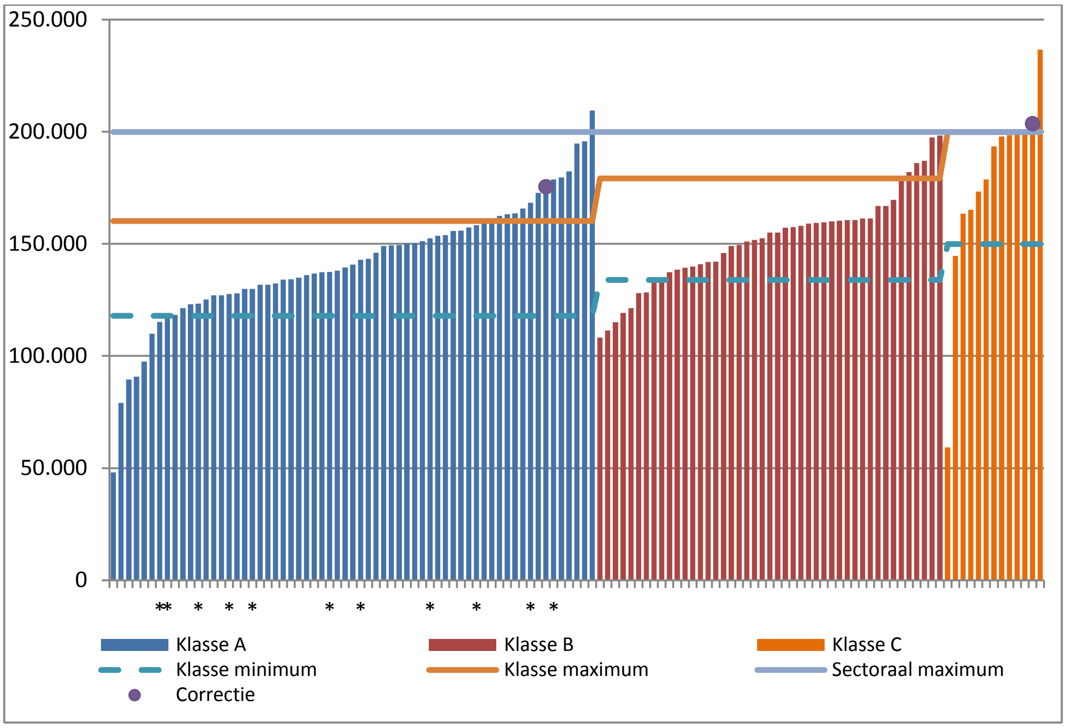
Als we de indeling van de bezoldigingen (onder klasse, juiste klasse, boven klasse) in 2014 vergelijken met de indelingen in de twee eerdere jaren (figuur 6.5), zien we de tendens doorzetten naar relatief minder bezoldigingen boven de klassenorm. Het aandeel bezoldigingen onder het klasseminimum is in 2014 weer gedaald; alleen in klasse C is dit aandeel gestegen.

Figuur 6.5 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012 en 2013

Figuur 6.6 geeft een overzicht van alle bezoldigingen in het middelbaar beroepsonderwijs, per klasse geordend van laag naar hoog. Per klasse worden ook de minimum en maximum bedragen aangegeven en, voor de hele sector, het sectorale maximum. Op deze manier kunnen we zien hoe de bezoldigingen zich per klasse tot elkaar en tot de geldende norm per klasse verhouden.

Figuur 6.6 Bezoldiging bestuursleden naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Zoals eerder aangegeven zijn er 20 bestuurders (ongeveer 16,5 procent) met een bezoldiging boven de klassenorm, dertien in klasse A, vijf in klasse B en twee in klasse C, zie tabel 6.5. Twee van deze bestuurders zijn interim bestuurders. Het gemiddelde bedrag boven de betreffende norm bedraagt ruim €16.000. Dit is een daling ten opzichte van 2013 (€18.942). Deze 20 bestuurders zijn afkomstig van 17 besturen, een gemiddelde van ongeveer 1,2 bestuurders per bestuur, gelijk aan het gemiddelde in 2013.

Tabel 6.5 Gegevens over bestuurders boven klassenorm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse A	17.723	13	20,6%	12	1,08
Klasse B	10.946	5	11,1%	4	1,25
Klasse C	20.033	2	15,4%	1	2,00
Totaal	**16.260**	**20**	**16,5%**	**17**	**1,18**

Van drie bestuurders (geen interim bestuurders), ligt de bezoldiging ook boven de sectorale norm. Dit is 2,5 procent van alle bestuurders (tabel 6.6). Dit zijn – uiteraard – de twee bestuurders in klasse C, waar de klassenorm ook meteen de sectorale norm is, en één bestuurder in klasse A. Het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm is met 1,5 procentpunten gedaald ten opzichte van de monitor 2013. Het gemiddelde bedrag boven de sectorale norm is in 2014 gedaald tot ruim €16.500 (in 2013 was dit bedrag gelijk aan €21.999).

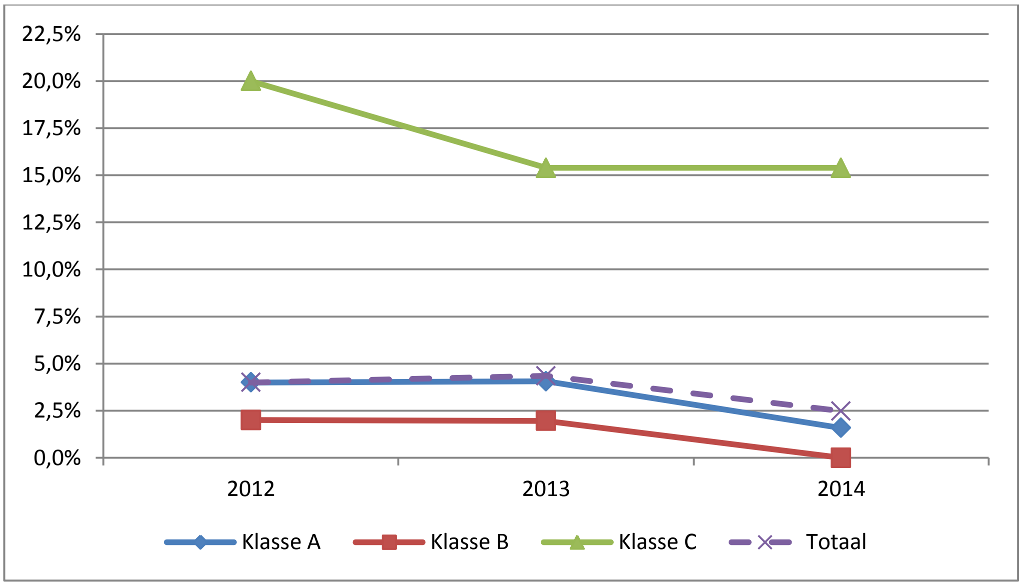
De drie bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn bij twee verschillende besturen werkzaam.

Tabel 6.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse A	9.513	1	1,6%	1	1,00
Klasse B	-	0	0%	0	-
Klasse C	20.033	2	15,4%	1	2,00
Totaal	**16.526**	**3**	**2,5%**	**2**	**1,50**

Zoals hierboven opgemerkt is het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in het mbo tussen 2013 en 2014 in zijn totaliteit gedaald. Dit is ook te zien in figuur 6.7 (de onderbroken lijn). De doorgetrokken lijnen laten de bewegingen in aandelen bestuurders boven de norm binnen de drie klassen zien. Alleen in de hoogste klasse is dit aandeel gelijk gebleven.

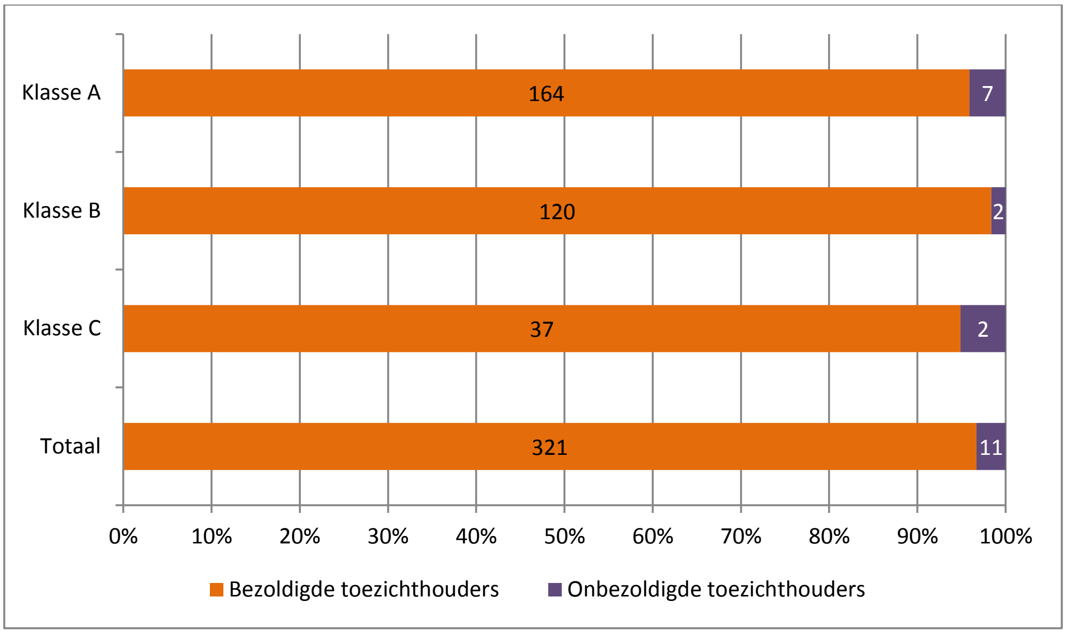
Figuur 6.7 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2014

6.3 TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders (96,7 procent) heeft in 2014 een bezoldiging ontvangen. Figuur 6.8 toont de cijfers

Figuur 6.8 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectoraal maximum (€14.993), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectoraal maximum (€9.996). In 2014 is er gemiddeld €6.317 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders. Dit is hoger dan in het jaar hiervoor (€5.804). Evenals in 2012 en 2013 geldt dat hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging (tabel 6.7).

Tabel 6.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse A			171	164	5.581
Klasse B	14.993	9.996	122	120	6.717
Klasse C			39	37	8.289
Totaal			**332**	**321**	**6.317**

Eén toezichthouders heeft in 2014 een bezoldiging boven de norm ontvangen (tabel 6.8). Dit betreft een lid van een raad van toezicht (geen voorzitter). Het percentage toezichthouders boven de norm komt daarmee op 0,3 procent, een daling ten opzichte van de monitor 2013, waar 1,7 procent (zes toezichthouders) boven de norm uit kwam.

Tabel 6.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
Klasse A	6.567	1	0,6%	1	1,00
Klasse B	-	0	0%	0	-
Klasse C	-	0	0%	0	-
Totaal	**6.567**	**1**	**0,3%**	**1**	**1,00**

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Uit de vergelijking met eerdere jaren volgt dat in 2014 de gemiddelde bezoldiging over de hele linie verder is gestegen. In totaal is de gemiddelde bezoldiging van 2013 naar 2014 met circa 8,8 procent gestegen. Het percentage bezoldigingen boven de norm is weer gedaald naar het niveau van 2012.

Tabel 6.9 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

		Klasse			
	Jaar	**Klasse A**	**Klasse B**	**Klasse C**	**Totaal**
Percentage bezoldigd	*2014*	96%	98%	95%	**97%**
	2013	88%	97%	100%	**93%**
	2012	91%	95%	86%	**92%**
Gemiddelde bezoldiging	*2014*	5.581	6.717	8.289	**6.317**
	2013	5.129	6.146	7.959	**5.804**
	2012	4.519	5.854	6.554	**5.280**
Percentage boven de norm	*2014*	0,6%	0%	0%	**0,3%**
	2013	1,2%	0%	13,3%	**1,7%**
	2012	0,6%	0%	0%	**0,3%**

6.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Welke besturen in het middelbaar beroepsonderwijs bevinden zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse en welke zijn van klasse veranderd? Dit is weergegeven in figuur 6.9. In totaal zijn er 60 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De studentenaantallen zijn van 2013 naar 2014 zodanig veranderd dat twee besturen van klasse zijn gewisseld. Beide besturen zijn van klasse B naar klasse A gegaan.

Figuur 6.9 Bewegingen besturen tussen klassen

Klasse 2013 \ Klasse 2014	Klasse A	Klasse B	Klasse C	Totaal
Klasse A	31	0	0	31
Klasse B	2	21	0	23
Klasse C	0	0	6	6
Totaal	33	21	6	60

7 HOGER BEROEPSONDERWIJS

7.1 INLEIDING

De resultaten voor het hoger beroepsonderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 33 instellingen op bestuursniveau. Van 32 instellingen zijn gegevens bekend over bestuurders, van 28 instellingen zijn gegevens bekend van toezichthouders. In totaal gaat het over 70 bestuurders en 161 toezichthouders. In het jaar 2014 waren 34 besturen actief.

Zoals in tabel 7.1 te zien is, hebben alle besturen waarvan gegevens bekend zijn over bestuurders minimaal één bezoldigde bestuurder. Evenals in 2012 en 2013 zijn er gemiddeld ongeveer 2,2 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld meer bezoldigde bestuurders actief.

Tabel 7.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

Klasse	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Klasse 1	6	1,83	3	5,33
Klasse 2	6	1,50	6	4,67
Klasse 3	9	2,11	8	6,38
Klasse 4	11	2,82	10	5,60
Totaal	**32**	**2,19**	**27**	**5,59**

Van 28 instellingen zijn gegevens ontvangen over hun raad van toezicht. Eén raad van toezicht is volledig onbezoldigd, alle andere raden van toezicht hebben minimaal één bezoldigde toezichthouder. Gemiddeld bestaat een raad van toezicht uit ruim vijf en een half bezoldigde toezichthouders, een kleine daling ten opzicht van vorig jaar, waar het gemiddelde gelijk was aan 5,9.

7.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de beloningen van bestuurders in het hoger beroepsonderwijs. Geen van de bestuurders, van wie de gegevens bekend zijn, is in 2014 onbezoldigd. Tabel 7.2 laat per klasse de maximum bedragen zien van een voorzitter en een lid van het bestuur. In dezelfde tabel staan ook het aantal (bezoldigde) bestuurders per klasse en wat dat betekent voor de verdeling van bestuurders over de verschillende klassen. Hier zien we een stijgende lijn in het aantal bestuurders met de hoogte van de klasse. De laatste kolom bevat de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging per klasse. Hierbij valt op dat de gemiddelde bezoldiging in klasse 4 hoger ligt dan de maximum bezoldiging van een lid van het college van bestuur in die klasse.

Tabel 7.2 Maximum beloningen per klasse en gegevens bezoldigde bestuurders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de klassen	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse 1	150.643	137.085	11	16%	133.454
Klasse 2	165.541	150.643	9	13%	139.516
Klasse 3	181.913	165.541	19	27%	159.381
Klasse 4	199.905	181.913	31	44%	188.226
Totaal			**70**	**100%**	**165.527**

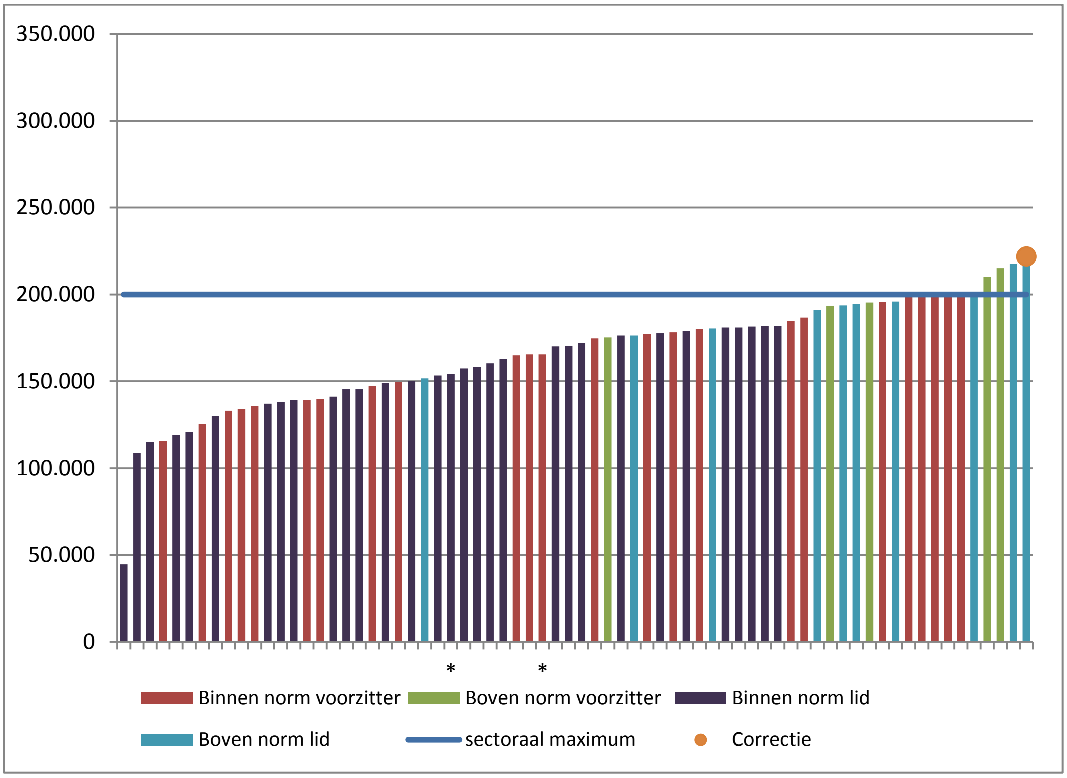
Voor een vergelijking met de twee eerdere jaren zijn de gegevens over de verdeling over de klassen en de gemiddelde bezoldiging voor de drie jaren weergegeven in tabel 7.3. De verdelingen over de klassen laten zien dat het afgelopen jaar verdere verschuivingen zijn opgetreden in het aandeel bestuurders van de klassen 1 en 2 naar de klassen 3 en 4. Deze verschuivingen zijn het gevolg van veranderingen in het aantal bezoldigde bestuurders bij de besturen zelf omdat er geen besturen zijn die in 2013 of 2014 in een andere klasse terecht zijn gekomen (zie paragraaf 7.4 in de huidige monitor en paragraaf 7.5 in de monitor 2013). Ondanks deze verschuiving is de gemiddelde bezoldiging gedaald van 171.806 in 2013 naar 165.527 in 2014. In alle klassen is de gemiddelde bezoldiging gedaald.

Tabel 7.3 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

				Klasse		
	Jaar	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Totaal
Verdeling over klassen	*2014*	16%	13%	27%	44%	**100%**
	2013	18%	19%	26%	37%	**100%**
	2012	22%	22%	22%	35%	**100%**
Gemiddelde bezoldiging	*2014*	133.454	139.516	159.381	188.226	**165.527**
	2013	138.254	156.357	179.997	190.208	**171.806**
	2012	127.986	143.466	174.179	192.188	**164.012**

In figuur 7.1 zijn de bezoldigingen van alle 70 bestuurders op een rij gezet, van laag naar hoog. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. In totaal zijn er vier bestuurders met een bezoldiging boven het sectorale maximum (twee voorzitters en twee leden). Eén bezoldiging is als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum komen te liggen. De figuur geeft ook weer welke voorzitters en leden van bestuur een bezoldiging boven een klassenorm hebben ontvangen. In vergelijking met vorig jaar is er nu wel weer iemand die minder dan 100.000 verdient, en zijn er geen grote uitschieters naar boven toe.

Figuur 7.1 Bezoldiging bestuurders

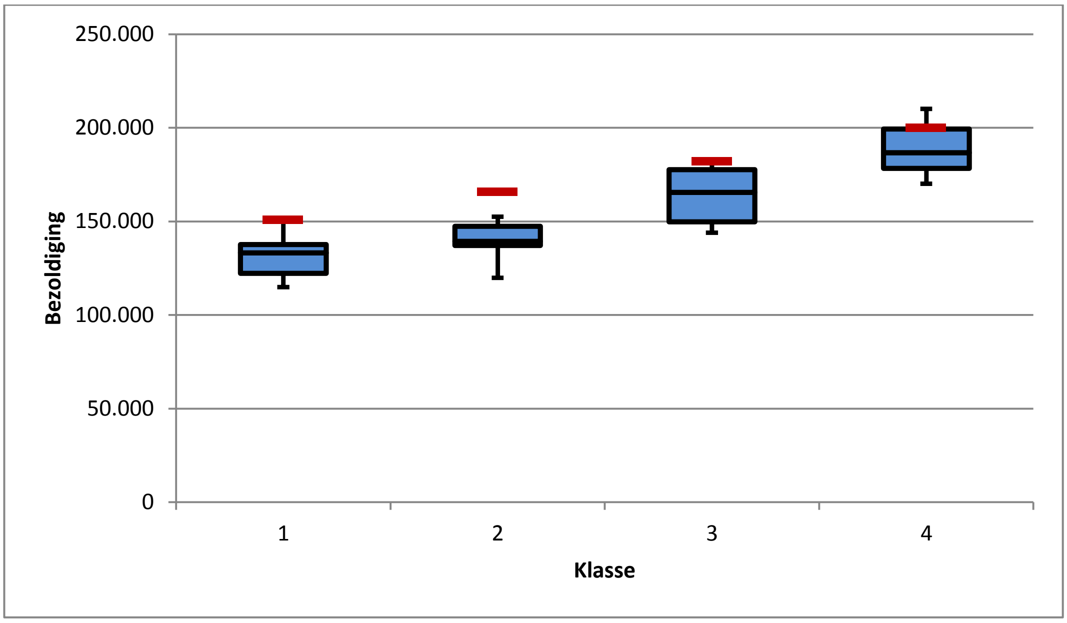
- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

De spreiding van de beloningen van bestuurders binnen de salarisklassen is weergegeven in figuur 7.2. Over het algemeen is de spreiding beperkt en ook kleiner dan in 2013. Vooral de beloningen in klassen 1 en 2 zijn dichter bij elkaar komen te liggen. In klasse 2 is de spreiding van de middelste 50 procent vrij klein, terwijl de middelste 80 procent van de beloningen wat meer uit elkaar liggen. De figuur laat ook zien dat in de twee hoogste klassen, en vooral klasse 4, een groot deel van de bezoldigingen vrij dicht bij het klassemaximum (van de voorzitter) liggen. In de onderste twee klassen is er relatief meer ruimte tussen het merendeel van de bezoldigingen en de klassenorm.

Uit de waarden van de variatiecoefficiënt – zie tabel 7.4 – valt op te maken dat de spreiding in klasse 3 het grootst is en de spreiding in de klasse 4 het kleinst, op de voet gevolgd door klasse 2. In klasse 2 is de daling van de spreiding ten opzichte van 2013 het grootst.

*Figuur 7.2 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)**

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

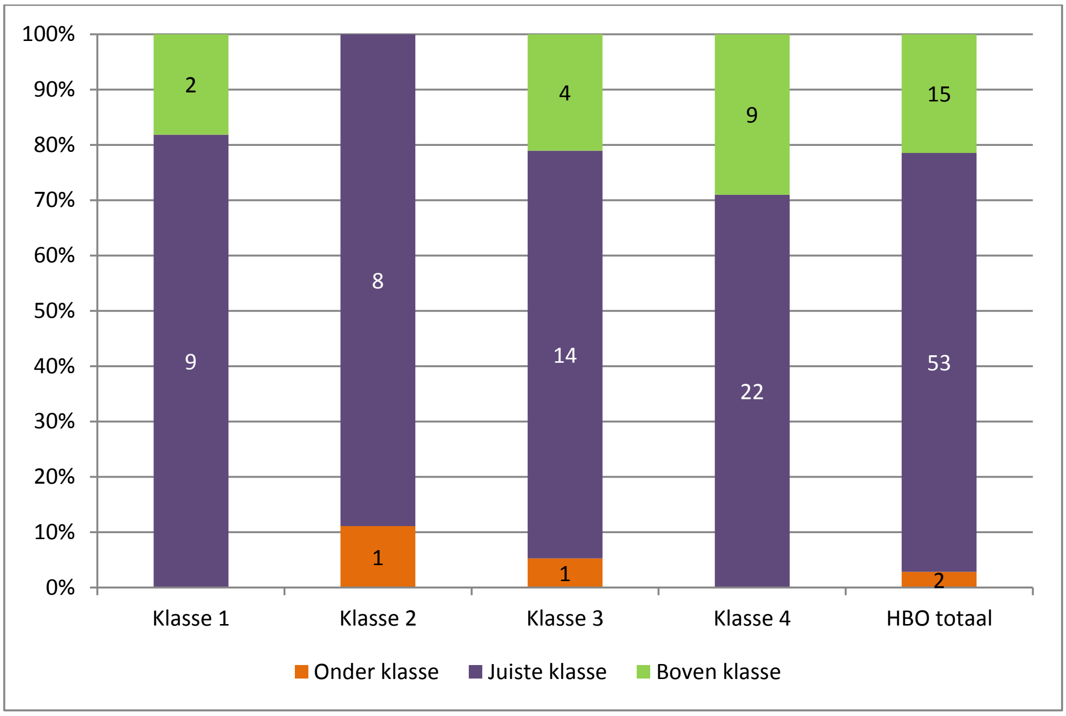
Tabel 7.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

	Mediaan		Variatiecoefficiënt	
Klasse	**2013**	**2014**	**2013**	**2014**
1	131.000	133.124	0,24	0,13
2	143.566	139.394	0,30	0,10
3	174.630	165.532	0,22	0,20
4	190.575	186.674	0,08	0,09

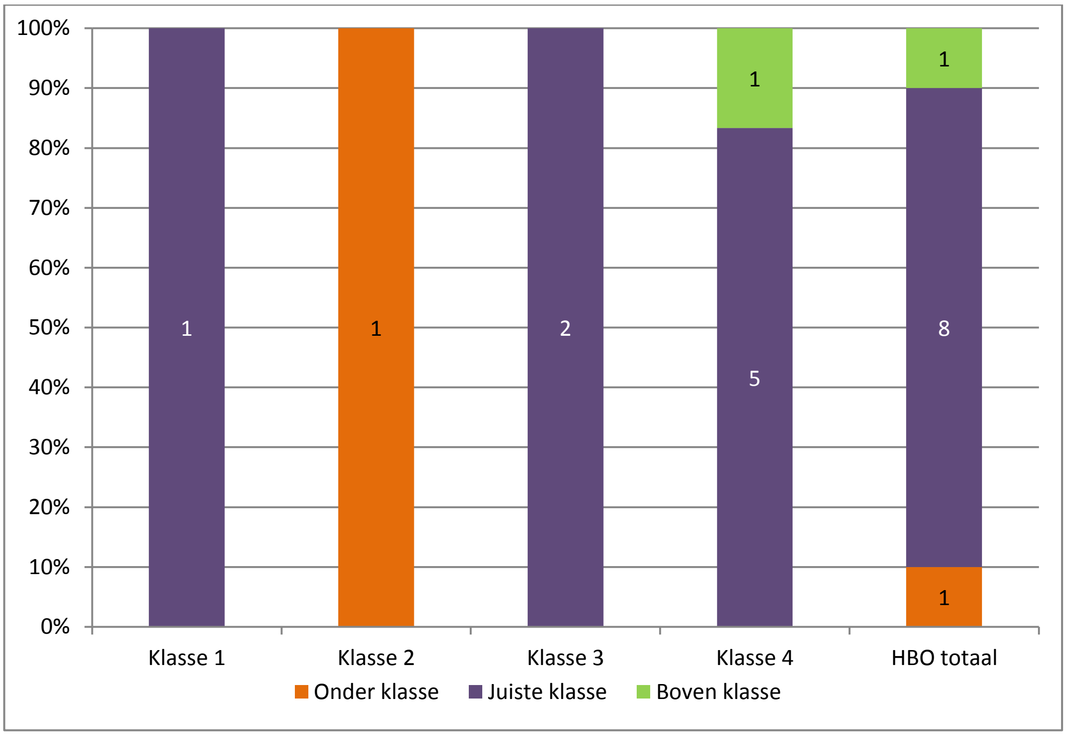
De mate waarin de bezoldigingen van de bestuurders overeenkomen met de minimum- en maximumbedragen van de salarisklasse waarin men zich bevindt wordt duidelijk aan de hand van de figuren 7.3 en 7.4. De eerste figuur geeft de stand van zaken voor alle bestuurders, de tweede figuur doet dat voor alleen de nieuwe bestuurders.

In totaal hebben 15 bestuurders, voorzitters en/of leden, in 2014 een bezoldiging ontvangen boven de klassenorm. Dit is ruim twintig procent van alle bezoldigde bestuurders. Van deze 15 bestuurders is er één met een interim functie (korter dan zes maanden werkzaam). De meeste bezoldigingen boven de klassenorm, zowel absoluut als relatief, hebben plaatsgevonden in klasse 4. Van de nieuwe bestuurders heeft één persoon (in klasse 4) een bezoldiging boven de klassenorm ontvangen. Twee bezoldigingen in 2014 vielen onder een klasseminimum.

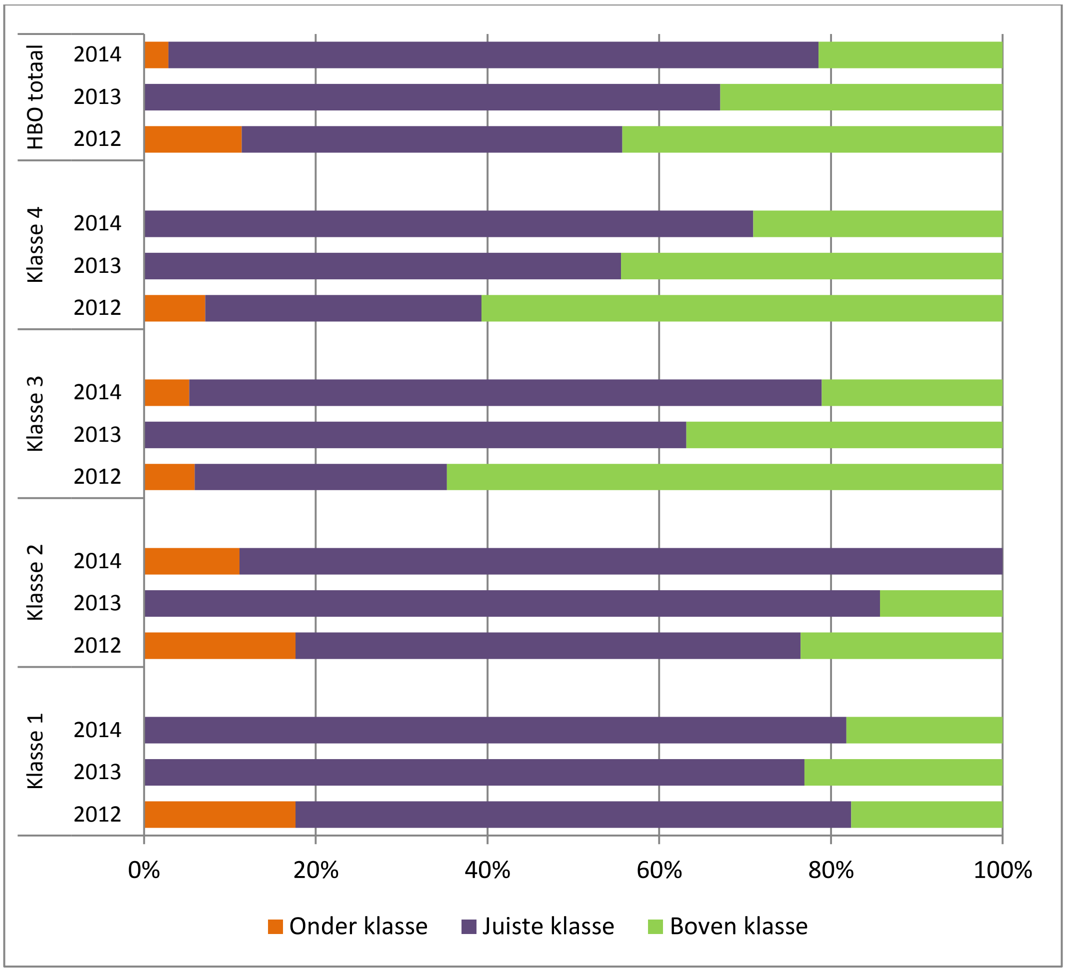
Figuur 7.3 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

Figuur 7.4 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

Figuur 7.5 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012 en 2013

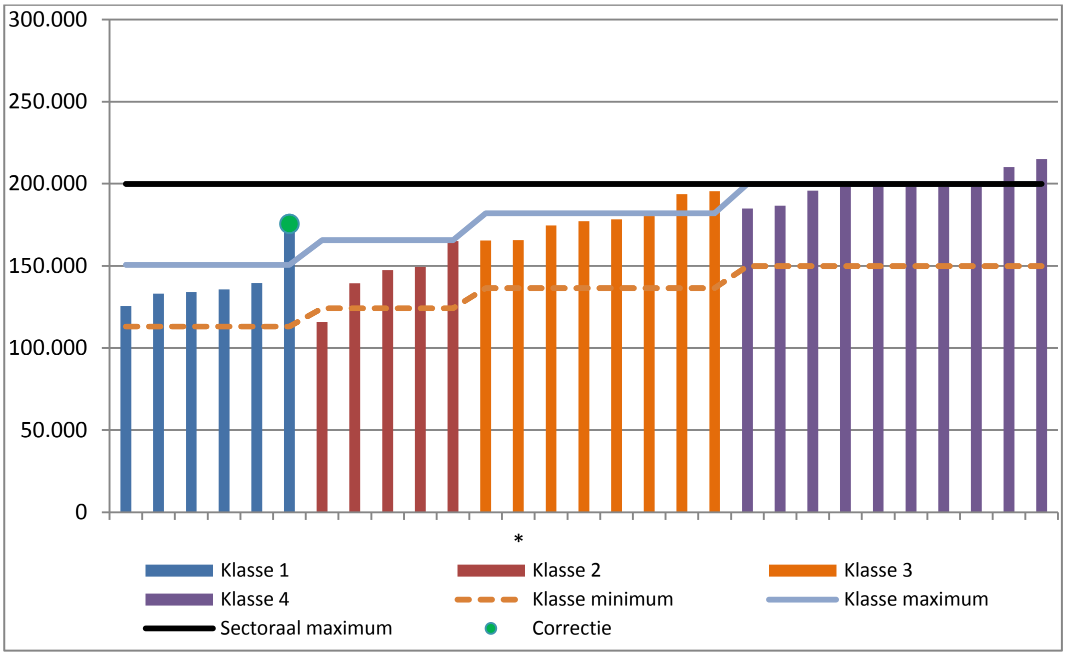
Figuur 7.5 laat zien hoe de situatie in 2014 zich verhoudt tot de situatie in 2012 (de nulmeting) en 2013. Ten opzichte van 2013 is in alle salarisklassen het percentage bezoldigingen boven de klassenorm gedaald.

Een gedetailleerder beeld van de bezoldigingen van bestuursvoorzitters en leden apart is te zien in de figuren 7.6 en 7.7. Figuur 7.6 geeft de bezoldigingen van alle voorzitters, gerangschikt naar klasse en, binnen een klasse, naar hoogte van de bezoldiging. Vijf voorzitters hebben een bezoldiging boven een klassemaximum ontvangen. In één geval is dit het gevolg van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).[25]

Ook tien leden van het bestuur hebben een bezoldiging boven een klassemaximum ontvangen. In drie gevallen is dit het gevolg van een correctie voor lengte en/of omvang dienstverband. In totaal zijn er dus 15 bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm. Dit is 21,4 procent van alle bezoldigde bestuurders.

[25] In de figuren zijn alleen die correcties aangegeven die ervoor hebben gezorgd dat een bezoldiging door het aanbrengen van die correctie boven de norm is komen te liggen.

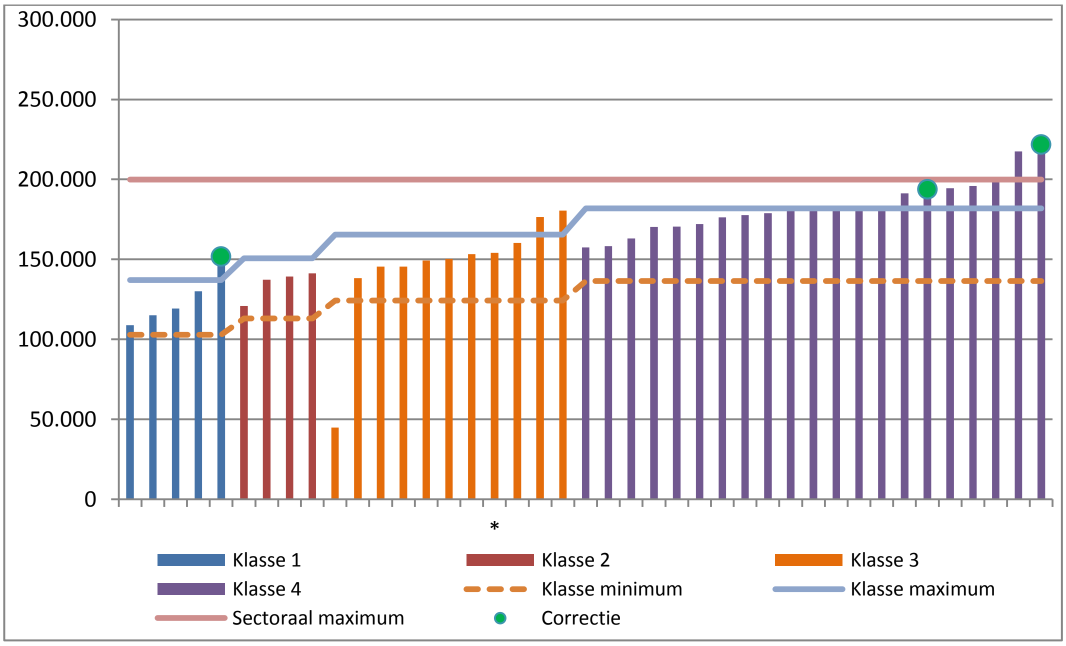
Figuur 7.6 Bezoldiging bestuursvoorzitters naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Figuur 7.7 Bezoldiging bestuursleden naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Tabel 7.5 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven klassenorm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse 1	19.574	2	18,2%	1	2,00
Klasse 2	-	0	0%	0	-
Klasse 3	12.726	4	21,1%	3	1,33
Klasse 4	18.459	9	29,0%	6	1,50
Totaal	**17.079**	**15**	**21,4%**	**10**	**1,50**

Tabel 7.5 bevat enkele gegevens over de bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm. Het gemiddelde bedrag boven de norm van al deze bestuurders is ruim €17.000, een daling ten opzichte van het bedrag in de nulmeting (ruim €28.000).

Het gemiddelde aantal bezoldigingen boven de klassenorm per bestuur is in 2014 gelijk aan 1,5. In 2013 was het gemiddelde 1,04.

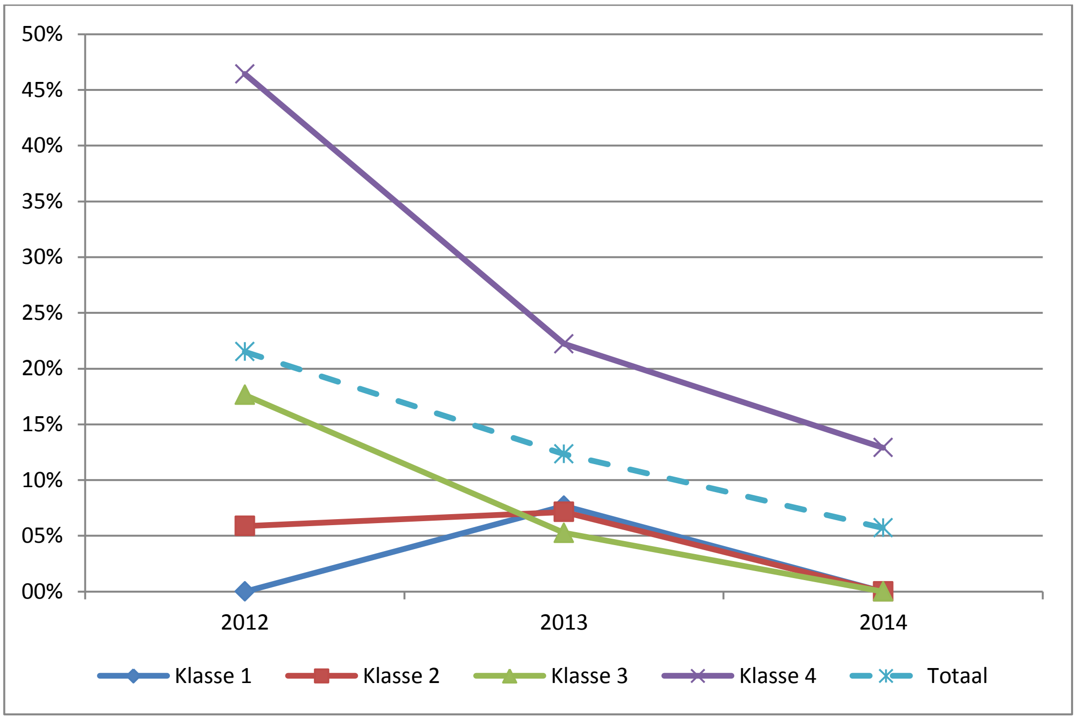
Tabel 7.6 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven sectorale norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse 1	-	0	0%	0	-
Klasse 2	-	0	0%	0	-
Klasse 3	-	0	0%	0	-
Klasse 4	16.179	4	12,9%	3	1,33
Totaal	**16.179**	**4**	**5,7%**	**3**	**1,33**

Als we de bezoldigingen afzetten tegen de sectorale norm zien we dat het in 2014 vier keer is voorgekomen dat een bezoldiging boven deze norm lag, met een gemiddeld bedrag erboven van €16.179 (tabel 7.6). Deze vier bestuurders zijn verdeeld over drie besturen. Dit is een gemiddelde van 1,3 per bestuur. Alle bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn ingedeeld in klasse 4. Er bevinden zich geen interim bestuurders onder deze groep.

Het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm is in het hbo tussen 2013 en 2014 verder afgenomen van 12,3 procent naar 5,7 procent – zie figuur 7.8. Deze afname is het resultaat van vergelijkbare dalingen van het aantal bezoldigingen boven de sectorale norm in alle klassen. In de klassen 1 tot en met 3 is het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm gedaald naar nul. In klasse 4 is het aandeel gedaald naar 12,9 procent.

Figuur 7.8 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2014

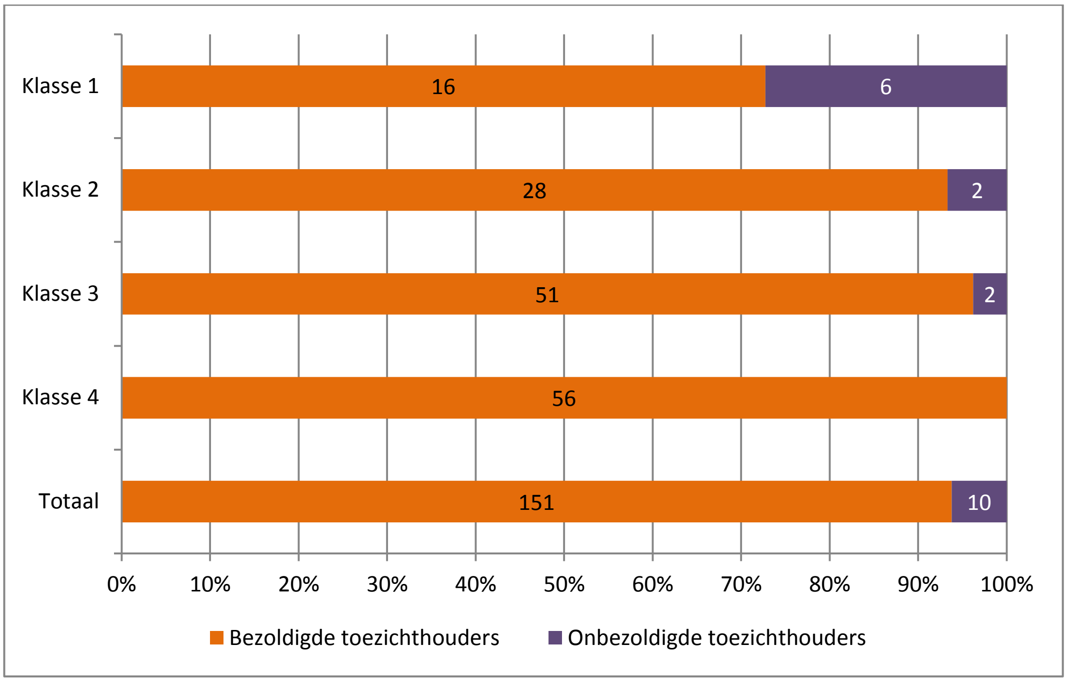

7.3 TOEZICHTHOUDERS

Van de 161 toezichthouders in het hbo zijn 10 toezichthouders, ongeveer zes procent, onbezoldigd (zie figuur 7.9). Dit is een kleine stijging ten opzichte van het vorige jaar, toen bijna vijf procent onbezoldigd was. Het totaal aantal bezoldigde toezichthouders van 151 is ruim lager dan in de monitor 2013 (toen er 199 bezoldigde toezichthouders waren).

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectoraal maximum (€14.993), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectoraal maximum (€9.996). In 2014 is er gemiddeld €7.303 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders (tabel 7.7). Dit is hoger dan in 2013 (€7.079), wat vooral komt door hogere aandelen toezichthouders in de klassen 3 en 4 ten opzichte van de klassen 1 en 2. In de twee lagere klassen is de gemiddelde bezoldiging gedaald en duidelijk lager dan in de twee hogere klassen, waar de gemiddelde bezoldiging is gestegen (klasse 3) of vrijwel gelijk is gebleven (klasse 4).

Figuur 7.9 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

Tabel 7.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	… waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse 1	14.993	9.996	22	16	4.851
Klasse 2			30	28	4.485
Klasse 3			53	51	8.487
Klasse 4			56	56	8.334
Totaal			**161**	**151**	**7.303**

Tabel 7.8 toont enkele gegevens over de toezichthouders met een bezoldiging boven de norm. In totaal zijn er in 2014 negen toezichthouders die een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen, dit is zes procent van het totale aantal bezoldigde toezichthouders – een lichte daling ten opzichte van de zeven procent in 2013. Alle bezoldigingen boven de norm vinden plaats in klassen 3 en 4. De negen toezichthouders zijn afkomstig van vier raden van toezicht, een gemiddelde van ruim twee toezichthouders per raad van toezicht.

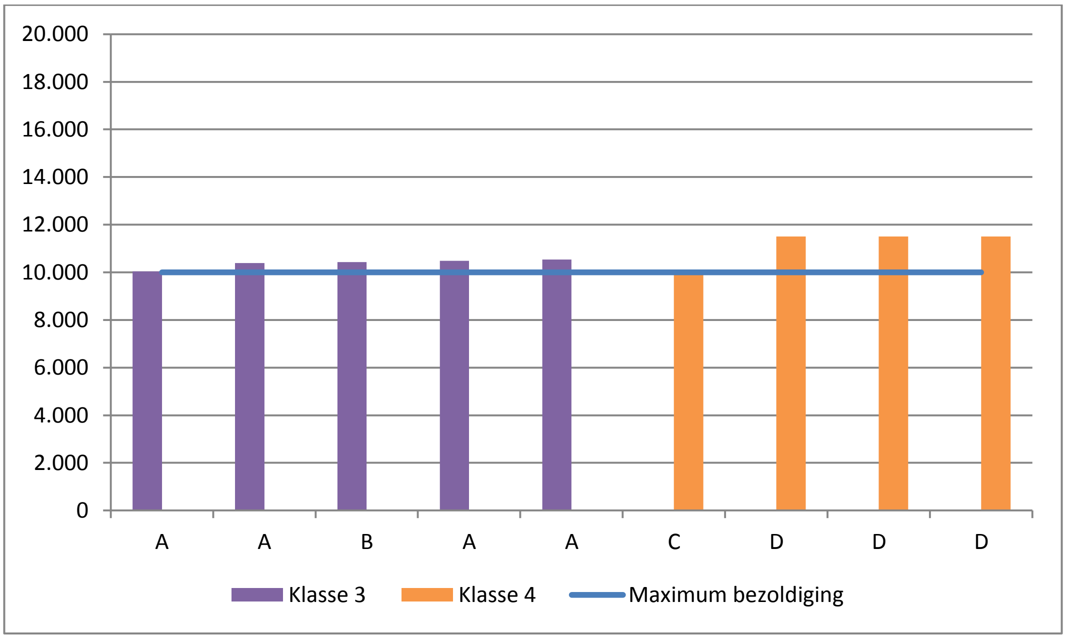
Tabel 7.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
Klasse 1	-	0	0%	0	-
Klasse 2	-	0	0%	0	-
Klasse 3	381	5	9,8%	2	2,50
Klasse 4	1.130	4	7,1%	2	2,00
Totaal	**714**	**9**	**6,0%**	**4**	**2,25**

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

De individuele bezoldigingen van de negen toezichthouders met een bezoldiging boven de norm zijn weergegeven in figuur 7.10. Al deze negen toezichthouders zijn lid; er zijn geen voorzitters met een bezoldiging boven de norm.

Figuur 7.10 Bezoldiging toezichthouders boven de norm

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor voor lengte dienstverband boven de norm uit komt.

- De letters (A t/m D) geven de raden van toezicht weer waaraan de toezichthouders zijn verbonden.

Tabel 7.9 vergelijkt per klasse voor enkele variabelen de percentages of waarden van 2014 met die van de twee jaren er voor.

Tabel 7.9 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

		Klasse				
	Jaar	**Klasse 1**	**Klasse 2**	**Klasse 3**	**Klasse 4**	**Totaal**
Percentage bezoldigd	*2014*	73%	93%	96%	100%	94%
	2013	97%	85%	98%	99%	95%
	2012	82%	93%	96%	97%	92%
Gemiddelde bezoldiging	*2014*	4.696	4.485	8.479	8.490	7.342
	2013	5.277	5.450	7.889	8.387	7.079
	2012	4.095	4.766	7.359	8.465	5.996
Percentage boven de norm	*2014*	0%	0%	9,8%	7,1%	6,0%
	2013	5,6%	2,4%	5,4%	12,1%	7,0%
	2012	0%	0%	5,9%	20,7%	7,7%

7.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Ook in 2014 zijn geen besturen die in een andere klasse terecht zijn gekomen dan waartoe zij in 2013 behoorden. De studentenaantallen, budgetten en aantal onderwijssectoren zijn dus niet zodanig veranderd dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren.

Figuur 7.11 Beweging besturen tussen klassen

Klasse 2013 \ Klasse 2014	1	2	3	4	Totaal
1	5	0	0	0	5
2	0	7	0	0	7
3	0	0	9	0	9
4	0	0	0	11	11
Totaal	5	7	9	11	35

8 WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

8.1 INLEIDING

De resultaten voor het wetenschappelijk onderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van achttien instellingen op bestuursniveau (universiteiten). Van alle universiteiten zijn gegevens bekend over bestuurders, en van zestien raden van toezicht zijn gegevens beschikbaar over toezichthouders. In totaal zijn er gegevens over de bezoldigingen van 49 bestuurders en 82 toezichthouders. In het jaar 2014 waren achttien besturen actief.

De maximale norm in het wetenschappelijk onderwijs in 2014 is vastgesteld op €230.474, gelijk aan de algemene WNT-norm. Deze norm geldt echter niet voor vijf instellingen, te weten vier instellingen voor humanistiek en theologie en de Open Universiteit. Voor deze instellingen geldt een afwijkende, lagere norm. Deze zijn niet wettelijk vastgelegd en er vindt dus ook geen regulering op plaats. In onderstaande analyse worden in een enkel geval deze instellingen niet meegenomen of apart bekeken.

Zoals in tabel 8.1 te zien is, hebben alle besturen minimaal één bezoldigde bestuurder. Gemiddeld zijn er 2,7 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is iets lager dan het gemiddelde van circa drie in 2013. Ook het gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders is ten opzichte van 2013 iets afgenomen, van 5,1 naar 5,0 toezichthouders.

Tabel 8.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Totaal	18	2,7	13	5,00

8.2 BESTUURDERS

In totaal hebben de achttien universiteiten 49 bezoldigde bestuurders; geen bestuurder is onbezoldigd. De gemiddelde bezoldiging van een bestuurder is gelijk aan €193.091, een stijging van ongeveer 1,5 procent ten opzichte van de gemiddelde bezoldiging in 2013. Als we de instellingen met een afwijkende norm buiten beschouwing laten, dan stijgt de gemiddelde bezoldiging naar €211.023. De bestuurders van de instellingen met een afwijkende norm hebben dus, naar verwachting gezien de lagere norm, gemiddeld in 2014 een lagere bezoldiging ontvangen dan de andere bestuurders. Laten we daarnaast ook de instellingen groen onderwijs buiten beschouwing, dan wordt de gemiddelde bezoldiging gelijk aan €209.410.

Tabel 8.2 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde bestuurders

	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Percentage	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Alle instellingen	230.474	49	100%	193.091
..excl. afwijkende norm	230.474	38	78%	211.023
..excl. afwijkende norm en groen onderwijs	230.474	35	71%	209.410

- Een afwijkende norm geldt voor vijf instellingen, vier instellingen voor humanistiek en theologie en een openbare universiteit.
- Instellingen groen onderwijs vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

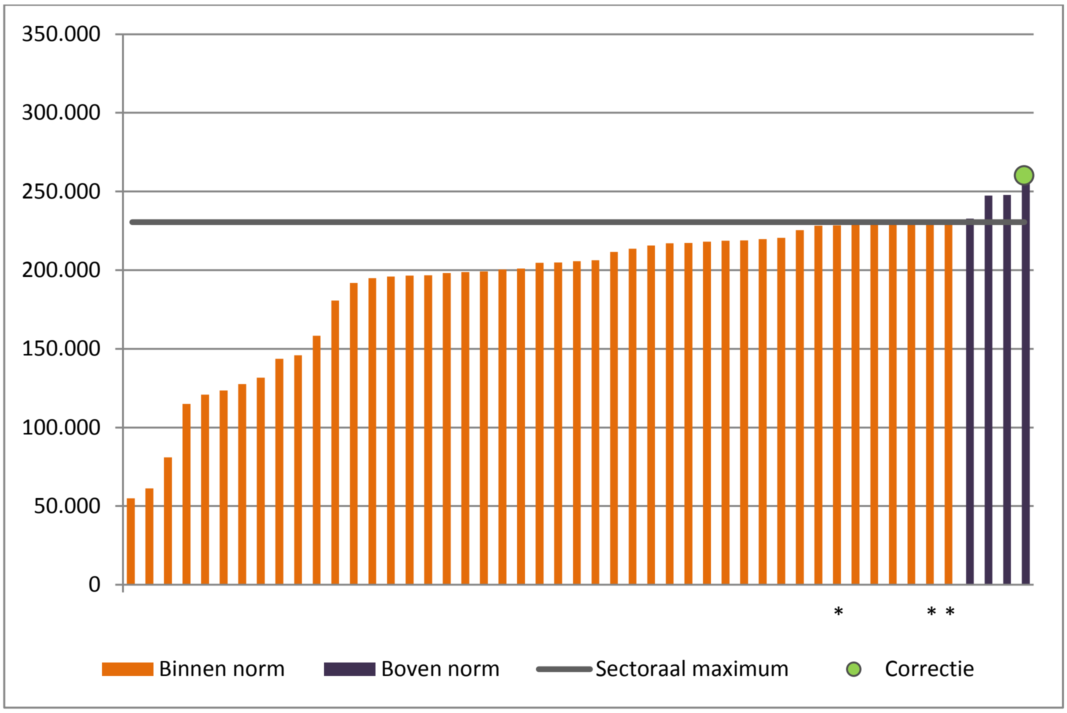
Tabel 8.3 vergelijkt de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging in deze drie gevallen met de waarden in 2012 en 2013. De verschillende gemiddelde beloningen zijn in 2014 allemaal hoger dan in 2013. Voor alle instellingen samen is de beloning met ongeveer 1,5 procent gestegen, tegenover een stijging van 0,8 procent van de WNT-norm. Dit heeft niet geleid tot een hoger aantal bezoldigingen boven de WNT-norm. Integendeel, dit aantal is gedaald (zie figuur 8.4). Het zijn vooral de relatief lagere bezoldigingen die deze stijging hebben veroorzaakt.

Tabel 8.3 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

	Gemiddelde bezoldiging		
	2012	**2013**	**2014**
Alle instellingen	195.508	190.151	193.091
..excl. afwijkende norm	217.382	201.304	211.023
..excl. afwijkende norm en groen onderwijs	210.745	194.259	209.410

Binnen het wetenschappelijk onderwijs is geen onderverdeling in verschillende salarisklassen. In figuur 8.1 worden dan ook de bezoldigingen van alle bestuurders vergeleken met het sectorale maximum (de WNT-norm). Vier bestuurders (één nieuwe bestuurder, geen interim bestuurders) komen met hun bezoldiging boven de WNT-norm uit. Een verschil met 2013 is dat deze bezoldigingen minder ver boven de norm uitsteken. Eén bezoldiging is als gevolg van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven de WNT-norm komen te liggen. In figuur 8.2 wordt nog apart gekeken naar de bezoldigingen van bestuurders van instellingen met een afwijkende norm. Hieruit blijkt dat, evenals in 2012 en 2013, geen van de bestuurders met hun bezoldiging boven de WNT-norm komt.

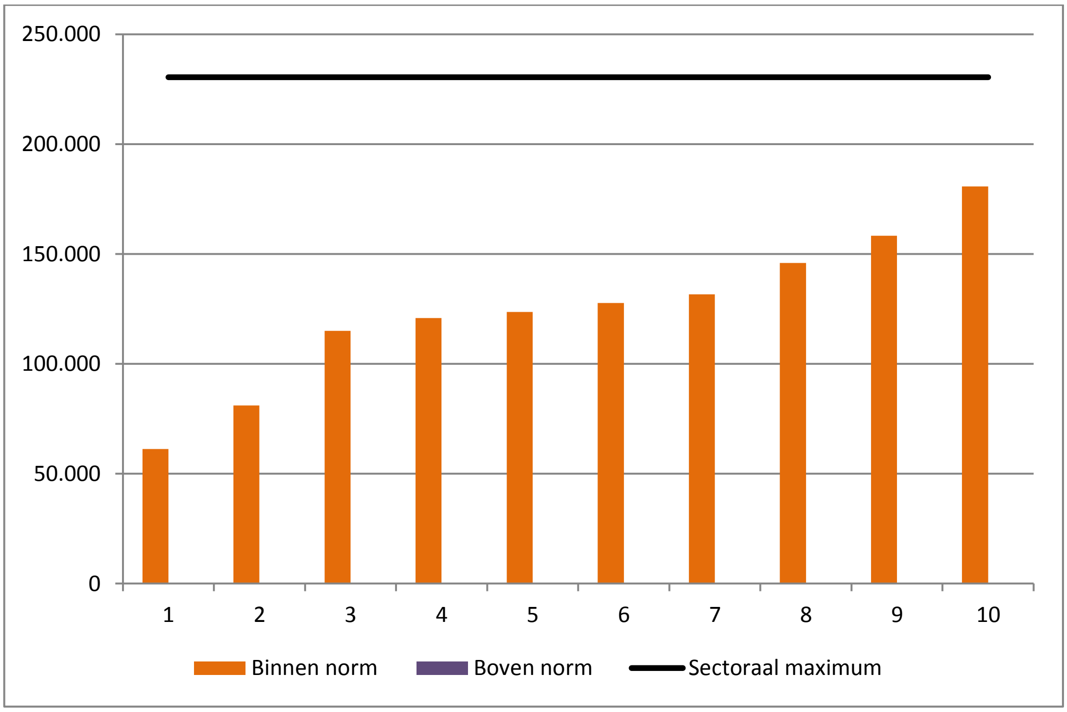
Figuur 8.1 Bezoldiging bestuurders

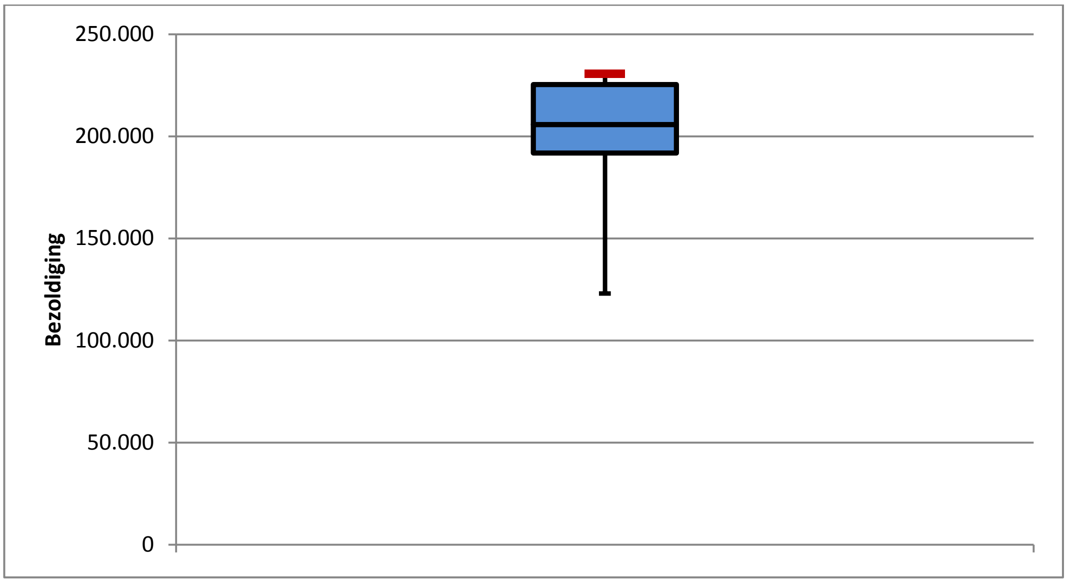
- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

Figuur 8.2 Bezoldiging bestuurders met een afwijkende norm

Figuur 8.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

Een beeld van de spreiding van de bezoldigingen van bestuurders binnen het wetenschappelijk onderwijs wordt gegeven door figuur 8.3 en tabel 8.4. Wat in de boxplot opvalt, is dat de streep naar boven (de 75 tot 90 procent hoogste beloningen) net als in 2013 heel klein is. Deze hogere beloningen zijn dus heel geconcentreerd en liggen tegen of in een enkel geval boven de maximum norm. Verder zijn de verschillen binnen de middelste 50 procent beloningen kleiner geworden ten opzichte van 2013.

Ook de variatiecoëfficiënt van 0,24 vergeleken met 0,29 in 2013 geeft aan dat de spreiding van beloningen binnen het wetenschappelijk onderwijs is gedaald.

Tabel 8.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

	Mediaan		Variatiecoëfficiënt	
	2013	**2014**	**2013**	**2014**
Totaal	205.063	205.722	0,29	0,24

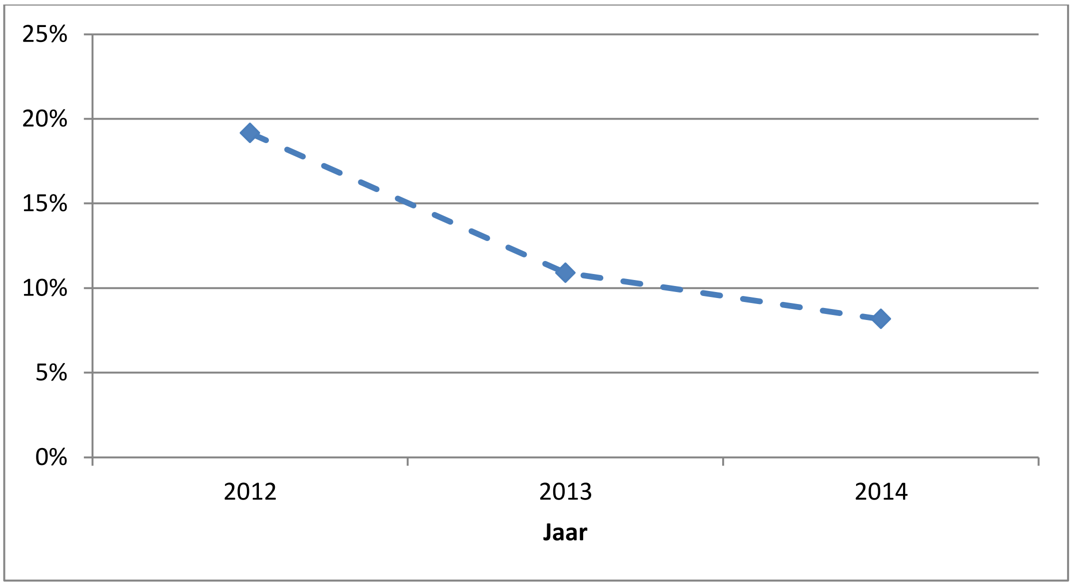
In 2014 zijn er in het wetenschappelijk onderwijs vier bestuurders, ongeveer acht procent van alle bestuurders, met een bezoldiging boven de sectorale norm. Het gemiddelde bedrag boven de norm is circa €16.500 (tabel 8.5). Deze vier bestuurders zijn aangesteld bij vier verschillende universiteiten, dus één bestuurder per bestuur. Er is ook één nieuwe bestuurder met een bezoldiging boven de norm. In totaal zijn er vier nieuwe bestuurders in 2014.

Tabel 8.5 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm (WNT-norm)

	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Totaal	16.506	4	8,2%	4	1,00
Nieuwe bestuurders	29.381	1	25,0%	1	1,00

Vergeleken met de resultaten in de eerdere twee jaren zijn er in 2014 weer minder bestuurders met een bezoldiging boven de norm, zowel relatief als absoluut. In 2013 waren zes bestuurders met een bezoldiging boven de norm, ongeveer elf procent van alle bestuurders. Figuur 8.4 brengt de neerwaartse lijn in relatieve termen in beeld.

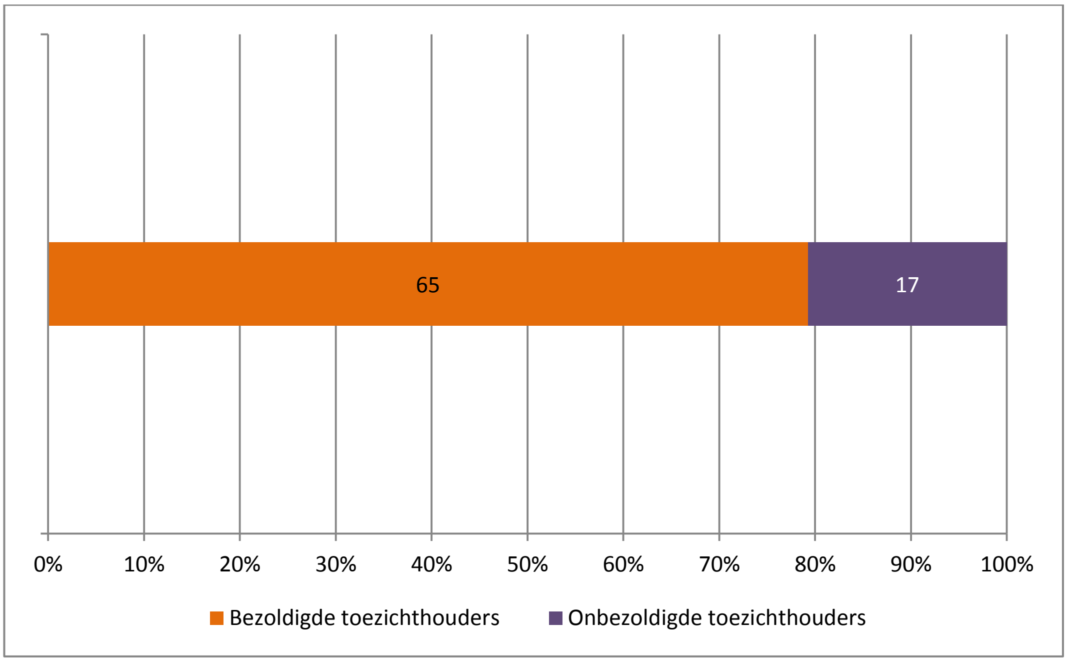
Figuur 8.4 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2014

8.3 TOEZICHTHOUDERS

Ook in het wetenschappelijk onderwijs voert een deel van de toezichthouders hun taken onbezoldigd uit. In 2014 is dit ruim twintig procent – zie figuur 8.5. Dit is evenveel als in de monitor 2013.

Figuur 8.5 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De norm voor een voorzitter van de raad van toezicht van een universiteit is gelijk aan €17.286. De norm van een lid van de raad van toezicht van een universiteit is gelijk aan €11.524. Van de 82 toezichthouders hebben 65 toezichthouders een bezoldiging ontvangen van gemiddeld €10.337. Dit is een kleine zes procent meer dan het gemiddelde bedrag in 2013, te weten €9.775.

Tabel 8.6 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	… waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Totaal	17.286	11.524	82	65	10.337

In 2014 hebben geen toezichthouders een bezoldiging boven de norm ontvangen (tabel 8.7). In 2013 was dit één toezichthouder (één procent).

Tabel 8.7 Gegevens over toezichthouders boven de norm

	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
Totaal	-	0	0%	0	-

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

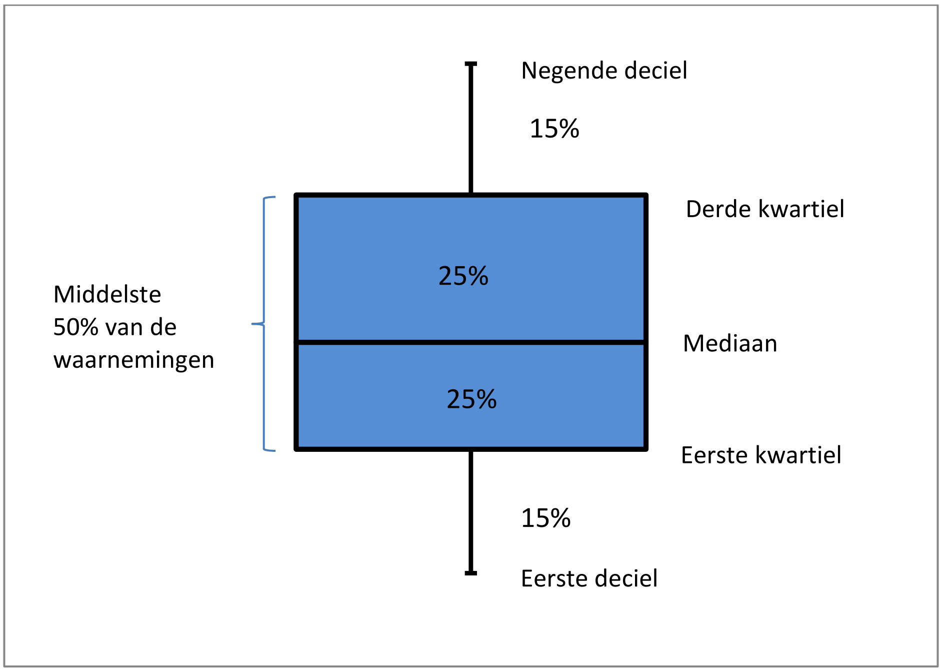
Tabel 8.8 vergelijkt de percentages bezoldigde toezichthouders, de gemiddelde bezoldiging en de percentages bezoldigingen boven de norm over de afgelopen drie jaren.

Tabel 8.8 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

Jaar	Percentage bezoldigd	Gemiddelde bezoldiging	Percentage boven de norm
2014	79,3%	10.337	0%
2013	79,4%	9.775	1,0%
2012	86,4%	10.260	17,1%

BIJLAGE: INTERPRETATIE BOXPLOT

Een boxplot geeft inzicht in de verdeling van een reeks getallen. Door meerdere reeksen in een boxplot op te nemen kunnen reeksen vergeleken worden op de mate van spreiding. In deze rapportage is een boxplot opgebouwd uit vijf getallen: de bovenste en onderste deciel grens, de eerste en derde kwartiel grens en de mediaan.

Als we de bezoldigingen per schaal sorteren van laag naar hoog en vervolgens in vier gelijke delen opsplitsen, ontstaan vier groepen met steeds evenveel waarnemingen. Een kwartiel is een van de drie waarden die een geordende reeks data in vier gelijke delen opdeelt. Elk deel bevat 25 procent van alle waarnemingen binnen een schaal. Evenzo kunnen we de reeks in tien gelijke delen opdelen waaruit de decielen ontstaan.

De rechthoek (box) geeft de grenzen aan waarbinnen de helft van de waarnemingen valt. De verticale strepen aan de onder- en bovenkant laten zien hoe de waarden van de reeks doorlopen tot aan de onderste en bovenste decielen. De onderste streep loopt van het eerste deciel tot het eerste kwartiel en bevat dus 15 procent van de waarnemingen. Er zijn dus nog tien procent van de waarnemingen die lager zijn. De bovenste streep loopt van het derde kwartiel tot het negende deciel. De mediaan is de middelste waarneming, deze is in de boxplots als een horizontale streep weergegeven. De mediaan hoeft niet per definitie in het midden van de box te zitten (binnen de kwartielgrenzen kan de verdeling scheef zijn).

Hoe kleiner de hoogte van de rechthoek en de lengte van de verticale strepen, des te minder spreiding er in de reeks zit. Waarnemingen zitten dan dicht op elkaar. Als de verticale strepen relatief lang zijn dan heeft de verdeling dunne staarten, zijn de strepen kort dan is er sprake van dikke staarten.